

Americké Listy

ZALOŽENÉ 1874 JAKO NEW YORKSKÉ LISTY, V LETECH 1990-1996 ČESKOSLOVENSKÝ TYDENÍK

ROČNÍK 20, ČÍSLO 15

ČTVRTEK, 13. SRPNA 2009

Jazyčková vojna

ZITA SUJOVÁ
Pre Americké listy

Slovo jazyčková může niekomu evokovať celkom iné (aj príjemnejšie) súvislosti, ale jazyček môže lungovať aj ako ukazovateľ miery, a jazyk samotný sa zas môže časom stať napríklad aj oným jazyčkom na váhach demokracie či totality. Jednoduchšie povedané – novela slovenského jazykového zákona, ktorú vníma maďarská menšina, žijúca na území Slovenska, ako diskriminujúcu, môže (už čoskoro) znížiť rating Slovenskej republiky ako demokratickej krajiny z A+ na B mínus.

Ficova vládna koalícia v parlamente presadila takú novelu jazykového zákona, ktorá v občianoch maďarskej národnosti vo vzťahu k väčšinovému národu vyvoláva pocit menejcnosti, nerovnocennosti a podradnosti. Títo občania žijú na území Slovenska od nepamätí, platia dane do štátnej pokladnice i do samosprávnych kás, odovzdávajú hodnoty národnému

The Economist: Hovorte po slovensky

Česká tlačová agentúra uverejnila 6. augusta 2009 zaujímavý komparatívny článok o reakciách čitateľov britského týždenníka *The Economist* na novelu slovenského jazykového zákona, ktorému noviny nedávno venovali článok s názvom Hovorte po slovensky!, napísanom v slovenčine. Článok uvádza, že jazykový zákon vnímajú príslušníci maďarskej menšiny ako priamy útok na svoj materský jazyk a rovnako to vidia aj politici v susednom Maďarsku.

Na webovom portáli týždenníka vyvolala téma živú diskusiu, v ktorej sa od konca júla nazbieralo viac ako 430 komentárov (za týždeň druhý najdiskutovanejší článok hneď po

KUNETICKÁ HORA – Zďaleka viditeľný hrad založený roku 1423. Po roce 1500 veľkokrysa prestavěn a mohutně opěvněn. Za líčelilské války byl dobyt a zpusťošěn švédskými vojsky. Od úplné zkázy jej uchránila rekonstrukce z počátku 20. století.

Z DOVOLENÉ POLITIKŮ SE STALA KAUZA

Lidovci ve volebním programu chtějí progresivní zdanění a stop hazardu

JAROSLAV NOVÝ

Americké listy

Tajemná propojení českých politiků na všech úrovních s lobbisty a konkrétními podnikateli jsou dnes v Česku věcí veřejnou, stejně jako zmanipulované státní zakázky přidělované spřáteleným firmám. A politici jsou už tak bohorovni, že se nesnaží své styky ani skrývat.

V italském letovisku Monte Argentario se tak letos sešla na společné dovolené zajímavá společnost: předseda ODS Mirek Topolánek, místopředseda ČSSD Milan Urban, šéf polostátní firmy ČEZ Martin Roman, lobbista zastupující zájmy ČEZ Vladimír Johanes, ex-ministr dopravy Aleš Rebiček (ODS), který si v Monte Argentario koupil komplex nemovitostí za 126 milionů a jachtu, lobbistě Roman Janoušek, Marek Dalík (oba hájí barvy ODS) a Miroslav Janšta (pracuje pro ČSSD). Plus další osoby, například podnikatel Petr Šikoš, vlastník golfového hřiště, kde se také někteří aktéři dovolené scházejí.

„Potkali jsme se jen náhodou,”

tvrdili shodně všichni, ale série společných fotografií u tří vedle sebe zaparkovaných luxusních lodí (dvě pronajal partičce přítel uprchlého a odsouzeného podnikatele Radovana Krejčíře Radek Mašin) i snímky a videa z luxusní rezidence, kde bydlel premiér Topolánek, jejíž majitel je obeštěn tajemstvím, je usvědčily ze lži. Nitky vedou ke společnosti J&T, která zprostředkovala koupi vily a je zájemcem o privatizaci miliardových majetků, kterých se bude stát zbavovat, například jde o ruzyňské letiště. Topolánek už loni letěl na dovolenou tryskačem vlastním J&T, media poukazují také na četné obchodní vazby mezi J&T a energetickou společností ČEZ. Obě firmy potřebují nit ve vládě a v Parlamentu „své” lidi.

ODS po četných urgencích médií ukázala smlouvu o měsíčním pronájmu vily v Toskánsku, kde Mirek Topolánek trávil dovolenou. Podle dokumentů zaplatil Topolánkovi přítel a rádce Marek Dalík za pronájem vily na celý červenec lichtenštejnské firmě

Raben Anstalt 30 tisíc eur (asi 770 tisíc korun). Problém je, že smlouva, která měla být vystavena v Lichtenštejnsku, je podle jazykových expertů psána zcela zřejmě „českou” angličtinou.

Politici se s šéfem ČEZ a lobbisty pracujícími pro tuto firmu sešli krátce poté, co poslanci schválili kontroverzní zákon o emisních povolenkách, který přinese této monopolní energetické firmě desítky miliard korun. Je veřejným tajemstvím, že ČEZ se „přáteli” jak s ODS, tak s ČSSD. A chudí čeští politici z panelákových bytů jsou náchylní ke korupci za protislužby („záračné” zbohatnutí multimilionář a premiér Stanislav Gross, před vstupem do politiky zcela nemajetný hoch, je velkým vzorem pro mnohé politiky).

Fotografie z „dovolené” předal mediím bývalý šéf civilní rozvědky, generál Karel Randák, kterého zbavil funkce právě Mirek Topolánek. Pořídil je měl bývalý Randákův podřízený z tajné služby Petr Bakaš, který vynesl z hotelu Savoy i tajnou nahrávku ze schůzky hradního kancléře Jiřího Weigla a lobbisty Miroslava Šloufa, na které se domlouvalo vítězství Václava Klause v prezidentské volbě.

Je smutné, že bývalí vysoce postavení zaměstnanci státu slouží špinavým politickým hrám. Základní otázkou ale je, kdo sledování objednal a platil – podle odborníků muselo stát půl milionu korun.

Obě největší české strany, ODS a ČSSD, se po zveřejnění snímku začaly obviňovat z objednávky kompromitujících materiálů a z používání estébackých metod. V obou stranách se ale vážně spekuluje i o vnitrostraničských bojích a možnosti, že kompromitující materiály si objednali

Rusko spustí radar, jenž má nahradit ten v ČR

Rusko do tří měsíců spustí radar, který nabízel USA ke společnému využívání výměnou za zastavení amerických plánů na vybudování protiraketového štítu v České republice a Polsku. Informovala o tom agentura Interfax. Zařízení bude podle Moskvy schopné monitorovat odpalování raket z Blízkého východu, včetně Íránu.

„Nyní se připojuje vysokonapětový transformátor,” popsal agentuře stav prací generál Nikolaj Abroskin. „Jakmile to bude dokončeno, stanice začne plnit své úkoly.” Dodal s tím, že to bude nejspíš v říjnu nebo v listopadu.

Radar Rusové budují od roku 2006. O rok později ho tehdejší šéf Kremlu Vladimir Putin nabídl USA k užívání společně s radarovou stanicí Gabala v Ázerbájdžánu. Jeho americký protějšek George Bush to ale odmítl a jeho administrativní pokračovala v dojednávání smluv o stavbě radaru v Růdech a raketového štítu v Polsku. Nový americký prezident Barack Obama v současnosti projekt zakládá ve střední Evropě přehodnocuje.

Průzkumy připisují šanci na volební vítězství ČSSD i ODS

Podle červencového výzkumu společnosti Median by sněmovní volby vyhrála ČSSD se ziskem 34,8% hlasů, druhá by získala ODS 31,4%. Jako třetí by se do sněmovny dostali komunisté s 11,9%, čtvrtí lidovci se ziskem 7,8%. Křesla ve sněmovně by získala ještě strana TOP 09 díky 6,5% voličů, naopak místo by už nezbylo na zelené.

Naproti tomu podle srpnového internetového průzkumu Střediska analyz a empirických výzkumů by sněmovní volby těsně vyhrála ODS se ziskem 32,1%, ČSSD by volilo 30,8% hlasů. Do sněmovny by se podle průzkumu dostali i komunisté s 13,3% hlasů, TOP 09 s 9,2% hlasů a lidovci s 5,9% hlasů. Neuspěla by Strana zelených, které průzkum přisuzuje jen 2,4% voličů.

Většinu Slováků znepokojuje slovensko-maďarské napětí

Viac ako polovicu Slovákov znepokojuje napätie v slovensko-maďarských vzťahoch. Obavy z napätia medzi Bratislavou a Budapešťou vyjadrili hlavne občania približne polmiliónovej maďarskej menšiny (až 76 percent), rovnaký názor zastáva zhruba každý druhý respondent slovenskej národnosti. Vyplývalo to z júlového reprezentatívneho prieskumu Inštitutu pre verejné otázky (IVO).

Příští číslo vyjde 27. srpna, uzávěrka v pátek, 21. srpna.

ČR zatím od EU o 29 mld. Kč více, než zaplatila

Česká republika letos v prvním pololetí získala z rozpočtu Evropské unie o 29 miliard korun více, než do něj odvedla. Čisté příjmy tak byly nejvyšší od roku 2006. Do Česka v pololetí směřovalo z evropských fondů 51,3 miliardy korun, zatímco odvody do rozpočtu EU činily 22,2 miliardy korun.

OBSAH TOHOTO ČÍSLA

Z dovolené politiků se stala kauza (Nový)	1
Jazyčková vojna (Sujová)	1
Humbuk, Facebook a Demokracie (Pehe)	3
Oslavy 65. výročí SNP	6
Jak se na svou situaci dívají Romové? (Gabai)	7
Zničené kalhoty (Nasková)	8
Vít Hořejš s českými toutkami v USA (Stráfeldová)	10
Centrum pro uchování české kultury v Texasu	11
Častolovice (Žmolík)	13
Z krajanského života	14
Vábívé volání peněz (RDV)	15
Sport	16

Ministerstvo školství začne odškodňovat studenty vyloučené za komunismu z vysokých škol

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR začne posuzovat žádosti o odškodnění někdejších studentů, kteří byli v letech 1948 až 1956 z politických důvodů vyloučeni z vysoké školy. Jednorázové odškodné bude vyplaceno ve výši až 100.000 korun, uvádí ministerstvo v tiskové zprávě.

„Myslím si, že takové gesto měla Česká republika vůči těmto lidem udělat už dávno,” uvedla ministryně školství Miroslava Kopřivová. Podle ní příští perzekuování studentů o možnost dokázat to,

co si ve svém životě přežili.

Nárok na odškodné mají pouze čeští občané, kteří byli ve stanoveném období vyloučeni z vysoké školy, jež se nachází na území dnešní České republiky. Žádosti o odškodnění mohou perzekuování poslat na ministerstvo až do konce roku 2011, musí ale prokázat, že jsou rehabilitovanými studenty. Podle ministerstva školství není odškodné předmětem dědictví, a nemohou se tak o něj přihlásit příbuzní těch perzekuovaných studentů, kteří už zemřeli.

na straně 5

ZPRÁVY Z DOMOVA

České zprávy bez označení zdroje
jsou převzaty z Radio Praha.
http://www.radio.cz/cz/

Lidé odevzdali 6343 zbraní

Podle předběžné policejní statistiky dosud odevzdali Češi v rámci takzvané zbraňové amnestie 6343 nelegálních zbraní. Je to dvakrát více než v letech 1996 a 2003, kdy také byla vyhlášena. Tehdy v obou případech lidé na policii donesli 3000 zbraní. Policie se pomocí amnestie snaží snížit počty nezákonně držaných zbraní.

Nová asociace sdružuje Romy

Zájem romské menšiny v Česku bude do budoucna hájit Asociace romských občanských iniciativ Evropy, která byla ustavena na mezinárodní romské konferenci v Mělníku. Do čela byl zvolen předseda sdružení Dženo Ivan Veselý.

Prasacina chrípky mierna

Počet potvrzených nakazených Slováků začátkem augusta stúpol na sedemdesiat, v druhej polovici júla ich ešte bolo ešte len 33. Podľa odborníkov Svetovej zdravotníckej organizácie má však výskyt a vývoj chrípky na Slovensku veľmi mierny priebeh.

Žně zatím zaostávají

Čeští zemědělci dosud sklídili více než třetinu z celkem 1,436 milionu hektarů obilovin a 83% polí s řepkou, kterou bylo v zemi oseto přes 354.000 hektarů. Přestože díky zlepšenému počasí rolníci ve sklizni od minulého týdne pokročili, ve srovnání s loňskem zatím mímě zaostávají. Nejdále pokročila sklizeň u ozimého ječmene. Ten mají rolníci pod střechou již z 96 procent polí a jeho sklizeň se blíží do finále. Sklizeň brambor pokračuje podle plánu, avšak kvalita bude poznamenána špatným počasím.

Korupcia vlády znepokojuje 74 percent obyvateľov

Väčšinu Slovákov znepokojili prejavy korupcie a klientelizmu v politike vlády. Korupcia v politike pritom znepokojila nielen prívržencov opozície, ktorá skandály súčasnej vlády opakovaně kritizuje, ale aj sympatizantov vládnej koalície. Vyplývalo to z prieskumu Inštitútu pre verejné otázky, ktorý sa uskutočnil začiatkom júla na vzorke 1017 dospelých ľudí. (sita)

FOTOGALERIE

Ve věku osmdesát let zemřel televizní, filmový a divadelní režisér Pavel Háša. Manžela herečky Květy Fialové, který získal řadu cen na domácích i zahraničních filmových a televizních festivalech. Přemohla Alzheimerova choroba. Tvůrce desítek dokumentárních i hraných filmů a televizních inscenací Pavel Háša má na kontě přes padesát zábavných celovečerních pořadů včetně populárních Televizních Divadel. Divadlo mu vědci za režijní tvorbu inscenací.

Klaus: I věda musí šetřit

Věda nemá výjimečné postavení a v době hospodářské krize musí šetřit i ona, napsal prezident Václav Klaus v odpovědi akademikům, kteří si mu postěžovali na krácení státních peněz pro Akademii věd ČR (AV). Vědecké badání nemá podle Klause pro Česko vyšší význam než například zdravotnictví nebo policie, které také musí šetřit.

Paroubek odmítl KSČM

Předseda ČSSD Jiří Paroubek považuje diskusi o odchodu KSČM omluvit se za minulost za uzavřenou. Spolupráce sociální demokracie s komunistickou stranou na vládní úrovni podle něho není možná. Reagoval tak na slova předsedy KSČM Vojtěcha Filipa, který v České televizi odmítl omluvu své strany za totalitní minulost.

V prohlášení Paroubek uvedl, že tak zásadní věc není navíc možné řešit krátce před volbami. Paroubek také připomněl, že platí bohuminské usnesení a na něm se nebude nic měnit. Tímto dokumentem sociální demokracie v roce 1995 státnímu vedení spolupráci s komunisty zapověděla. Podle Paroubky návrat komunistů k moci není tématem podzimních parlamentních voleb, jak si podle něj přeje ODS.

\$ KURS DOLARU \$

Za \$1 americký vyplácela dne 12. srpna 2009 ČNB 18,04 Kč, za kanadský 16,69. Národní banka SR za \$1 americký 0,696 Euro, za kanadský 0,643 Euro.

AMERICKÉ LISTY

26 Gruber Drive, Glen Cove, NY 11542
Phone: (516) 674-9438
(USPS 015-179)

Periodical postage paid at Glen Cove, NY 11542 and additional mailing offices. Published bi-weekly. Annual subscription: United States US\$45, Canada \$55, others US\$65.

POSTMASTER: Send address changes to: Typrints, 26 Gruber Drive, Glen Cove, NY 11542.

Dzurinda: Premiér Fico nerieši eurofondy

SDKÚ kritizuje premiéra Roberta Fica za nízke čerpanie eurofondov v terajšom sedemročnom programovom období. Z vyše 11 miliárd eur, ktoré môže Slovensko čerpať z eurofondov v rámci nového programového obdobia, sa zatiaľ vyčerpalo iba necelé percento, hoci už ubehla tretina času. Čo predseda SDKÚ Mikuláš Dzurinda označil za alarmujúce. Podľa SDKÚ, najväčšej opozičnej strany nesie za tento stav hlavnú zodpovednosť premiér.

Nemocnice v ČR loni léčily 79,000 cizinců

Na 44,5 milionu korun se vyšplhaly na konci loňského roku dluhy cizinců za léčení v nemocnicích ČR. Zdravotní péči za téměř 555 milionů korun poskytl nemocnice 79.068 cizincům – nejčastěji ze Slovenska, Ukrajiny, Německa a Vietnamu. Přes polovinu léčených bylo ze zemi Evropské unie. Zhruba osm procent péče nedostaly nemocnice od cizinců zaplacenou. Občanům Belgie, Maďarska, Nizozemska, Rakouska a Slovenské republiky pokrylo evropské pojištění více než polovinu nákladů na léčbu v zahraničí.

Malý dopis z Prahy

JÍŘINA RYBÁČKOVÁ

Podvodnický syndrom

Nevím, proč byl 18. července na internetových stránkách odkaz na video rozhovoru Dicka Cavetta s Richardem Burtonem z června 1980, ale když mi to před těmi třemi týdny naskočilo na obrazovce, neodolala jsem a pustila si to. A včera jsem se na tenhle podmanivý kousek minulosti podívala podruhé.

Na úvod jedno sdělení. Spousta herců se mi líbila, milovala jsem jejich hry i filmy, ale nikdy jsem se nehonila po autogramech, herce jsem nevyhledávala, nesledovala jejich osudy, nečetla jejich životopisy. Jednou jsem napsala krátký dopis Karlu Hegerovi, který byl pro mě nerozlučně spjat s Čapkem. Odpověděl mi hezkým přáním všeho nejlepšího a až budu pořádat své papíry, tak tenhle dopis nespálím s ostatními. A pak byl Richard Burton, kategorie sama pro sebe. Kromě filmů jsem ho viděla i na Broadwayi ve hře Equus, asi z páté řady, a to bylo poprvé a naposled v mém životě, kdy jsem úplně zapomněla, že sedím v divadle. Když zemřel, měl 58 let, cítila jsem to jako osobní ztrátu.

Rozhovor Burtona s Dickem Cavettem přivolává staré předpověťové časy, kdy jsme všichni žili trochu rozumněji než dnes, v éře zběsilé komunikační posedlosti. Ani jeden z nich nespěchá, nic nechce tomu druhému dokazovat, jen tak si chytře a vtipně povídají. A ta nádherná angličtina, až mi z toho srdce plesá a jásá!

Kriminalita je nižší než loni

Kriminalita v Česku je v prvním pololetí letošního roku zhruba čtyři procenta nižší než ve srovnatelném období roku předchozího. Pachatelé násilných trestných činů jsou ale stále agresivnější, vzrostl počet loupeží či vloupání do provozoven. Policisté se také častěji setkávají s podporou a propagací extremistických hnutí.

Kanada o vízech pro Čechy

Kanada si nepřeje, aby víza pro Čechy zůstala, ale jejich opětovné zrušení bude vyžadovat nějaký čas, uvedl na dotaz velvyslanec této země Michael Calcott. Podle něj bude „potřeba trpělivosti a čas a hodně dobré vůle z obou stran k řešení této situace“.

Calcott bude v Praze působit do posledního týdne v srpnu, kdy ho podle jeho slov nahradí zkušená diplomatka Valerie Raymondová. Přijede 30. srpna a čeká ji právě mimo jiné jednání s českými diplomaty o vízové povinnosti. „Důvody, proč víza byla znovu zavedena, nemohou být vyřešeny tak rychle a jednoduše,“ uvedl Calcott.

Kanada víza oznámila před necelými třemi týdny v reakci na vysoký počet českých, vesměs romských žadatelů o azyl z oceánu.

STRUČNĚ ★ STRUČNĚ

ČESKÁ REPUBLIKA – V Česku je dalších 20 pacientů s prasečí chřipkou. Celkem už je v zemi hlášeno 135 nemocných. ★ Lesům v ČR hrozí kůrovcové kalamity. ★ V Praze zemřel ve věku nedožitých 89 let zemřel bojovník za demokracii a studentský vůdce z roku 1948 Josef Lesák. ★ Prostějovský měšťanský dům číslo 7 na Pernštýnském náměstí, přezdívaný Knížecí, bude prohlášen kulturní památkou. ★ Vláda ČR je připravena posílit rozpočtový příspěvek pro Akademii věd v roce 2010 o půl miliardy korun. ★ Rostoucí počty kvalifikovaných lidí po propuštění v posledních osmi měsících zvýšily zájem nových investorů o Plzeňský a Středočeský kraj. ★ Volby do Poslanecké sněmovny by podle volebního modelu agentury Factum Invenio nyní vyhrála Občanská demokracická strana. ★ Německo bude mít v Praze nového velvyslance, diplomata a právníka Johannese Haindla. ★ Konečný účet za červnové povodně v Moravskoslezském kraji, které zasáhly Novojičínsko, dosáhl 3,1 miliardy korun. ★ První blok Jaderné elektrárny Temelín přestal kvůli výměně jedné čtvrtiny paliva dodávat proud. ★ Elektrárna s kapacitou ČEZ zahájila výběrové řízení na výstavbu dvou jaderných bloků v jaderné elektrárně (JE) Temelín. ★ Na českých a moravských silnicích v červenci podle předběžných policejních statistik zahynulo 71 lidí, což je nejméně za posledních pět let. ★ Míra nezaměstnanosti ve druhém čtvrtletí letošního roku meziročně stoupla na 6,4 procenta. ★ Americká farmaceutická firma Baxter, která vyrábí vakcínu proti prasečí chřipce také ve svém českém závodě, při pandemii Česko nezajistí. ★ Čeští bramboráři letos očekávají nadprůměrné hektarové výnosy, hlízář však škodu přemokřených pozemků a plísňe, produkce se bude obtížněji skládat.

SLOVENSKO – Poslanci Evropského parlamentu zarobia mesačne asi 4x viac ako poslanci Národnej rady SR, čo je rozdiel asi o 5656 eur (170,393 Sk). ★ Inflácia by mala aj po júli pokračovať v klesajúcom trende, ktorý spôsobujú nižšie ceny potravín a tovarov. ★ Skandály za šéfovi SNS Jánovi Slotovi nevyhýbajú ani na dovolenke, vzdušný taxík, ktorý si objednal, preletel hranice Schengenu bez policajnej kontroly, prípad už prešetruje polícia. ★ Skutočná nezamestnanosť na Slovensku podľa Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť dosahuje 14%, a nie 11,8 %, ako ju vykazuje štátny úrad. ★ Vďaka príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť, ktorý zaviedla bývalá vláda ešte v roku 2004, sa v prvom polroku tohto roka vytvorilo takmer 5,2 tis. pracovných miest. ★ Premiér Fico počas návštevy atómovej elektrárne Mochovce potvrdil, že termíny dostavby 3. a 4. bloku elektrárne budú dokončené podľa plánov, čiže o 4 roky. ★ Vo veku nedožitých 79 rokov zomrel 3. augusta herec Andrej Štilan. ★ Z havarovaného autobusu v Rumunsku, v ktorom sa viezli slovenskí turisti z Prešova a Košíc na dovolenku do Bulharska, sa domov predčasne vracia päť ľudí. ★ Najvyššiu mieru nezamestnanosti – vyše 14 percent – má okres Levice v západnej polovici Slovenska. ★ Úspešný slovenský dokument Slepé lásky (2008) vydali na DVD aj vo Veľkej Británii. ★ V obci Richnava pri Krompachoch ochorelo začiatkom augusta na žltku 24 detí. ★ Ministra pôdohospodárstva Stanislava Becika by mal podľa televízie TA3 nahradiť bývalý europoslanec za LS-HZDS Peter Baco už v septembri. ★ Za prvých šesť mesiacov tohto roka policaťi zadržali 1160 falošných a podzrivých eurobankoviek v celkovej hodnote 87,805 Eur.

Nezávislé Americké Listy vychádzajú jednou za čtrnásť dní. Šéfredaktor Petr Bisek. Vydáva Typrints Company, 26 Gruber Drive, Glen Cove, New York 11542, USA, tel. 516/674-9438, fax 516/671-3147, e-mail: americkelisty@optonline.net. Redakce nezodpovídá za přesnost podepsaných článků a nemusí se ztotožňovat s jejich obsahem. Rukopisy se nevracejí, pokud autor nepřiloží oznámkovanou obálku se zpětnou adresou. Veškerá práva vyhrazena. Copyright © Typrints Company. Žádný vytížený materiál, ani jeho část, nesmí být otištěn bez svolení redakce. Příští číslo vyjde 27. srpna, uzávěrka 21. srpna.

The Independent American Listy is published bi-weekly. Editor-in-chief Peter M. Bisek. Published by Typrints Company, 26 Gruber Drive, Glen Cove, NY 11542, USA, tel. 516/674-9438, fax 516/671-3147, e-mail: americkelisty@optonline.net. Publisher is not responsible for accuracy and content of signed articles. Furthermore, publisher might not agree with the content of signed articles. Manuscripts are not returned unless accompanied by stamped, self-addressed envelope. Copyright © Typrints Co. No material may be reprinted without a permission. Next Issue due August 27th, deadline August 21st.

7. srpna 2009

Humbuk, Facebook a Demokracie

JIRÍ PEHE

Facebook a Twitter se v poslední době staly náměty mnoha úvah — často bohužel docela nekritických. Tyto nové komunikační prostředky, zrozené v prostředí Internetu, prý způsobily doslova revoluci, neboť se s jejich pomocí daří organizovat nejrůznější protesty a manifestace, jejichž cílem bývá odpor proti autoritářským metodám v nesvobodných státech, jakož i odpor proti různým nepravostem v demokratických zemích.

V českém kontextu se o Facebooku začalo mluvit zejména v souvislosti s jarní takzvanou vajíčkovou válkou, během které mladí lidé, kteří se nejprve domluví prostřednictvím Facebooku, bombardovali vajíčky přední politiky sociální demokracie během jejich volební kampaně před volbami do Evropského parlamentu. Toto hnutí bylo některými komentátory popisováno jako bezmála zrod nové politické generace, která vyjadřuje svoji nespokojenost s politickým establishmentem. Šéfa ČSSD Jiřího Paroubka si prý tyto mladí lidé vybrali jako symbol politické arogance a populismu.

Kdo se v tom má vyznat?

Před tím, než Facebook a Twitter povýšíme na téměř nové formy občanské společnosti, bylo by možná dobré oddělit mýty od skutečnosti. Především není zatím jasné, do jaké míry jsou tato komunikační prostředí schopna generovat koherentní, tedy souvislé, systémové a logické (nejen politické) programy a alternativy, a do jaké míry jsou to spíše toliko nástroje za určitých podmínek vhodné pro sociální mobilizaci, jejímž cílem není pozitivní vize, nýbrž spíše jen odpor vůči něčemu.

Toto rozlišení je důležité, protože občanská společnost je obvykle definována jako takový typ skupinového občanského aktivismu, jemuž je společný nejen odpor vůči něčemu, ale který také obvykle nabízí vůči tomuto „něčemu“ konstruktivní alternativy.

Důležité je rovněž jazyk, s jehož pomocí se část společnosti mobilizuje. Vezmeme-li jako příklad již

zmíněnou vajíčkovou válku „facebookové generace“ s funkcionáři ČSSD, bylo by před tím, než učiníme dalekosáhlé závěry, dobré zjistit, do jaké míry šly za útoky na představiteli ČSSD koherentní politické ideje, a do jaké míry pouhé emoce, popřípadě často sdílená představa mladých lidí, že něco je takřkajíc „cool“.

Facebook je totiž stále ještě převážně prostředím nevzájemné „horizontální“ komunikace, zábavy, v jejímž prostředí si uživatelé sdělují nejčastěji své dojmy, zážitky, či bezprostřední plány. Technologie zvaná Twitter, která nadto výrazně omezuje délku sdělení, je pak ještě jakýmsi zestručněním toho, co je možné s pomocí Facebooku. A tato „horizontální“ komunikace je na Facebooku i Twitteru natolik intenzivní, že vytváření „vertikálních“ struktur (rozuměj skupin spojených nějakou ideologií nebo cíli) spíše ztěžuje. I proto nejrůznější mobilizační prostřednictvím Facebooku a Twitteru často pohání nejasné formulované nesouhlas s politickými nebo jinými strukturami, popřípadě emoce, což v souboji „struktur“ se skupinami uživatelů Facebooku a Twitteru nakonec zvyšují právě struktury.

Facebook je navíc prostředím, v němž neustálé sdílení všemožných informací mezi „příteli“ vytváří jisté nebezpečí totality. V tom Facebook navazuje na jiná moderní média, která ve stále intenzivnější míře chrlí na lidi obrovské množství informací, v nichž se je stále těžší vyznat, v nichž je stále složitější nalézt nějakou přirozenou hierarchii — tedy určovat, co je důležité a co je podružné. Jak upo-

zornují někteří filozofové, u nás třeba Václav Bělohradský, naprosté zahlcení nestrukturovanými informacemi může být ve své povaze podobné „totalitní“ jako kontrola nad informacemi.

Problémy obtočené sítěmi

Facebook je nicméně zajímavým naplněním prognóz těch sociologů a politologů, kteří už před časem upozorňovali na „virtualizaci“ občanské společnosti. Měli na mysli skutečnost, že zatímco fyzická občanská společnost, v níž se lidé střetávají tváří v tvář, odumírá, na Internetu se nepřetržitě rodí velké množství specifických komunikačních polí — skupin lidí, které svazují společné zájmy i cíle. Na ono odumírání fyzické občanské společnosti upozornil například americký politolog Robert Putnam, jehož titul Bowling Alone (Hrát kuželky sám) se vyšvihl mezi politologické bestsellery. Putnam na konkrétních datech ukázal, že zejména nástup televize způsobil, že spolky a další formy občanské společnosti odumírají v USA po tisících — a tento trend autor nahlédl jako zásadní hrozbu demokracii.

Jenže někteří kritici Putnama argumentovali, že možná nedochází k zániku občanské společnosti, ale spíše jen k jejímu přesunu do interaktivního prostředí kyberprostoru v podobě nejrůznějších diskusních fór i dalších forem virtuálního „sdružování“. Například francouzský politolog Jean François Rischard mezinárodně proslul teorií o „global issues networks“, podle níž s pomocí Internetu vznikají nadnárodní sítě skupin organizovaných okolo specifických problémů. Lidé, kteří se účastní debat nad těmito problémy nebo dokonce organizují společné akce, se často nikdy nepotkají tváří v tvář, protože sídlí v různých zemích. Přesto jsou podle Rischarda tyto nadnárodní sítě zárodkem globální občanské společnosti.

Facebook se svojí nestrukturovaností a poněkud narcistním

► Dokončení na straně 12

O Slovensku zo Slovenska

V otázke kontroverzných novely slovenského jazykového zákona sa Maďarsko obrátilo na Radu OSN pre ľudské práva a Radu Európy. Pre tlačovú agentúru MTI to uviedol maďarský minister zahraničných vecí Péter Balázs. Podľa maďarského prezidenta Lászlóa Sólyomaa, ako napísala MTI, nedávno schválená novela „kriminalizuje používanie maďarského jazyka na verejnosti“. Slovensko je presvedčené, že si svoju novelu obháji.

Na Najvyššom súde SR nefunguje sudcovská rada. Povodne mala deväť členov, piati z nej však vystúpili krátko po tom, ako sa predsedom NS stal dovtedajší minister spravodlivosti Štefan Harabin. Päťica sudcov navyše napísala kolegom list, v ktorom ich upozorňuje na spôsoby ich nového sála. Po ich odchode nie je rada uznášaniaschopná a bez prerokovania v rade nemôže predsa súdu prijať žiadne zásadné opatrenia. Musí ich teda predložiť plénu, ktoré tvoria všetci sudcovia NS SR.

Experti preskúmali zrútený stan z hudobného festivalu Pohoda, ktorý koncom júla zabil jedného mladého muža a viacerých ľudí zranil. Našli niekoľko vážnych technických chýb. Plachtovina bola nekvalitná, oceľové lano, ktoré držalo jeden z nosných stĺpov, počas búrky prasklo, kotviace bočné lano boli príliš tenké. Organizátor festivalu Pohoda Michal Kaščák sa chystá podať žalobu na dodávateľa stanu. Tým bola nemecká firma Bossert-Zette.

Zahraničných Slovákov za posledné tri roky pribudlo. Zatiaľ čo v roku 2005 žilo podľa odhadov vo svete viac ako dva milióny krajanov, vlni ich počet dosiahol 2,24 milióna. Vyplýva to z údajov Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Najviac Slovákov odišlo v posledných rokoch do Veľkej

Británie, Írska či Nemecka najmä za prácou. Časť z nich sa však pre hospodársku krízu, ktorá pripravila o zamestnanie milióny ľudí na celom svete, vrátila na Slovensko. Najviac zahraničných Slovákov vlni žilo či pôsobilo už tradične v Spojených štátoch (1,2 milióna), Česku (375.000), Maďarsku (110.000), Kanade (100.000) a Srbsku (60.000).

Mečiarovo Hnutie za demokratické Slovensko-LS kritizuje činnosť polície pod vedením ministra vnútra Roberta Kaliňáka (Smer-SD). „Nie je možné, aby sme každú chvíľu mali problémy s davom, či už sú to čínski demonštranti alebo chorvátski fanúšikovia,“ konštatoval poslanec HZDS Ján Kovarčík a dodal, že „za priebeh zákroku policajtov v Žiline proti fanúšikom Hajduku Split by premiér pokojne mohol začať rozmyšľať o výmene ministra Kaliňáka.“ HZDS je pritom koalíčnym partnerom Smeru. Hovorca premiéra Braňo Ondruš v reakcii na Kovarčíkovo vyhlásenie povedal, že „minister vnútra Robert Kaliňák má plnú dôveru predsedu vlády Roberta Fica“.

Ministerstvo školstva SR plánuje vypracovať efektívny mechanizmus pre nepovinnú výučbu slovenského jazyka v konkrétnych komunitách Slovákov žijúcich v zahraničí. Vyplýva to z návrhu programu štátnej politiky starostlivosti o Slovákov žijúcich v zahraničí na rok 2010. V súčasnosti ministerstvo preveruje možnosti prípadného vyslania učiteľov do krajín, v ktorých hrozí deštruktívna jazyková asimilácia a pretrvávajúci záujem o vyučovanie slovenčiny a do ktorých sa doteraz učitelia nevysielali. Grantový systém by mal podporiť aktivity Slovákov za hranicami sumou 1,328 milióna eur. Na podporu slovenskej menšiny žijúcej v Maďarsku pojde v budúcom roku 99 581 eur.

Volební programy KSČM a ČSSD se vesměs překrývají

Programy, kterými sociální demokráte a komunisté oslovují voliče, se podle politologů v drtivé většině překrývají. Nejvíce se liší v zahraniční politice, zejména v postoji k vojenským misím. Odborníci považují program KSČM za více populistický než program ČSSD. Nehrozilo jim zatím totiž, že by ho museli po volbách plnit, protože nebylo příliš pravděpodobné, že by s nimi chtěli sociální demokráte společně vládnout, řekl politolog Bohumil Doležal.

Podle politologa Petra Justa jsou si obě strany nesporně v českém politickém spektru programově nejbližší. Jejich vládnímu spojenectví ale brání historické, morální a etické důvody. Větší populismus komunistů přičítá tomu, že v posledních dvaceti letech nemuseli v praxi ukázovat, jak chtějí své sliby plnit. Zatímco komunisté rozhodně odmítají jakékoliv zahraniční vojenské mise a hovoří o životě „v míru, bez vojenských paktů, cizích základů a válek“, sociální demokráte se zapojuje do mezinárodních misí NATO a EU“ souhlasí. Obě strany ale spojuje rozhodný odpor proti vojenské radarové základně, kterou chtějí USA vybudovat v Brdech.

Ve směřování domácí politiky se už ale většinou shodují nebo se liší

jen v detailech. Příjmy nad 1,2 milionu korun ročně slibují sociální demokráte zdanit 38 a komunisté 40 procenty. Sociální demokráte chtějí zavést valorizaci minimální mzdy alespoň o 500 korun ročně. Komunisté ji chtějí postupně zvýšit až na 14.000 korun. Obě strany mají v programu přednostní vyplácení mezd zaměstnancům krachujících podniků. KSČM slibuje zrušení poplatků ve zdravotnictví a za léky a bezplatné očkování dětí. Opatrnější sociální demokráte chtějí zrušit jen poplatky u lékaře a v lékárnách, nikoli už v nemocnicích. Zabránit privatizaci nemocnic a zdravotních pojišťoven hodlají rovněž obě strany. Sociální demokráte ale chtějí podpořit i připojištění pro nadstandardní lékařskou péči. Obě strany odmítají školné na veřejných či státních vysokých školách. ČSSD slibuje zvýšení platů ve školství a sociální stipendia, komunisté právo absolventů na první zaměstnání a prospěchová stipendia až 5000 korun měsíčně. Mladým rodinám slibují ČSSD i KSČM výhodné novomanželské půjčky na bydlení a zařízení bytu, zlepšení rodičovského příspěvku či přídavků na děti. Společně je ČSSD i KSČM zastavení privatizace významných odvětví, například elektřinářské společnosti ČEZ, leuší, železnice, pošty či lesů.

Přehnané ceny letenek

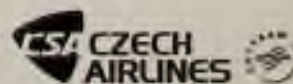
vás s naší skvělou nabídkou na cestě domů nepotkají

Díky našim skvělým nabídkám se nemusíte trápit cenou letenek a můžete se tak bez rozpaků těšit na vaše přátele a příbuzné.

Rezervujte si letenky online, ve vaší oblíbené cestovní agentuře nebo volejte (800) 223-2365.

www.czechairlines.com

Chcete vidět Napoleonův dub? Zajedťte si do Znojma

Když se řekne napoleonské války a české země, většinou se asi vybaví slavná bitva u Slavkova, ve které francouzský císař Napoleon I. porazil vojska Rakouska a Ruska. Málokdo už ví, že „bitva tří císařů“ není jediným střetnutím napoleonských válek na Moravě. O čtyři roky později, v roce 1809, byla svedena bitva u Znojma, kterou teď připomíná výstava Jiho-moravského muzea ve Znojmě. Představil ji její kurátor Jiří Kacetl.

Na úvod jen pár historických dat. U Znojma bojovali Rakušané s Francouzi dva dny, 10. a 11. července 1809. Druhého dne byla bitva přerušena a 12. července pak podepsáno příměří.

Výstava 200 let bitvy u Znojma, která má podtitul Hrdinství a maršnost polozapomenuté války, je historická, striktně tematická a její základní linkou je vyprávění.

Na prvních deseti panelech je vyličeena celá ta dvacetiletá cesta vítězné Francie, která poráží jednu evropskou velmoc za druhou. Na těch dalších panelech se pak dostáváme k samotné válce z roku 1809. Příčiny, proč k té válce došlo, že to měl být revanš za ten pro Ra-

kousko ostudný Slavkov, s vyliče-ním všech účastníků války.

Značná část expozice je pocho-pitelně věnována i samotné bitvě u Znojma. Návštěvník si může prohlédnout podrobné bitevní mapky, dobová vyobrazení bitvy.

V poslední místnosti výstavy jsou vyličeeny důsledky bitvy, to znamená počty raněných, ošetro-vání nemocných a pak i samotná mírová smlouva, ke které ta zno-jemská smlouva přispěla.

Kolik lidí padlo v té bitvě? Ty odhady se různí, asi nejbližší bude-me pravdě, když řekneme, že na francouzské straně padlo tři tisíce vojáků a na té rakouské okolo pěti a půl tisíc. Takže celkové ztráty

mezi osmi až devíti tisíci.

Exponáty výstavy pocházejí pře-vážně ze sbírek znojemského mu-zea. Jedná se o předměty, které by-ly uschovány v řadě znojemských domácností z doby té bitvy. To, co se našlo na bojišti, si znojemští schovali, když vzniklo znojemské muzeum, tak je tam věnovali. Najdeme zde autentické zbraně i archeologické nálezy, které se na-lezly v zemi při vykopávkách hro-madných hrobů na bojišti. Dále pak vojenské uniformy, dobová platidla, dobové dokumenty jako jsou fran-couzský pas a různá francouzská úřední potvrzení, která se vztahují k francouzské okupaci po bitvě u Znojma.

V každé druhé české vesnici mají dub, pod kterým za nějakého toho husitského tažení zaručeně usedl bratr Žižka. Pokud se vám zdá, že jsme přeskochili zpět o ně-kolik století, uslyšíte, že tato od-bočka není čistě náhodná. Jeden z exponátů totiž slavné Žižkovy duby velmi silně připomíná.

Tzv. Napoleonův dub, který stál v místech, kde měl Napoleon svůj stan, odkud řídil bitvu u Znojma. Ten dub tam stál dlouho, dlouho až do roku 1931, kdy jako už uschlý a několikrát sežehlý bleskem byl odstraněn a část jeho kmene byla deponována právě do Jiho-morav-ského muzea a ona část kmene je takovým hlavním bodem jednoho z výstavních sálů

MARTINA BILÁ, RADIO

Napoleon vede své vojsko do bitvy u Wagramu v dolním Rakousku.

Písně kosmické posvěcené vesmírem

Americký astronaut vrátil čes-kým astronomům básnickou sbírku Jana Nerudy Písně kosmické, kte-rou měl s sebou spolu s českou vlajkou při květinové vesmírné misi raketoplánu Atlantis k Hubbleovu teleskopu. Do Česka Drew Feustel přicestoval se svou manželkou Indi-rou, která má české předky.

Nerudova sbírka z roku 1878 ne-ní první českou relikvií ve vesmíru. Červenomodrobílou vlajku měl s se-bou na Měsíci v prosinci 1972 ame-rický astronaut Eugene Cernan, je-hož předkové pocházejí z jižních Čech a ze slovenských Kysuc.

V březnu 1978 měl na svém ska-fandru československou vlajku také první československý kosmonaut Vladimír Remek, který letěl do ves-míru na sovětské lodi Sojuz 28.

Československá vlajka byla údaj-ně i na palubě Apolla 11 při první cestě na Měsíc a je součástí vzorku měsíční hlininy, který v roce 1969 věnoval tehdejšímu Českosloven-sku americký prezident Richard Nixon. Nyní byla součástí výstavy Návrat na Měsíc, která byla od 23. srpna otevřena na Štefánikově hvěz-dárně na pražském Petříně.

Citáty Jana Wericha

„Neříkej, že nemůžeš, když ne-chceš. Protože přijdou velmi brzo dny, kdy to bude daleko horší – budeš pro změnu chtít a pak už nebudeš moci.“

RECENZE

EDUARD JAN FUSEK:

Doma a v exilu

Poprvé jsem slyšel jméno Fusek v lednu roku 1948, když si na Václavském náměstí táta v jeho obchodě s elektrickými potřebami koupil rádio. Prý aby mohl v kanceláři sledovat zprávy o politické situaci, která se nevyvíjela právě slibně. Ovšem v té době probíhaly také olympijské hry ve Svatém Mořici a československý hokejový tým si tam naopak vedl velmi slibně. Takže táta měl další důvod poslouchat to malé rádio od firmy Fusek.

Uplýnulo několik let a vidával jsem pana Fуска, bývalého poslance Lidové strany, téměř každý týden.

On a jeho žena, moje rodiče i já jsme byli členy českého pěveckého sboru ve Washingtonu. Dokonce na svatbě Fuskovy dcery Věry jsme ji zazpívali Lásko Bože lásko. Ne zcela nešťastně, ale definitivně česky.

A právě tato dcera, nyní žijící na Aljaše, během sedmdesátých let nahrála vzpomínky svého otce na magnetofonovou pásku a po jeho smrti se postarala o to, aby byl jeho životopis vydán knižně, protože její otec byl opravdu jedním z těch pozoruhodných lidí, kteří Československo ve dvacátých a třicátých letech minulého století doslova vybudovali. V případě Eduarda Fúsky jde o smělého mladého muže, z kterého se za První republiky stal úspěšný obchodník. Nebál se rizika a vybudoval nejen svůj vlastní obchod, ale také se podílel na vzniku živno-stenských stran a zastával řadu důležitých vládních i jiných postů.

Pro mne je tato část Fuskovy knihy ta nejdůležitější. Vše je viděno zorným úhlem „středostavovského obchodníka“, jak si Eduard Fusek sám říká. A nutno si uvědomovat, že první republika měla více než 800,000 těchto středostavovských živnostníků a obchodníků.

Zajímavá je také část knihy, ve které Michal Pehr z Masarykova ústavu a archivů České akademie věd zasunuje celý příběh Eduarda Fúsky do jakéhosi historického rámce. Pocházel ze skrovných poměrů. Byl rodákem z Válašských Klobouků, ale krátce po První světové válce přišel do Prahy, kde studoval na obchodní akademii a začal podnikat. Získal několik výhodných elektrotechni-ckých patentů a v roce 1932 si otevřel obchod na Václavském náměstí.

Zaujala mě kapitola pojednávající o jeho aktivitách za války. Byl to významný odbojový pracovník, který si přes svůj obchod vybudoval styky na gestapu, skrze které pak pomáhal jiným. Byl mezi nimi také inspektor Gall, který hrál významnou roli v životě naší rodiny, protože pomohl mému tátovi z koncentráku a na-konec i z Pankrácské věznice.

Jako tolik jiných vzácných lidí, i Eduard J. Fusek musel po Únoru odejít do exilu. Působil ve Washingtonu, kde také v roce 1996 zemřel.

JAN DRÁBEK

Knihu si můžete objednat v internetovém knihkupectví

www.czech-books.com

nebo telefonicky: 1-877-287-1015

Z kulturního světa

Ve věku 68 let zemřel divadelní a filmový herec Václav Mareš. pří-činou úmrtí byla rakovina. Byl znám z řady filmů a seriálů, napo-sledy z televizní série Ulice. Od ro-ku 1959 do roku 1963 studoval na pražské DAMU. Ihned po ukončení školy získal své první angažmá v Di-ivadle Na zábradlí, kam jej pozval legendární režisér Jan Grossmann. V roce 1968 odešel do libeňského divadla S. K. Neumanna, kde šest let řídil scénu. V roce 1988 odešel do divadla E. F. Buriana a působil také jako režisér v dalších pražských divadlech. V posledních letech své-ho života hostoval v Dejvickém divadle a v zájezdovém divadle Pavla Trávníčka.

Pražská Galerie Mánes předsta-vuje retrospektivní výstavu platinov-ých tisků známého fotografa muž-ských aktů Roberta Vana. Ojedine-lou technikou vytvořil umělec slo-venského původu s americkým ob-čanstvím, který nyní žije v České re-publice, 200 fotografií, na nichž se kromě mužů objevují i ženy, kvě-tinová zátiší a pohledy na krajiny. Výstava The Platinum Collection ukazuje tvorbu Vana od roku 1968 až do roku 2009. Galerie ji uspořá-dala na počest autorových loňských šedesátých narozenin.

Historický snímek Václava Mar-houla Tobruk vybralo prezidium České filmové a televizní akademie do prime nominace na Evropskou filmovou cenu. Jeho členové na stejné ocenění doporučili také do-kument Martina Duška a Ondřeje Provozníka nazvaný Poustavná, das-ist Paradise! Snímek Tobruk zobra-

zující peklo pouštních bojů za dru-hé světové války a odměněný de-víti nominacemi a třemi soškami vý-ročních cen Český lev představil letos na MFF v Karlových v exklu-zivní digitální verzi.

Takzvané regrutské tradice patří k hlavním tématům folklorního fes-tiválu kyjovského Dolníčka, který se konal v Miloticích na Hodonin-sku. Jde o písně, tance a zvyky spo-jené s odvody chlapců na vojnu. Národopisný festival kyjovského Dolníčka patří k nejvýznamnějším přehlídkám v regionu se zdobnými kroji a živým folklorem. Jednou za čtyři roky se regionální soubory set-kávají na festivalu Slovácký rok v Kyjově, v mezidobí se stává dějiš-těm přehlídky právě obec Milotice.

Na Pražském hradě se otevřá výstava věnovaná životu a odkazu rabího Löwa, jemuž legendy přisu-zují stvoření golema. Správa Praž-ského hradu ji pořádá ve spolupráci s Židovským muzeem v Praze. Le-tos uplynulo 400 let od Lowovy smrti. Výstava bude otevřena do 8. listopadu v Císařské končině.

Ve věku 87 let zemřel po dlouhé nemoci v Praze režisér Jaromír Pleskot. Oznámila to činohra Na-rodního divadla v Praze, kde Ples-kot působil v letech 1957 až 1988. Věnoval se také herecké tvorbě, která však byla spíše v pozadí jeho zájmů a v Národním divadle zcela ustoupila ukolům režiserským. Na jeho kontě jsou i režie několika fil-mů, zejména filmy ze Filmového studia dětského kresleného a lra-ného filmu.

Realitní poradna

JUDr. JAROSLAV HORRÝ
c/o HORREN, spol. s r.o.
Pobřeží 58/6
186 00 Praha, Czech Republic
tel. +420 221 719 041
e-mail: info@horren.cz • <http://www.horren.cz>

Tyto řádky jsou generalizované odpovědi na jed-noduché realitní otázky čtenářů. Prosim, nepova-žujte následující stručné odpovědi za vyčerpávající, zahrnující všechny podrobnosti. Individuální případy vyžadují odbornou reprezentaci. Pokud máte nějaké otázky týkající se vlastnictví nemovitosti, prosím, zašlete je do redakce tohoto listu s označením „Realitní poradna“.

OTÁZKA ČTENÁŘE: Dobrý den. Babička zemřela a nezanechala žádný majetek. Neměla bankovní účet, ani stavební spoření, ani žádné větší úspory, jen jednu vkladní knížku s cca 2500 Kč a osobní věci (oblečení). Je nutno zahájit dědické řízení, aby notář potvrdil, že skutečně neměla majetek ani dluhy? Měla 2 děti, syn se o babičku staral a také vypravoval pohřeb, dcera vůbec nic. Co ale s tou vkladní knížkou?

ODPOVĚď JH: Dobrý den. Soud zahájí dědické řízení z úřední povinnosti (tedy bez návrhu kohokoliv, automaticky). Jestliže se zjistí, že zůstavitelka nezanechala žádný majetek nebo jen tzv. majetek nepatrný, pak soud řízení o dědictví zastaví. Tento nepatrný majetek může soud vydat tomu, kdo zůstaviteli vypravil pohřeb.

© J.H. 15/2009

ORREN
Realitní společnost

02 Vln, Naše se obrátit...

Komplexní realitní činnost na území České republiky a Slovenské republiky včetně poradenství v první oblasti

Analýza majetku vlastníkům nemovitostí či dědictvím na území České a Slovenské republiky, vyhledání těchto majetků v ČR a SR

Vyhledávání vlastníků nemovitostí na území ČR a SR ve světě

**Publikováno 28/8
186 00 Praha 6
Czech Republic**

**tel. +420 224 253 105
+420 221 719 041
fax +420 222 514 825**

**<http://www.horren.cz>
e-mail: info@horren.cz**

Z DOVOLENÉ POLITIKŮ SE STALA KAUA

ze strany I

partajní kolegové k odstřelení svých oponentů. Pak si ale strany uvědomily, že jsou v problému namočeny obě, a změnila rétoriku: fotky si prý objednaly malé strany, které je chtějí očernit před volbami. Konkrétně prý se jedná o TOP 09 a Věci veřejné. Obě strany se durazně ohradily, že je to absurdní nesmysl.

ODS s novým logem

ODS už nebude stranou modrého ptáka, alespoň pro předčasné volby! Před podzimními volbami strana předstívala nové logo: pták zběhl a je umístěn v modrém srdci. Logo vypadá, jakoby vypadlo z dílny amatérského grafika a některým občanským demokratům se nelíbí ani umístění ptáka do srdce, které jimi připomíná srdíčko používané a kreslené často exprezidentem Václavem Havlem. Nové logo je používané i na kondomech, které strana rozdává voličům, zatímco ČSSD sází opět na rozdávání růží.

Šéf ODS Mirek Topolánek se po jachetní dovolené vydal vstříc voličům na jižní Moravě lidově na kole. A hned první den ujel i v dešti mezi vesnicemi 22 km. O programu ČSSD, plném populistických slibů, už jsme psali. A sociální demokracie oslovila ODS, že kritizuje jejich program a sama žádný nemá. ODS to vyřešila šalamounky: vyzvala voliče, aby sami svými nápady přispěli k jeho podobě. Strana očekává zpětnou vazbu i inspiraci. Oficiálně strana nazvala svoji akci „Program psaný s voliči“. Lidé mají šanci psát své návrhy do 21. srpna.

Pružkumy volebních preferencí v Česku už nikdo nemůže brát vážně, dokonce ani Jiří Paroubek, který na výsledcích průzkumu staví celou svoji politiku – co chce voliči, to mu slíbíme. Jednou vede ODS, podruhé ČSSD, podle volebního modelu katedry politologie olomoucké filozofické fakulty by dokonce ODS porazila sociální demokracii o 7 procent a pohodlně by s TOP 09 a KDU-ČSL dala dohromady vládu s výraznou převahou ve Sněmovně. Za týden bude jistě všechno jinak.

ČSSD má prý shodný program s KSČM

Občanští demokraté kritizují ČSSD za to, že její volební program je téměř totožný s programem komunistů. Sociálně to odmítli. Komunisté navíc přišli za ČSSD s nabídkou, že se omluví za svoji minulost výměnou za spolupráci s Paroubkovou stranou na vládní úrovni – šéf ČSSD dříve řekl, že omluva KSČM je jednou z podmínek spolupráce obou stran. „Tyto programy jsou prakticky totožné. To, co nabízí sociální demokracie je prakticky totožné s tím, co nabízí komunisté. Jsou to sliby, populismus, závist, dlůhy, orientace na Rusko, oslabování euroatlantické vazby a ukončení vypořádávání se s totalitní minulostí.“ řekl místopředseda ODS Ivan Langer.

Jiří Paroubek stále tvrdí, že na vládní úrovni s komunisty spolupracovat nebude – kdyby se naskytla ale možnost vzájemně s podporou KSČM, zcela jistě by názor otočil.

Lidovci chtějí také vyšší daně

Lidovci ve své volební programy počítají se zvýšením daní pro lidi s příjmem nad 62.500 korun. KDU-ČSL ale chce zvýšit daňovou sazbu výrazně méně, než jak o tom mluví šéf ČSSD. „Chceme progresivní zdanění. Protože jistě míra solidarity ve společnosti je žádoucí. Proto budou dvě sazby, které budou blízko sebe,“ prohlásil Cyril Svoboda. Program chce i návrat společného zdanění manželů. Chystá ale i další výraznou náplast proti vyšším daním: výrazné úlevy pro ty, kteří mají děti, naopak vyšší zdanění bezdětných.

Lidovci slávi svůj program míno jiné i na boji s hazardem. Lidovci chtějí v rámci boje proti tomu, aby Češi utráceli 130 miliard ročně za hazard, zakázat veškerou reklamu, která ho propaguje.

Zubová se nepoučila

Předsedkyně Demokratické strany zelených Olga Zubová (správně by se měla jmenovat Zubovová, její manžel má příjmení Zubov) neuspěla s kampaní za pět milionu korun ve volbách do Evropského parlamentu. Alespoň do toho českého chce mermoinocí a za každou cenu: nechala se zapsat na kandidátku ČSSD. A opět budou Češi muset hledět na její tvář na slovkách billboardu. Tentokrát jich bude ještě víc, od svého mecenáše Jaromíra Soukupa dostala na

kampaň tentokrát 9,14 milionu korun. Kdyby tyto finance věnovala rodinám postiženým ničivými povodněmi, asi by získala větší sympatie voličů.

Skomírající Strana zelených, v jejichž řadách dříve Zubová působila, uzavřela dohodu o dlouhodobé spolupráci se Stranou pro otevřenou společnost. V podzimních volbách postaví společnou kandidátku. Podle preferencí však společenství nemá šanci se do Parlamentu dostat.

Jazýčková vojna – ze strany I

článku o Barackovi Obamovi!). Diskutující riešia aj širšie súvislosti – kto bol na Slovensku skôr – Maďari či Slováci, spomína sa autonómia pre Maďarov na juhu Slovenska, nechýbajú ani politologické rozbor, podľa ktorých sa Fico snaží pred voľbami získať hlasy SNS, rovnako ako v minulých voľbách minimalizoval vplyv HZDS (čítajme ČTK).

Jeden slovenský účastník sa za zákon ospravedlnil, ďalší napísal, aby sa odstahoval každý, komu sa na Slovensku nepáči. Častým námetom je aj šéf SNS Ján Slot, rovnako ako niektoré výroky maďarskej vlády.

Jeden maďarský účastník diskusie dáva najavo hanbu nad „maďarskými neonacistickými idiotmi v podivných uniformách“ (maďarská garda), ale súčasne vyzýva, aby to účastníci diskusie nezovšeobecňovali na celé Maďarsko. Ďalší maďarský diskutér sa obáva toho, že formulácia zákona je príliš všeobecná a dá sa rôzne interpretovať. To napokon pripomína aj *The Economist*. Čítajme názor vysokého komisára Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe pre otázky národnostných menšín Knula Vollebaeka, ktorý jednostranne „vykradla“ slovenská vláda (zverejnila len jeho pozitívnu časť). Podľa Vollebaeka sice zákon odporuje medzinárodnému právu, ale za znepokojujúce považuje, že bol prijatý unáhle a môže byť svojvoľne interpretovaný.

Zjavne neutrálny účastník si povzdychol: „Bože! Skutočne minové pole etnických menšín!“ A odporučil Slovákom i Maďarom na Slovensku, aby sa naučili aspoň základy druhého jazyka. To by ani podľa mňa nikomu neškodilo. (Najmä na národnostne zmiešaných územiach.)

Duray sa SNS ospravedlnil po maďarsky

Podpredseda Strany maďarskej koalície (SMK) Miklós Duray zase na seba priťahoval pozornosť médií. Duray, tento nacionalistický protipól predsedu Slovenskej národnej strany Jána Slota (pravda, v intelektuálnejšom obale) dokáže dosť dobre rozbiť krv v žilách slovenských hurávlásten-cov, ale na rozdiel od Slota on aspoň dáva podnet na roz-mýšľanie (kým Slot len na pohoršenie). V posledných dňoch napríklad zaujal tým, že súdom nariadené ospravedl-nenie Slovenskej národnej strany (za to, že ju v maďarskom InfoRádiu ešte v júli 2006 označil za „fašistickú stranu“) doručil SNS v maďarskom jazyku. Najprv síce v priloženom liste po slovensky uvádzal, že v zmysle rozhodnutia Kraj-ského súdu v Bratislave posielal SNS na znak zadostuči-nenia text ospravedlnenia, ale samotné ospravedlnenie (predpísané súdom) Duray preložil do svojho rodného jazyka, teda maďarčiny.

„Zatiaľ to nevidujeme ako ospravedlnenie, ale ako list, ktorého časť je napísaná v jazyku, ktorému nerozumieme.“ povedal denníku *SME* šéf poslaneckého klubu SNS Rafael Rafaj. Podľa ústavného právnik Radoslava Procházka sa Duray musí ospravedlniť v slovenčine, ako mu to uložil súd. Duray má iný názor. Podľa neho má každý občan právo splniť rozsudok súdu zaslaním ospravedlnenia vo svojom rodnom jazyku, aj Kórejčan. „Žiadny zákon to nezakazuje,“ poznamenal pre TASR.

Bývalý premiér a minister spravodlivosti, dnes advokát Ján Čarnogurský je toho názoru, že ak Duray text ospra-vedlnenia preložil presne a bezo zvyšku, mal právo ho poslať v maďarčine. Podľa neho je to síce nezvyčajné, ale neodporuje to slovenským zákonom. Slovenská ústava totiž národnostným menšinám zaručuje právo používať svoj rodný jazyk. v úradnom styku povedal Čarnogurský pre internetový portál <http://felvidek.ma>

Zbabelec Duray zrejme nie je, to sa musí uznať. Prvo-

stupňový súd mu totiž okrem ospravedlnenia vyrúbil aj finančné zadostučenie vo výške 33.193 eur (milión ko-rún), ktoré mu však odvolací Krajský súd odpustil. A on nie aby sa tešil, že táto hrôza pominula, ešte vytrča rožky. Na to by sa odvážil málokto. Žiaľbohu.

Nacionalizmus rastie

V skutočnosti to ani nie je nacionalizmus, ale nenávisť voči každej inakosti. Voči neSlovákovi, Židovi, Rómovi, homosexuálovi, politicky ináč orientovanému, atď. Svedčí o tom aj webstránka nacionalistov a xenofóbov zo Sloven-skej pospolitosti, ktorá na tieto dni vyhlásila národnú mobi-lizáciu proti „cigánskym hordám“ a „cigánskej teror“ (ale na webstránke bojuje aj proti Židovskej svetovej nad-vláde a iným „inakostiam“). Impulzom k najnovšej akcii bol nedávny útok dvoch mladých Rómov (15 a 16 r.) voči 65 ročnému dôchodcovi, ktorý im chcel zabrániť v krádeži televízora. Mladíci ho zmlátili rúčkou od metly až do bez-vedomia, spôsobili mu viaceré tržné a rezné rany, zlomeni-nu ľavky a lícnych kostí a vyrazili mu oko. Muž je v nemoc-nici a musí sa podrobiť operácii. Chlapcov zadržala polícia.

Slovenskej pospolitosti sa to však má a vyzvala nacio-nalistov, aby v sobotu 8. augusta pricestovali do Šarišských Michalian (obec s necelými 3 tisíckami obyvateľov na Vy-chode Slovenska), kde došlo k útoku, a aby konečne prešli od slov k činom (akým?). Starostovi však zhromaždenie nenahlasila, takže išlo o nepovolené zhromaždenie. Polícia vytlačila približne dvesto demonštrantov (k nacionalistom sa pridali aj miestni „bieli“ obyvatelia) do priestorov futba-lového štadióna. Keď sa aj po viacerých výzvach odmietali rozísť, polícia ich rozhňala vodnými delami. Demonštranti ju zas, na oplátku, zahádzali stovkami kameňov. Počas zásahu polícia zatkla niekoľko organizátorov demonstrácie, medzi nimi aj šéfa Pospolitosti, Mariána Kotlebu. Potom vytlačila demonštrantov zo štadióna a rozhňala ich po obci. Protest sa týmto skončil, referuje *SME*.

Rasizmus všade naokolo

Podobné stretnutie pravicových extrémistov v tomto roku zorganizovala aj extrémistická Dúlnická strana v čes-kom Litvínove, výsledkom pochodu cez rómske sídlisko Janov boli viacerí zranení, aj na strane policajtov. Podľa posledných správ Dúlnická strana vyslala pár svojich zastupcov aj na slovenskú protirómsku akciu v Šarišských Michalianoch.

Myslienka kolektívnej viny a kolektívneho trestu, ktoré presadzujú radikálni nacionalisti, je o to nebezpečnejšia, že v týchto dňoch hlásili ďalšiu likvidačnú akciu protirómskeho ku-klux-klanu. V tomto roku neznámi streli v Maďarsku popravili už vyše desať Rómov, vrátane žien a malých detí.

HUMOR ☺ HUMOR ☺ HUMOR ☺ HUMOR

Návrat domú

„Predstav si, manžel se mi vrátil z hospody až k ránu a ten bordel, co nadělal!“

„A proč to neudělalš jako já — přišel v noci, já se vzbudila a zeptala se, To jsi ty, Karle?“

„A to pomohlo?“

„Jo, on se jmenuje Pepa!“

Dary na tiskový fond Amerických listů od 31. července do 12. srpna 2009

Z. Odvarka, Newton Hgts, MA	\$ 15	V. Vojta, Issaquah, WA
V. Cichra, Wappingers Falls, NY	5	J. Marchette, La Crescenta, CA
D. Vernak, San Mateo, CA	15	L. Hurka, Hamoung, NY
B. Valasek, Floral Park, NY	15	H. Berger, Broad Channel, NY

Děkujeme všem darcům a také i těm, kteří věnovali 10% slevu, kterou si mohli jako senior citizens odečíst. Díky vám jsou Americké listy to, co jsou

REDAKCE

OBJEDNACÍ KUPÓN

ANO, chci si předplatit/obnovit předplatné **Amerických Listů**. Příkládám ☐ personal check nebo ☐ money order, vystavený na Typrints Company v hodnotě ☐ \$45 (USA), ☐ \$55 (Kanada), ☐ \$60 (zámoří) jako předplatné na jeden rok. Předplatitel starší 65 let si mohou odečíst 10%. Vyplněný kupón a předplatné pošlete na Typrints Co., 26 Gruber Drive, Glen Cove, NY 11542. PROSÍME, PIŠTE ČITELNĚ!

Jméno (Mr. Mrs. Ms.) _____

Adresa _____

Stát a zip code _____

Telefon (_____) _____

Dar mimo předplatné _____ Podpis _____

Prosíme o jméno a adresu možného odběratele, kterému bez závazku pošleme zdarma ukázkové číslo.

Juraj George Braun, M.D.

Board Certified

CHOROBY UŠNÉ, NOSNÉ A KRČNÉ

Otolaryngologické operácie, operácie hlavy a krku, tvare a rekonštrukčné operácie.

Operácie sú možné v ordinácii alebo v nemocnici.

Hovoríme slovensky, česky a ďalšími európskymi jazykmi.

121 E 60th Street
New York, NY 10022
(blízko Bloomingdale's)

158 Noble Street
Brooklyn, NY 11222
Utorok a piatok 2-7, sobota 9-1

(212) 754-0884

(718) 349-9599

Príjme naše služby hlavné poistenia.

simply

Hypotéky jednoducho

Koupit nemovitost v České republice je jednoduché a výhodné.

Hypoték je celá řada.

Se Simply snadno vyberete tu pravou.

Pro podrobné informace kontaktujte

Olly Kaluz

hypoteční makléř - mortgage broker

Toll free: +1.866.643.3494

Office: +1.775.588.5570

Cell: +1.949.300.7310

E-mail: okaluz@simply.cz

Simply, P.O. Box 1992

Zephyr Cove, NV 89448, USA

Oslavy 65. výročí SNP

Slovenské národné povstanie, fenomén novodobých slovenských dejín, sa so svojím myšlienkovým odkazom stalo súčasťou boja proti nacistmu a násillu. Svojím rozsahom, vojenským, národným i medzinárodným významom sa SNP zaradilo nielen k najväčším vojensko-politickým činom slovenského národa v jeho modernej histórii, ale súčasne sa začlenilo i do širokého kontextu hnutia odporu v Európe.

Povstanie malo veľký medzinárodný ohlas. Zúčastnili sa na ňom príslušníci 32 národov a národností zo štyroch kontinentov. V partizánskych oddieloch a brigádach bojovalo 3000 sovietskych príslušníkov, 400 francúzskych vlastencov (kpt. Georges de Lannurien bol veliteľom oddielu francúzskych partizánov 1. československej partizánskej brigády gen. M. R. Štefánika), okolo 800 Maďarov, približne 3000 Čechov, do 200 nemeckých antifašistov, vyše 100 poľských a juhoslovanských vlastencov (Čiernohorci, Srbi, Chorváti) a okolo 50 bulharských študentov-antifašistov. Na povstaní sa zúčastnili aj belgickí občania, Holanďania, Španieli, Gréci, Austráľania a viac ako 1650 Židov.

Pomoc Sovietskeho zväzu

Pomoc Sovietskeho zväzu SNP mala svoje právne zakotvenie v Československo-sovietskej zmluve o priateľstve, vzájomnej pomoci a o vojnej spolupráci z 12. decembra 1943. Sovietska vojenská misia priletela na Slovensko z Kyjeva 6. 9. 1944, pracovala v Banskej Bystrici a viedol ju mjr. I. Skripka-Studenski. Najvýznamnejšiu formu sovietskej podpory predstavuje Kar-

patsko-duklianska operácia 1. a 4. ukrajinského frontu v dňoch 8. 9. - 28. 10. 1944.

Rozsiahla bola aj sovietska letecká pomoc, ktorá prepravila na povstalecké územie zásoby vojensko-technického a zdravotníckeho materiálu. Vzdušným mostom sa na Slovensko dostal aj letecký a pozemný personál 1. čs. stíhacieho pluku v ZSSR a operačný štáb zboru sovietskeho diaľkového letectva na čele s plk. B. F. Čirskovom.

Britská pomoc

V rámci britskej pomoci v akcii Manganese/Windproof bola vysadená 10. júna 1944 pri Veľkých Uherciach v okrese Topoľčany čs. spravodajská a spojovacia skupina. V noci z 18. na 19. septembra 1944 zhodila posádka Halifaxu Bmk zo 148. squadrony RAF v priestore Tri Duby kontajnery s rádiomateriálom, zdravotníckymi potrebami a vysadila 4-člennú skupinu SOE (Special Operation Executive), na čele ktorej stál mjr. Sehmer. Činnosť britských styčných a spravodajských dôstojníkov SOE spočívala v organizovaní a uskutočňovaní vojenského, hospodárskeho a politického spravodajstva, v podávaní správ

o vývoji povstania, o sile nemeckých jednotiek.

Súčasťou britskej spravodajskej skupiny bola jednotka Amsterdam. Tvorili ju príslušníci sionistického hnutia, ktorých získala pre britskú SOE Jewish Agency. Počas SNP zabezpečovali spojovacie služby pre spravodajskú skupinu a vykonávali aj spravodajskú činnosť. Pomáhali židovským utečencom po ich príchode na povstalecké stredné Slovensko.

Americká letecká armáda

Vojenská pomoc 15. americkej leteckej armády SNP súvisela s odsunom amerických letcov zostrelých nad územím Slovenska a sústredených po vypuknutí povstania do Banskej Bystrice. Počas týchto letov prepravili západní spojenci na letisko Tri Duby okrem vojenského, spojovacieho a zdravotníckeho materiálu aj skupinu styčných a spravodajských dôstojníkov OSS.

Najúčinnnejším zásahom amerického letectva v prospech Slovenska bolo zbombardovanie kľúčovej leteckej základne Luftwaffe Malacky-Nový Dvôr 20. septembra 1944. Na čele americkej vojenskej spravodajskej skupiny OSS (Office of Strategic Services) stal poručík námorníctva James Holt Green. Jeho úlohou bolo nadviazať spoluprácu s vojenským povstaleckým velením, organizovať americké vojenské dodávky pre SNP, evakuovať zostrelých amerických letcov z letiska Tri Duby a informovať spojené britsko-americké velenie o situácii na Slovensku.

Už 17. 9. 1944 pristáli na letisku Tri Duby dve americké Fortessy B-17G, ktoré presunuli 6-člennú skupinu OSS a prepravili 8 ton vojenského materiálu. Následne 7. 10. 1944 priletelo na letisko Tri Duby 6 lietadiel B-17G z Bari s nákladom zbraní, streliva, trhavín a zdravotníckeho materiálu pre potreby povstania. Po ústupe povstalcov do hôr sa americká jednotka stiahla na Donovaly a odľahol do priestoru Polomky, kde sa spojila s britskou vojenskou spravodajskou skupinou.

Protopartizánska teroristická jednotka Abwergruppe 218 prepadla 26. 10. 1944 ich stanovište pod Veľkým bokom, zajala časť americkej misie a takmer celú britskú spravodajskú skupinu. Príslušníkov OSS a SOE odvliekli do koncentračných táborov a popraviť.

Stála expozícia Múzea SNP

Medzinárodnú účasť v SNP podrobne prezentuje stála expozícia Múzea SNP Slovensko v protifašistickom hnutí odporu Európy v rokoch 1939-1945. V tomto roku si pripomíname už 40 rokov od prvého symbolického otvorenia brán Pamätníka SNP v Banskej Bystrici.

V tomto roku si pripomíname 65. výročie SNP. Pri tejto príležitosti pripravilo Múzeum Slovenského národného povstania centrálnu oslavu vo dňoch 28.-30. augusta s bohatým kultúrnym programom, ktorý potrvá tri dni. Oslavy sa začnú platkovým večerným koncertom Štátnej opery Banská Bystrica v areáli Pamätníka SNP. Nasledujúci deň, po pietnom akte za účasti najvyšších predstaviteľov SR, návštevníkov určite zaujme vystúpenie vojenského dychového orchestru z Minska (Bielorusko), jazzovej kapely letectva USA Wings of Dixie, Sisy Sklovskéj s kapelou Alexandra Daška a mnohých ďalších. Neďaleko sa bude niesť v duchu mobilizácie do povstania na Námestí SNP v Banskej Bystrici, spojazdnenia pancierového vlaku a inšcenovaných bojov v obci Čierny Balog.

SLOVENSKÉ ZAHRANIČIE

Za hlasom Ameriky

Na vyzroprávanie svojich osudov čakajú desiatky novinárov, ktorí doma či v zahraničí formovali slovenskú žurnalistiku. Patrí medzi nich aj Miro Dobrovodský a jeho známe Dovočutia v rešpektovanom Hlase Ameriky. Z vlasti ho vyhнали sovietske tanky a nechcel byť pri tom.

Keď 12. októbra 1968 krstili v Bratislave Miram Dobrovodskú, Miro už bol rozhodnutý. O dva dni, spolu s tromi deťmi, Barbarou, Alexom a štrnásťročnou Mirou, opustili Bratislavu plnú tankov. Onedlho boli v Kanade. Slovenská puť Mira Dobrovodského sa po 29 rokoch definitívne uzavrela.

Rodák zo Žiliny vyštudoval novinárstvo v Bratislave. Pracoval v redakcii Svet socializmu, krátko v Smene a napokon v Živote. Písal veľa, spomeňme aspoň rozhovor s národným umelcom Jankom Alešom o obnove Bratislavského hradu. Písal aj texty k piesňam, pre Zuzku Lonsku a Zdenka Kratochvíla oteľoval Zmes amerických ľudových piesní. Keď vlni dostal zabudnutú zmes na cedečku, odpísal „... brečím...“.

Kým sa dostal do československej redakcie rozhlasovej stanice Radio Canada International v Montreale, odkrútil si rôzne zamestnania. Už tam začal používať pseudonym Miroslav Oravec, ako ho poznáme z Hlasu Ameriky. Použil meno strýka, ktorý vo vstupe vojsk v auguste 1968 zomrel na inšarkt.

V roku 1975 odišiel do Hlasu Ameriky vo Washingtone a presťahoval sa do Spojených štátov. Postupoval od redaktora až po riaditeľa československej (1989) a po roku 1993 slovenskej redakcie. Pavel Pecháček, dlhoročný šéf v Hlase Ameriky i v Slovenskej Európe, spomína:

„Miro bol môj nástupca vo funkcii riaditeľa československého vysielania Hlasu Ameriky. Jeden z mojich najbližších priateľov počas 35 rokov. Kamarát najlepši, najobetavejší. Miro bol chlap, o ktorom sa v Amerike hovorí, s ním by som šiel aj kone kradnúť.“

Osobné návštevy boli sporadické, po revolúcii prichádzali politici i novinári. Jákešov prejav o „kole v plote“ do Hlasu Ameriky poslal disident a neskorší český minister kultúry Pavel Tigrid z Paríža a odvysielali ho aktuálne. Ale aj rozhovory s Alexandrom Dubčekom či Milanom Šimečkom. Dobrovodský spomína:

„Dubčeka som medzitým chytil cez tajný telefón, a keď o rok prišiel, tak vraví, že by sa Jákeš mohol opakovať v silvestrovskom programe... So Šimečkom, Kusým, Čir-

Miroslav Dobrovodský

nogurskými a ďalšími, som mal kontakty, ich čísla a spojenia.“

Po páde režimu navštívil Hlas Ameriky prezident Václav Havel, ktorý vo vysielaní 20. februára 1990 povedal:

„Chcel by som sa poďakovať českému a slovenskému vysielaniu Hlasu Ameriky za jeho prácu. Dlhé roky to bola najpočítanejšia rozhlasová stanica v Československu. Informovali ste pravdivo o situácii vo svete aj u nás doma a pomáhali ste k tomu, že prišla ona pokojná revolúcia...“

Prezident Michal Kováč redakčnému kolektívu udelil štítne významenie. Na pade redakcie sa takýto akt stal azda po prvý raz v histórii rádia.

Mnohé návštevy boli súkromné, exvfyyslanec Martin Bútora spomína:

„Po seminári vo Washingtone pozval priateľov na kraby, ukazoval nám, ako ich treba rozlieť, a blízko sme debatovali, čo je ľahšie – poraziť komunistickú mentalitu alebo dobiť sa ku krabíemu mису. On mal talent na abuje.“

Rozhlasová stanica Hlas Ameriky ukončila 27. februára 2004 po 62 rokoch vysielanie v slovenčine. Poslednú reláciu odvysielali redaktori Miroslav Dobrovodský a Jozef Šimkovič. Dobrovodský na záver vysielania povedal:

„Mrzí nás, že toto je prvý večer, keď sa s vami poslucháčmi nemôžeme rozlúčiť tým jednoduchým a pritom čarovným slovom – dovočutia.“

Po 27 rokoch služby pre VOA odišiel do dôchodku. Jeho druhá manželka Jarmila potvrdila, že si priaľ, aby jeho popol rozsypali v zátoke Chesapeake Bay, pri ktorej tak rád žil. Nikto nečakal, že sa mu želanie splní tak skoro. Miroslav Dobrovodský pred dvomi týždňami náhle zomrel vo Washingtone vo veku nedožitých 70 rokov.

(SME, Peter Zeman)

Slovenské národné povstanie malo veľký medzinárodný ohlas. Zúčastnili sa na ňom príslušníci 32 národov a národností zo štyroch kontinentov.

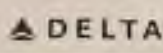
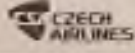
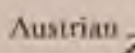
LEVNÉ LETENKY

Rezervujte si letenku online

www.tatratravel.com

za zvýhodnené ceny

Prague Budapest Vienna
Bratislava Kosice Brno Ostrava

PRO PODROBNÉ INFORMÁCIE KONTAKTUJTE NAŠU AGENTÚ

1 800 321 2999

www.tatratravel.com

reservations@tatratravel.com

TATRA TRAVEL

ČESKÉ A SLOVENSKÉ VIDEO KAZETY — BEST QUALITY — V BARVĚ

Nabízíme 30 různých VHS video kazet, cena \$20 za kus

DOBRY VOJAK ŠVEJK - APON 5551/55518 - hraje R. Hrušínský, 2 VHS

OPERY NA VHS KAZETÁCH

B. Smetana: Prodaná navěsta o 3 dějstvích \$25

A. Dvořák: Rusalka o 3 dějstvích \$25

České a Slovenské audio kazety. Cena \$5 za kus

Nové kopmakt disky:

Nejpopulárnější písně - Budvarka APON-2524

Polky Valčíky APON-2547

Moravanka APON-2515

Cena \$12.99 za kus.

Polky, valčíky, lidovky,

populární písně,

čardáše, národní písně a tance.

Pište nebo volejte pro katalog.

Provádíme převody z evropského

na americký video systém a naopak

60 až 90 min. \$25 kazeta - \$5 poštovné

APON MUSIC AND VIDEO, INC.

P. O. Box 3082, LIC, NY 11103, USA

Tel. (718) 721-5599

Sloužíme krajanům přes 40 let — www.aponrecords.com

Jak se na svou situaci dívají Romové?

PETER GABAL

O Romech se letos mluví snad ještě víc, než po jiné roky. Kvůli pochodům extremistů a žhářskými útokům, kvůli zabavování sociálních dávek na severu Čech, kvůli žádostem o azyl v Kanadě a následnému zavedení vízové povinnosti, a naposledy kvůli táboření asi padesátky zejména rumunských Romů, kteří se zde nedočkali uzdravení mladíka z jejich řad. O Romech se tedy mluví hodně, zřídka ale mluví oni sami.

Novinářka a pedagožka Alice Tejkalová na svém blogu na serveru Aktuálně.cz píše o analýze mediálního zpracování několika kauz, týkajících se zejména českých Romů a Vietnamců. Z výsledků práce studentů žurnalistiky jako nejzajímavější a nejzásadnější vyzvedává zjištění, že etnické menšiny nemají v českých médiích status toho, „kdo mluví“, ale toho „o kom se mluví“. O názorech etnických menšin se prostřednictvím médií nedozvíme u těchto zásadních kauz prakticky nic, píše Tejkalová. Podle ní se obvykle dozvíme jen to, co si o menšinách myslí společenské elity, případně zástupci neziskových organizací; chybí však přímé svědectví, které by pomohlo lépe osvětlit situaci.

Zkusme tedy aspoň dát slovo pár Romům. Podnikatel a romský aktivista Ivan Veselý považuje za obrát v situaci Romů rozpad Československa:

„Od toho devadesátého třetího roku ta situace jde spíše k horšímu. Nikdy vlády, ať pravicové nebo levicové, nepřijaly ve svých vládních materiálech plošné řešení nejpalčivějších romských problémů, jako je nezaměstnanost, diskriminace, rasismus, vzdělávání a rozvoj romské kultury. Od roku 1993 nejzávažnějším problémem, který Romové vnímají v České republice, je otázka bezpečnosti. Ta nám jaksi vyplula na povrch za poslední dva roky a to aktivizaci neonacistické elity, hnutí v České republice. Mnoho Romů na základě těchto aktivit neonacistů vlastně emigrovalo do Kanady.“

To je mimochodem i případ redaktorky Českého rozhlasu Anny Polákové. Co jí k tomu přimělo?

„Tak samozřejmě zkušenosti, nárůst neonacismu a podpora velké části společnosti tomu, co se tam dneska děje. Časté útoky na mou rodinu a strach o mou rodinu.“ Řekla před několika týdny Poláková vyslanému zpravodáři Českého rozhlasu v Kanadě. Připomeňme, že syna Anny Polákové před pár lety cestou z diskotéky napadla skupina skinheadů a nebyť toho, že kolem náhodou jela policejní hlídka, možná by útok mohl skončit i smrtí Marka Poláka. Z náhodného útoku se však stalo systematické napadání

ANNA POLÁKOVÁ

celé rodiny poté, co se případem zabývaly soudy, které se mimochodem spokojily s podmíněnými tresty. Podle Polákové se tak její osobní zkušenost slevá se společenskou situací.

„Kdybych to měla porovnat s rokem 1997, kdy emigrovali Romové, tak ta situace je podstatně horší. Ulicemi pochodují neonacisté, v každém městě si dávají ty pochody. Je to viditelné a navíc mě zaráží, že když jdou těmi ulicemi a haňují, tak mi chybí to, že stát razantně zasáhne. Aby lidé, kteří se cítí ohroženi, se necítili tak ohroženi a věděli, že s nimi je ten stát a že je ochrání. Tam už prostě zvažujete úplně všechno – čím jste prošli a co vám hrozí a co může nastat, protože víte, že mají vaše adresy od soudu. Protože my jsme se soudili. Jednoho z těch odsouzených zastupoval právník Skácel, a to je lídr Národní strany. Takže prostě víme, že v tom nebezpečí jsme.“

Poláková za sebe odmítá podezření, že jde o zneužití kanadského azylového systému a o pobírání tamních sociálních dávek:

„Pro nás i to, že jsme odešli do Kanady, je hrozná těžká. Protože ani jeden z mé rodiny nepobíral nikdy sociální dávky. Já jsem byla zaměstnaná, náš cíl byl ten, dát dětem vzdělání. Marek studuje na vysoké škole, já sama jsem studovala na vysoké škole, na Masarykově univerzitě, teď jsem to přerušila tím odjezdem – a moje dcera odmaturovala a měla možnost jít studovat na Americkou univerzitu. Byla jedna z mnoha, kteří mohli získat stipendium na univerzitě, která je u nás otevřená právě na podporu romských stu-

dentů. Takže vlastně tohle všechno jsem přerušila a je mi jasné, že jestli se tady k něčemu takovému dopracuji, že to bude pro mě strašně těžké, strašně moc.“

Podle předsedy sdružení Děno Ivana Veselého otázka sociálních dávek je obehnaná písnička, která nebere v potaz, že Romové nejsou jedinou záležitostí českého sociálního systému a dokonce ani tou největší:

„Když Česká republika chtěla udělat sociální reformu, vzít zhruba půl milionu nezaměstnaným sociální dávky, tak se tady dělala kampaň, jak Romové zneužívají sociální dávky. Nikde jste se nedočkali v médiích nebo v oficiální propagandě, jak Češi zneužívají dávky nemocenské. Když se podíváte, jak vzrůstají nebo klesají křivky nemocnosti v pohraničních oblastech, tak zjistíte, že při sezónních pracích v Německu, Rakousku, najednou většina těch Čechů je nemocných a jedou dělat do Rakouska, do Německa. O tom, jak Romové zneužívají sociální dávky, jste mohli slyšet a vidět poslední dva roky všude možně. Ale nešlo o těch 50,000 Romů. Šlo o těch 350,000 Čechů, kteří byli nezaměstnaní. A sranda byla, že i tihle Češi šli. Že konečně berou sociální dávky Romům. Ale oni brali sociální dávky tři sta padesát tisícům Čechů. My jsme jenom byli využiti k propagandě a k omluvení těchto kroků.“

Podíl nezaměstnaných je mezi Romy mnohem vyšší, než u ostatní populace, přiznává ředitelka Muzea romské kultury Brně Jana Horváthová. Na serveru iDnes.cz ale zdůraznila, že v první řadě je třeba každého člověka posuzovat individuálně. Ona sama je pro to, aby stát posílhoval Romy stejně jako všechny ostatní, když překračují zákon. Horváthová ale zdůrazňuje jinou věc: významná část Romů spočívá na naprostém dně společnosti. To podle ní poškozuje společnost jako celek. Z povahy problémů těch lidí vyplývá, že se sami z tohoto dna nedostanou. Ale při vzbouřených emocích se věc nakonec vždycky zadrhne na stereotypní představě, že by „Čikáni chtěli mít výhody“.

ČESKÝ ROZHLAS 7, RADIO PRAHA

Češi a slovenští Romové chtějí společně bojovat proti skinům

Romské organizace z Česka a ze Slovenska chtějí uzavřít dohodu o společném postupu proti projevům extremismu. Čeští Romové by měli v případě narůstajících aktivit slovenské neonacistické scény jezdit demonstrovat na Slovensko, jejich slovenští kolegové by zase případně přijeli do Česka. ČTK a České televizi řekl předseda sdružení Děno Ivan Veselý. Podle něj by se měli Romové z obou zemí při narůstajících projevech extremismu vzájemně „morálně i fyzicky“ podporovat. „Šli bychom třeba do Bratislavy, padesát sto lidí, kolik bude stačit. Svou přítomností na demonstracích bychom vyjádřili podporu slovenským Romům,“ dodal. Podle Veselého by čeští a slovenští Romové mohli jezdit demonstrovat také do Maďarska.

Nehody na silnicích v červenci

Na českých a moravských silnicích v červenci podle předběžných policejních statistik zahynulo 71 lidí, což je nejméně za posledních pět let. Nejvíce lidí zahynulo při haváriích v červenci 2007 a 2005, kdy jejich počet vystoupil na 120. Současnému počtu usmrčených se blíží červenec 2006, kdy zemřelo při kolizích 73 lidí.

Z ekonomického světa

V júlí ohlásilo bromadné prepúšťanie iba sedem firiem, a to je absolútne najmenej za celý čas, odkedy sa na slovenskom trhu práce prejavujú dôsledky ekonomickej krízy. Štatistika ústredia práce naznačuje, že firmy už tak často neriešia svoje problémy masovou výpoveďou. Tomu zodpovedá aj vývoj počtu ľudí ohrozených touto formou prepúšťania. Kým ešte v máji čakalo prepustenie 2754 ľudí, v júni to bolo 796 a v júli už iba 673. Navyše, nie každé ohlásené prepúšťanie sa musí aj skončiť reálnou výpoveďou.

Kríza tlačí na výnosy podnikateľov. Najmenej zarobili v júni hlavne reštaurácie a pohostinstvá – tržby sa im medziročne prepádli takmer o tretinu. Obed, či večera v reštaurácii sa dnes považuje za luxus. Podobný prepád pocítil aj veľkoobchod, kde predaj strojov a zariadení klesol o viac než polovicu. O desaťinu klesli tržby maloobchodníkov. Zákazníci nakupujú opatrnejšie a viac sa orientujú na cenu. Hovorí o tom údaje o vývoji tržieb v obchode, ktoré včera zverejnil štatistický úrad. Za všetkým je kríza.

Vďaka novým protikrizovým nástrojom aktívnej politiky trhu práce uzatvorili úrady práce od začiatku marca do konca júna tohto roka 1048 dohôd na podporu udržania pracovných miest alebo vytvorenia nových takmer 32 tisíc pracovných miest. Úrady práce na tento účel majú vyplatiť spolu vyše 21,3 mil. eur. Priemerná

výška finančných prostriedkov na udržanie jedného pracovného miesta predstavuje 519,12 eura a priemerná suma na vytvorenie jedného pracovného miesta dosiahla 3,174.16 eura, konštatuje sa v správe.

Hospodárenie štátu sa v júli tohto roka mierne zlepšilo, keď deficit štátneho rozpočtu klesol oproti júnu o 194 miliónov eur (5,844 miliardy Sk) na 914 miliónov eur (27,535 Sk). Vyplýva to z údajov Ministerstva financií SR. V rovnakom čase vlni však štát hospodáril len s miernym schodkom na úrovni 20 miliónov eur (603 miliónov Sk). Dôvodom prehlbovania rozpočtového deficitu v tomto roku je výpadok príjmov štátu, ktoré boli v júli medziročne nižšie o 6,5%. Výdavky štátneho rozpočtu naopak oproti vlaňajšiemu júlu vzrástli o takmer 8%.

V slovenskej ekonomike sa začínajú objavovať aj niektoré pozitívne signály. Aj keď objem priemyselnej produkcie je naďalej nízky, v oblasti kvalitatívneho hodnotenia súčasného dopytu a vyhládok do budúcnosti prvýkrát od vlaňajšieho septembra prevládajú očakávaná zvyšujúcej sa produkcie. Pozitívne sa vyvíja tiež indikátor ekonomického sentimentu, v rámci ktorého v júni rástla dôvera v službách, priemysle, aj u spotrebiteľov. V hodnotení aktuálneho ekonomického vývoja to konštatuje Národná banka Slovenska (NBS).

(zdroje: tasr, čtk, sita, sine)

PIZZA BUSINESS IN THE CZECH REPUBLIC

Villa Enterprises management www.villaenterprises.com is an American based multi-concept restaurant franchisor comprised of over 300 locations in 38 states and in 6 countries globally. We are currently offering three separately successful pizza restaurants doing well in Brno, Prague and Velký Týnec as franchise ventures. Exceptional opportunity for individuals and investors with the support of an ever-growing franchisor! Locations may be purchased individually or together.

For further details, please contact Nuria Alvarez at nalvarez@villaenterprises.com

Češi jsou v žebříčku stěžovatelů na čtvrtém místě

Češi se podle mezinárodního průzkumu kanadského serveru CBC NEWS řadí ke světové špičce v podávání stížností na služby, patří jim čtvrté místo. Píše to deník Právo s odvoláním na průzkum, který oslovil 23,000 respondentů ve 23 průmyslově vyspělých zemích. Ten zjišťoval jejich výhrady ke službám, s nimiž se setkávají v běžném životě.

„Podměrečné pivo, zkažené potraviny, nekvalitní služby cestovních kanceláří a nejasné posezonní slevy – to jsou časté letní stížnosti Čechů,“ uvedl deník.

Na nízkou kvalitu služeb si stěžoval téměř každý druhý Čech. V pořadí národů je to nejvíce ze sledovaných evropských zemí, kde činí průměr 36 procent. Češi výrazně ovládl i střední Evropu. V Polsku a Maďarsku měl výhrady k servisu pro zákazníky jen jeden ze čtyř.

Stížnosti Čechů mají podle listu reálné kořeny. Například Sdružení obrany spotřebitelů (SOS) v červnu zveřejnilo test 50 restaurací v osmi městech zaměřený na podávání správné míry piva. Ten ukázal, že tzv. podmírka může zákazník dostat v každém čtvrtém podniku. Nejhorší dopady restaurace v Brně a Ostravě. Reklama zboží se skoro v polovině případů ukázaly jako nejistě, navíc s hrozbou hádky s obsluhou.

Češi mají také časté výhrady ke kvalitě jídla, které následně řeší pověřené úřady. Například Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI) loni zjistila 5878 vzorků potravin nevyhovujících předpisům. Jednalo se například o nekvalitní ovoce a zeleninu, vlnu, maso a masné výrobky, čokolády a cukrovinky, mléčné výrobky a dochucovadla, napsalo Právo.

21. srpna 1968

ZNICENÉ KALHOTY

Věra Nosková

Trochu se za to stydel, ale vyhověl tomu nutkání a udělal to zas – juknul se na sebe do zrcadla. Nebyl žádný narcis, potřeboval se vidět jen kvůli té tajné nejistotě. Tentokrát se rozhodl pro shovívavost, zakrnil se na svůj obraz – možná průměr, ale když udělal zajímavější kukně? Pár jich vyzkoušel. Co se té Janě na mně asi tak páci? Háro? Už jen za ty nářky od mámy a opovržení od starších zapiských typků, by si zasloužil delší a hlavně hustší „deku“. Musel ovšem uznat, že momentálně jsou na něm nejlepší kalhoty.

Ne že by se „švadlenec“ Vaškovi za tu, vlastně ženskou, práci někdo z kluků poštěboval. Naopak, byl vychvalován a soudilo se, že je pro koleji přínosem. Naučil se šit tenhle typ kalhat z nezbytných obchodů se vyskytovaly jen jejich krotké verze, navíc z materiálu zvaném džínovina. Kdo jednou spatřil pravé texasky z Tuzexu, tak by se za komicem napodobeninu z českého obchodu jediné styděl. Vašek stihl vyrobít dvojce troje zvony týdně, bral za ně kolem stovky. Udajně si stídal na cestu do uatských Dolomit, studoval fyziologii rostlin a byl poselý po dvoce rostoucích skalnicích.

Honzovi je užil z látky, kterou se potahovala žehlička prkna, což byl po příliší tvrdé roletovině poslední objev přijatelného materiálu. Juna mu na ne vyšla černej protiatomovej znak, který z dobývá oboz hippies. Obležal si je každé ráno s uspokojením, slučily mu, a navíc, alespoň v to doufal, vyjadřovaly jeho postoje: Můj majitel je svobodomyšlný pacifista, měly hlásat do světa. Světlo opořovávané kalhoty ředily jeho nejistotu. Ta pramenila z faktu, že neuměl být mužem činu. Byl váhavý a nerozhodný, což ho téměř vyzrazovalo z volné soutěže přírodního výběru – představoval si. Nakonec i to šilené lákavé tělesné sblížení s Janou odkládal. Totiž – co když z toho „spaní“ vznikne nerozumný vztah se všemi nároky? Ocitne se v pasti... To nic, to nic, to jsou jen geny, máma je skoro stejná – no ale s tím se dá pracovat – zvláště když si je toho handicapu vědom. Zítřka na to vlitnu, to zvládnú, říkal si skoro pokaždé před usnutím, ale hned jak se probudil a spatřil tu horu úkolů a nesplněných snů, řekl si – švadlenko, ne, jánu, u takovýho přípravnýho den, napumpuju si trochu sebevědomí. Tak například moc toužil po tom podívat se do Londýna. Vyzkoušel si angličtinu, dít řeč na Piccadilly s britským máničkama... Zrovna teď, v tom obrodním procesu by to snad bylo do jisté míry proveditelné, vždyť Vašek tam byl s nejakým zájezdem, Ludva se dokonce vyprávěl do Anglie na celý pulrok – měl by se už asi za týden vrátit. Tenhle rok je vůbec plný šanci.

Tobě nám přece nemůže projít, budoval občas táta a strašil různými scénáři. Bolševik je vztekalej, bolševik nás sleduje, bolševik si to nedá libit, obával se, jenže Honza už byl na slovo bolševik, kterým táta označoval ruskej stranické dlehl v čele s tím jejich Brežněvem, co má oboči jako dva rozčuchaný kníry, alergickéj. Jak táta spustil o bolševikovi, měl Honza napilno, potřeboval cosi zařít, vypálil z obvyklou. Co je mi do Rusáků? Chci žít na plný koule! Budu se milovat s Janou! A pokusím se i o ten Londýn! Zítřka už na to vlitnu, začnu konečně jednat!

Spal dlouho a pak blahobytně snídal s nohama na stole, neboť rodičové byli na dovolené, povolovali se psíciých plážích u Černého moře v Bulharsku. Zazvonil telefon. V klidu dožvýkal, polkl sousto a v rozjařené, napapané náladě zvedl sluchátko. Jana!

„Třepadli nás!“ křikla do sluchátka. Kdo? zeptal se. Němci? „Ti taky.“ Drmolila cosi o tancích s kulomety v ulicích, začal si okusovat nehty, v hlavě mu zavířilo tomádo. Obavy a odporné představy mu blučně, agresivně startovaly v hlavě jako nějaké bombardéry. Všechno je ohroženo! Zavyla v něm panika. „Myšlíš, že bude válka?“ hlesl, ale Jana už zavěšila.

Vyšel do pražských ulic. Potkával jednotlivce, skupinky, a z jejich chování a pohledů četl vztek, nenávisť, nevěříci úžas, odhodlání, stáli měli ve tvářích smutnou rezignaci – tak tohle už známe! Kolem spěchala skupinka, v jejím čele nesl statný chlapík československou vlajkou. Dva kluci stáli u zdi domu s kbelíkem bílé barvy a malovali na ni nápis, zaregistroval slovo Ivane. Armádu čmáráním po zdech nevyženete, trumpetové, pomyslel si, dokonce se za jejich návitu zastýděl.

Byl natlakovaný odhodláním, zoufalstvím. Najednou mu došlo, jak báječný byl do téhle chvíle určitě přelomový osmašedesátý rok. Ty všichni papalášky! Jidášská, podělaná Variavská smlouva! Nic neměl odkládat! Milování s Janou, Londýn... bůhví, co teď přijde, jaké bude to věčné odkládání zítřka.

Věděl, že musí něco udělat, vykompenzovat konečně to věčné odkládání. Potřeboval být mužem činu, aby ho už zrcadlo nepřivádělo do rozpaků, aby alespoň on držel pohromadě, když už je chvíle nejistá a ponižující a ztráty jsou ohrožné. Litoval, že nemá zbraň, jenže pak si vzpomněl, že byl ještě dříve po probuzení pacifista a bože se tomu usmál.

Konečně je vidět! Těžké obludy rachotily po dlažbě, z poklopů vyčouhávali vojáci s kulomety, vyvolávali matoucí vzpomínky na válečné filmy, v nichž ovšem hrávali roli hodných, válečnou unavených a přesto vítězných gerojů a mstitelů. Chtělo se mu brečet, ale dokázal potlačit tu měkkost a utáhl kohoutky teplé slané vody. Pláč by byla přiznaná bezmoci, to by se tím svým líbilo – představoval se zhnusen.

„U rozhlasu se stříli!“ zaslechl. Rozběhl se k Vinohradské třídě. Proplétal se mezi lidmi. Slyšel střelbu. Vykřiky. Nevěděl, co vlastně hodlá udělat. Nemyslel. Jen chtěl být u toho. Treba něčemu zabránit nebo bude později svědčit proti nim. Všechno je možné.

Míjel tanky, obměněné vozy, rozrušené Pražany, v povětří ucítil odhodlání, strach a pach nebezpečí, smrti. Musel jednat! Našel kámen a hodil jej na tank: idítě damon, ruskej sabaky! vykřikl. Zarahotil kulomet. Kdosi vykřikl: nestřílejte do našich dětí! To dítě má být snad on? Svezl se na dlažbu. Bolest, bolest, krev... Vybrkla mu z úst na ty báječné kalhoty a rozpjela se hned vedle pacifistického znaku. V přehajícím vědomí se ještě mihlo: tohle už nevyperu! Asi už Londýn neuvídím a pak ještě pomyslel na zrcadlo, v němž se přitě už uvidí jako muž činu.

V Košiciach chcú postaviť kontroverzný pamätník

Na Hlavnej ulici v Košiciach má do novembra tohto roku vyrásť nový monument. Pamätník má pripomínať „obete a udalosti 21. 8. 1968 a revolúciu za demokraciu 17. 11. 1989“. Mestské zastupiteľstvo na poslednom zasadnutí vyhlásilo na jeho realizáciu 80.000 eur (viac ako 2,4 milióna korún).

Rozhodnutie vyvolalo polemiku v odborných i laických kruhoch. S ideovým návrhom a libretom pamätníka, ktorého spoluautorom je hlavný architekt mesta Martin Drahovský, zásadne nesúhlasí poslanec a predseda kultúrnej komisie František Balún (KDH). Podľa jeho názoru spája august '68 s novembrom '89 je miešanie hrušiek s jablkami.

„Okupácia Československa bola dôsledkom takzvaného obrodného procesu, ktorého snahou bolo rekonštruovať zločinecký režim. Naopak, november 1989 je symbolom pádu systému, ktorý si vyznačoval v Československu tisíce obetí.“

Autormi víťazného návrhu sú bratislavskí výtvarníci Karin Patúcová a Peter Žalman. Kompozícia v tvare ležiacej osmičky ako symbolu nekonečnosti má byť vyrobená z kovu a podsvietená.

„Ide o cestu, pásmo časové, plynuce v priestore, na ktorom sa ako pripomienka útočiaca na zmysly opakuje číslovka 68, ktorú zároveň z opačného uhla čítame ako číslo 89. Ide vlastne o motív nekonečna, akoby rozvinutý do určitého prebiehania, kde sa cesta začína, v určitom bode sa zauzľá a pokračuje ďalej,“ povedala autorka. Pamätník by mal byť umiestnený na Hlavnej ulici pred budovou Štátnej vedeckej knižnice.

Balún tvrdí, že výstavbu pamätníka v tomto duchu „jednoznačne odmietli“ aj ďalší členovia komisie. Podľa jeho názoru by primátor František Knapík mal zrušiť zmluvu o zhotovení diela aj napriek tomu, že víťazný návrh vybrala medzinárodná odborná komisia v rámci umelecko-architektonickej súťaže vlni v novembri.

„Pokúsime sa projekt zastaviť.“ Tvrdí ďalší odporca kontroverzného pamätníka, predseda poslancského klubu KDH Martin Boritáš. Podľa jeho názoru vyčleniť peniaze z rozpočtu mesta v čase krízy, keď samospráva musí v prvom rade finančne zabezpečiť základné funkcie mesta, nie je najšťastnejšie.

Knapík pripustil, že k projektu sa zastupiteľstvo vráti zrejme aj v súvislosti s nevyhnutnou aktualizáciou rozpočtu na tento rok a s prehodnocovaním výdavkov.

Kritikom zámeru je aj akademický sochár Miroslav Bonk. Aj keď o súťaži vedel, nezapojil sa do nej. „Z historického hľadiska tieto dve udalosti navzájom nesúvisia, dokonca sa skôr vylučujú. Je to taký mačkopes. Navyše, pár metrov od budúceho monumentu je pamätná tabuľa obetiam augusta '68,“ argumentuje umelec, ktorý pôsobí väčšinou v zahraničí. Sochár má výhrady aj voči umiestneniu pamätníka. Hlavná ulica v Košiciach je podľa neho prepchatá pamiatkami. „Z vizuálneho hľadiska to nie je čistý priestor, na ktorom by sa dielo vynímalo. Monument tohto druhu si zaslúži veľkorysejší priestor. Určite sa dá nájsť aj mimo Hlavnej ulice.“

Proti spájaniu augusta '68 a novembra '89 sa vyjadrili okrem iných aj protagonisty nežnej revolúcie Fedor Gál a Peter Zajac.

Spoluautor libreta, hlavného architekta mesta Martina Drahovského polemika okolo pamätníka prekvapuje. Ako uviedol pre deník SME, doteraz žiaden oficiálny protest nedostal, hoci od vyhodnotenia verejnej súťaže uplynulo viac ako osem mesiacov: „Nechápem, kto a prečo znovu otvára túto tému a komu má polemika slúžiť.“

Drahovský je presvedčený, že obidva dátumy navzájom súvisia nielen po vizuálnej stránke. Podľa neho sú 21. august 1968 a 17. november 1989 zlomové v našich dejinách, predstavujú určitú kontinuitu: „Je to o ceste k demokracii,“ hovorí.

Priestor, kde by mal pamätník vyrásť, je dejiskom udalostí oboch rokov. Prave tu zastreli okupanti v auguste '68 nevinných ľudí, v novembri '89 bol zasa miestom mítingov a demonstrácií, ktoré viedli k pádu režimu.

Primátor František Knapík (KDH) sa stotožňuje s názorom hlavného architekta, nevyklúča však ďalšiu diskusiu. V najbližších dňoch sa chce stretnúť s hlavným architektom i s predsedom kultúrnej komisie: „Keby mal byť pamätník predmetom permanentných sporov, kričky a polarizovania ľudí, možno by bolo lepšie zastaviť jeho realizáciu.“

Knapík pripustil, že k projektu sa zastupiteľstvo vráti zrejme aj v súvislosti s nevyhnutnou aktualizáciou rozpočtu na tento rok a s prehodnocovaním výdavkov.

MIKULÁŠ JESENSKÝ, SME

Z ekonomického sveta

Kvůli propadu daňových příjmů a současné ekonomické recesi zrychlil růst veřejného dluhu České republiky na 6342 korun za sekundu. Dosud dluh rostl tempem 5705 korun za sekundu. Ke konci loňského roku byl veřejný dluh 1,105 bilionu korun, nyní je podle výpočtů analytika přes 1,22 bilionu korun a ke konci roku bude zřejmě kolem 1,3 bilionu korun. Na každého obyvatele tak připadá nyní dluh přes 116.000 korun.

Hodnota investic, které Česko v prvním pololetí získalo prostřednictvím agentury CzechInvest, poklesla meziročně téměř o polovinu na 10,5 miliardy korun. Počet investičních projektů však vzrostl o 16 na 140. Celkem tak v Česku postupně vznikne 2916 nových pracovních míst, třetinu z nich obsadí vysokoškolsky vzdělání odborníci, oznámila mluvčí CzechInvestu.

Produkce masa se v druhém čtvrtletí meziročně snížila o 7,1% na 141.375 tun. Klesla výroba hovězího, vepřového i drůbežního. Výkup mléka se snížil o 1,5% na téměř 600 milionů litrů mléka. Průměrná cena mléka nejvyšší třídy jakosti se meziročně snížila o 33,9%. Mléko se nakupovalo za průměrnou cenu 6,09 koruny za litr. Výroba vepřového masa se v druhém čtvrtletí snížila meziročně o 8,8 procenta na 71.918 tun. Průměrná jatečná hmotnost zůstala na úrovni druhého čtvrtletí 2008, a to na 87,4 kg. U výroby drůbežního masa ČSÚ zjišťil meziroční pokles o 5,2 procenta.

Objem nové poskytnutých hypoték občanům v prvním pololetí klesl meziročně o třetinu na 39,7 miliardy korun. Počet nových hypoték se snížil o 30,4 procenta na 23.602. Poptávka po hypotékách po letech hojnosti podle odborníků letos dále

ochabla kvůli celkovému zhoršení stavu ekonomiky.

Výroba osobních aut v Česku v 1. pololetí poklesla o 11% na 470.667 vozů. Produkce nákladních automobilů se snížila o 54% a motocyklů o 61%. Důvodem poklesu je celosvětová ekonomická krize. Pokles zájmu o osobní vozy se výrobci dařilo zčásti eliminovat díky šrotovací premii.

České aerolinky budou v tomto týdnu informovat o možném propuštění až 860 lidí v období od letošního září do března 2010. Firma chce tím plnit zákonnou povinnost, přičemž uvedené číslo je horní hranicí. Celkem ČSA zaměstnávají zhruba 4600 lidí. Propouštění se má týkat všech činností firmy, nevyhne se zřejmě ani pilotům, mechanikům či letušákům a zaměstnancům v zahraničních pobočkách.

'68 - '89 — Autormi víťazného návrhu sú bratislavskí výtvarníci Karin Patúcová a Peter Žalman. Kompozícia v tvare ležiacej osmičky ako symbolu nekonečnosti má byť vyrobená z kovu a podsvietená. „Ide o cestu, pásmo časové, plynuce v priestore, na ktorom sa ako pripomienka útočiaca na zmysly opakuje číslovka 68, ktorú zároveň z opačného uhla čítame ako číslo 89. Ide vlastne o motív nekonečna, akoby rozvinutý do určitého prebiehania, kde sa cesta začína, v určitom bode sa zauzľá a pokračuje ďalej,“ povedala autorka. Pamätník by mal byť umiestnený na Hlavnej ulici pred budovou Štátnej vedeckej knižnice.

Zo slovenských regiónov

Ovocinári nevedia predať úrodu

Úroda ovocia by mala byť vyššia ako vlní a tak sa na trhu predpokladá mierny pokles cien. Aj napriek tomu si však slovenské ovocie nevie nájsť cestu do obchodov. Slovenská televízia informovala, že ho obchodníci neprijímajú, lebo sú viazaní dlhodobými zmluvami so zahraničím. „Slovenský obchod nemôže čakať, aká bude u nás úroda, preto robí kontrakty na ročnej báze. Chceme predávať ovocie aj v januári, čo nám slovenskí výrobcovia nevedia ponúknuť. Nemôžeme povedať dodávateľovi zo Španielska, že v lete od neho nič nevezmeme, lebo máme slovenskú úrodu,“ vraví Jozef Orgonáš, generálny sekretár Zväzu obchodu a cestovného ruchu.

Predseda predstavenstva COOP Jednota Slovensko Gabriel Csollár prezradil, že u nich predstavuje podiel zahraničného ovocia približne 65 percent. So slovenskými ovocinármi pritom obchodujú prevažne na regionálnej úrovni.

Českého turistu zasiahol blesk

Český turista z Karlových Varov 4. augusta popoludní v Nizkých Tatrách prežil zásah bleskom. S ľahkými zraneniami ho previezli lanovkou do údolia a ďalej do nemocnice v Iľtovskom

Mikuláši. Podľa horskej služby muža spolu s rodinou počas túry zastihla búrka v oblasti Rovnej hole pod Chopkom. „Letel som niekoľko metrov. Všetko som si pamätal. Zásah bleskom mi úplne poškodil topánku na pravej nohe,“ povedal zranený turista pre SME. Muž sa pred búrkou údajne ukryl spolu s ďalšími turistami, blesk zasiahol iba jeho.

Zásah bleskom si v minulosti vyžadoval aj ľudské životy. Napríklad vlní v lete zabil muža s dieťaťom počas výletu na Súľovský hrad. (ĽTK, Pravda)

Sysle sťahujú z letiska

Váži len tristo gramov, ale strach nahaňa aj tridsaťtonovým oceľovým ozrutám. Drobný sysel pasienkový je pochútkou pre dravé vtáky. A tie dokážu nad letiskom narobiť poriadnu šarapatu. Ak sa dostanú do motora lietadla, vedľa ho aj „zostreli“. Preto odborníci koncom júla na Letisku Milana Rastislava Štefánika začali odchytať malé hľadavce a prenášať ich na Záhorie. Keďže okolie letiska je pre tieto zákonom chránené živočíchy atraktívne, odchyt syslov prebieha každý rok.

„Illuk lietadiel im neprekaža. Vyhovuje im najmä nízka tráva a to, že sa tu nepoužívajú nijaké pesticidy,“ povedal Ervin Hapi

z organizácie Ochrana dravcov na Slovensku, ktorá má odchyt na bratislavskom letisku na starosti. Sysle chytajú do malých mrežovaných pascí, návnadou je zväčša ovocná pochúťka. Na Záhorie ich potom prenášajú vo vystlaných tubách. Počas roka takto prestahujú približne dve stovky syslov. (Pravda)

Na Slovensku sa utopí viac ľudí ako v Chorvátsku

Tri životy vyhasli počas posledného víkendu pri kúpaní na rôznych miestach Slovenska. Z Viniarskeho jazera vytiahli telo 20-ročného mladíka. Na bagrovisku pri Hlohovci sa utopil 19-ročný mladík. Vo vodnej nádrži na Tepelom Vrchu prišiel o život 31-ročný muž. Smutná bilancia horúceho víkendy by vyznela ešte tragickjšie, keby sa nepodarilo vytiahnuť na breh 15-ročného chlapca, ktorý sa kúpalo vo Váhu pri Piešianoch a začal ho unášať prúd.

Umieranie na cestách sa priblížilo, stúpa však počet obetí na vodných plochách. Je ich dokon-

ca viac ako v primorskom Chorvátsku. Podľa informácie Statistického úradu sa vlní utopilo na Slovensku 155 osôb, z toho 64 v letných mesiacoch. Každý rok je to okolo 150 utopených, raz o čosi menej, inokedy zase viac. V porovnaní s inými, aj primorskými, krajinami je na tom Slovensko horšie. Napríklad v roku 2004 sa utopilo 179 Slovákov, 157 Chorvátov, 115 Novozélandanov, 68 Slovincov a 53 Švajčiarov. (Pravda)

Slovenský raj v Karibiku

Na súostroví Turks a Caicos, ktoré sú bývalou britskou kolóniou, medzinárodní developeri údajne skorumpovali tamojších politikov. Zo záverov komisie, ktorej predsedal britský vyšetrojúci sudca Robin Auld, vyplynulo, že zahraniční developeri vrátane Slováka Mária Hoffmanna podplácali verejných činiteľov. Pre korupciu s rozmermi „národnej katastrofy“ Briti pozastavili platnosť ústavy.

Podľa sudcu Aulda začal Hoffmann nakupovať pôdu na Salt Cay už v roku 2001. Plánoval zveladiť ostrov Salt Cay na luxusný rezort za 400 miliónov eur. Stamojším premiérom Michaelom Misickom a ďalšími ministrami jeho vlády Hoffmann spolupracoval od roku 2005 a táto spolupráca má jasné znaky korupcie. Napríklad súhlas vlády na prenájom pôdy s rozlohou až 86% ostrova Salt Cay na nasledujúcich 99 rokov získal Hoffmann hneď na druhý deň po podaní žiadosti. Kabinet stanovil cenu za prenájom pôdy na 239 dolárov za rok, aj keď vládny znalec určil, že pôda bola hodná 194.000 dolárov za rok. Premiérov brat Chal Misick potom založil spoločnosť, ktorá získala 50-percentný podiel v biznise, pričom druhú časť kontrolovala Hoffmannova holdingová firma založená na Cypre. (SME)

Predplatte si
Americké listy

Zo sveta kultúry

Výstava Špagát vo vetre v bratislavskej K. Gallery – to je netradičná expozícia, ktorá predstavuje tucet šimkových fotografií Fera Guldana v jeho dvanástich obrazoch. Ide o fotografie Vlada Šimka, zachytávajúce Guldana prítomnosť v manhattanskej Chelsea, v Brooklyne, na Staten Islande, v marylandskom Baltimore, ktoré výtvarník a maliar Fero Guldan zapracoval do svojich drevených obrazov. Oboch autorov napriek ich takmer dokonalej rozdielnosti spája nepôzderská úcta k slobode. Úcta k slobode medzi oboma koncami spúšťa.

Plán odprevádzania je názov novej knihy mladej spisovateľky a novinárky Jany Beňovej. Jej kniha zaujme prirodzenosťou, ľahkosťou i nenútenosťou posunu reality smerom k literárnosti. Nesklzla k póze a vyhľadala maniere. A to je v súčasnej slovenskej literatúre naozaj veľa, napísala kritika.

Punkový harmatanec – tak pomenovala svoju výstavu Lucia Bartošová. Je prvou expozíciou v bratislavskom hudobnom klube Obluda a podľa organizátorov vraj aj prvá špeciálna výstava o punku na Slovensku. Súbor 30 doteraz nezverejnených fotografií pochádza z rokov 1986-1990 a Bartošová na nich zaznamenala kontrast šedej komunistického režimu spolu s farebnosťou hnutia punk a mladými ľuďmi, ktorí sa na Slovensku zabávali, obliekali a provokovali ako ich rovesníci za železnou oponou.

Témou tohtoročného jedenásť-ročného výstavy Textilnej miniatúry je Zoom a prvýkrát sa dá hovoriť o skutočne medzinárodnej výstave textilnej miniatúry. Pomer slovenských a zahraničných vystavujúcich je jedna k jednej. Z prihlásených 82 autorov na-

koniec vystavuje 43 účastníkov, z toho 26 zahraničných z jedenásť krajín – Belgicka, Fínska, Holandska, Japonska, Nemecka, Nórska, Rakúska, Švajčiarska, Turecka, USA. Textilná miniatúra má predpísaný rozmer, ktorý nesmie prekročiť dvadsaťkrát dvadsať centimetrov, voľba materiálu a techniky je voľná.

Instalácia Arela senického výtvarníka, dizajnéra a grafika Milana Mikulu v synagóge – Centre súčasného umenia Galérie Jána Koniarka v Trnave – je apelom na medziludské vzťahy. Synagógu v Trnave postavili v roku 1891. V roku 1930, keď Trnava mala okolo 24-tisíc obyvateľov, predstavovala židovská komunita vyše jedenásť percent z nich. V tých časoch bola synagóga primárne. Dnes zostala úplne prázdna. Tých pár trnavských Židov, čo prežilo holo-kaustu, sa vo väčšine vysťahovalo. V súčasnosti synagóga slúži potrebám Galérie Jána Koniarka.

Slovenský spisovateľ Vojtech Zamarovský, ktorý prežil väčšinu života v Prahe, bol od 60. rokov agentom komunistickej štátnej bezpečnosti (ŠtB). Za slovenského štátu bol členom akademického klubu Hlinkovej slovenskej ľudovej strany (HLSL), po vypuknutí SNP vstúpil do pohotovostných oddielov Hlinkovej gardy. Vyplyva to z jeho spisov, ktoré denníku SME sprístupnili Archív bezpečnostných zložiek v Prahe a Slovenský národný archív.

Spisovateľ Zamarovský bol agentom rozvedky. V roku 1947 sa stal členom komunistickej strany. Od roku 1959 bol na voľnej nohe, písal knihy o staroveku a prekladal, v roku 1996 dostal od prezidenta Michala Kováča Rad Ľudovita Štúra II. triedy a v roku 2006 od prezidenta Ivana Gašparoviča Rad Ľudovita Štúra I. triedy, in memoriam.

Guest:
Felix Slováček
and
Pavel Větrovec
with his Band

Karel Gott

american tour 2009

September 11 CHICAGO Copernicus Center 5216 W. Lawrence Chicago, IL 60630 Charge by Phone 1-773-786-4520 www.vljava.us	September 13 NEW YORK The Town Hall 123 West 43rd Street New York, NY 10036 www.the-townhall-nyc.org Ticketmaster 1-877-833-3110 www.ticketmaster.com	September 18 HOLLYWOOD Miramar Cultural Center 2400 Civic Center Place Miramar, FL 33025 www.MiramarCulturalCenter.org Ticketmaster 1-877-833-3110 www.ticketmaster.com	September 20 NEW YORK Bohemian National Hall 321 73rd Street New York, NY 10021 Charge by Phone 1-718-721-6422 www.ZlataPraha.cc
---	--	--	---

www.KarelGott.us

ULTAVA

OK TOURS

B.E.A. TRADING CORP. S.R.O.

CzechTourism

PES

SYED

TATRA TRAVEL

CANAL

WESTERN UNION

Češi v zahraničí

VÍT HOŘEJŠ
PROCESTOVAL
AMERIKU
S ČESKÝMI
LOUTKAMI

MILENA ŠTRÁFELDOVÁ

VÍT HOŘEJŠ

Půl století ležely na půdě českého kostela v New Yorku loutky, se kterými ještě na počátku 20. století hráli čeští krajané představení pro děti. Čirou náhodou je tu v roce 1990 našel loutkář a principál Československo-amerického loutkového divadla Vít Hořejš.

Hamlet, Faust, Golem nebo Rusalka – málokdo si asi umí představit tyto slavné a bezpočtukrát inscenované divadelní náměty v podání klasických českých loutek. A právě o to se se svým loutkovým divadlem pokusil v New Yorku i jinde ve Spojených státech Českoameričan Vít Hořejš. Pokusil – a uspěl, jak o tom svědčí například recenze jeho představení v *The New York Times*. Hořejš studoval divadelní vědy v Praze, emigroval však do Ameriky a spolu s Petrem Kratochvílem založil úspěšné divadlo TaFantastika. K loutkám ho však přivedla spíš náhoda:

„Já jsem dělal divadlo jako herec i v New Yorku a poznal jsem, jak američtí herci dělají úplně zadarmo. Devadesát pět procent herců v New Yorku má jiná zaměstnání. Někdy i vlastní peníze strkají do toho, aby si zahráli a ukázali se nějakým agentům. A protože jsem netřel bídu dostatečně, tak jsem se dal ještě na loutkařství. Vyprávěl jsem pohádky. Sůl nad zlato. Oni tu pohádku neznali, tak jsem ji hned musel vyprávět. V Americe jsem se vrátil k těm úplně základním pohádkám. Pak jsem dělal v Goethově Faustu, v takovém velice avantgardním přepracování. Řekl jsem režisérce o tradici loutkového Fausta u nás a ona řekla: udělej loutkovou scénu. Maminka v Praze přinutila pana Orla, který se tenkrát cukal, aby ji prodal krásného čerta. Udělal jsem jednu scénu, kde loutka i já jsme byli Melistoleles. Trvalo to rok a byla to strašně zajímavá práce. Pak jsem ale měl čerta, který by se dostal do poúží, kdyby neměl co dělat, tak jsem ho začal zatahovat do toho vyprávění pohádek. Pak jsem se postupně dopracoval ke třem loutkám, dostal jsem ještě krásnou čarodějnici od Chocholů. Pak jsem dostal ještě novou princeznu a potom jsem našel v kostele Jana Husa v New Yorku stoleté staré loutky. Já jsem tam dělal to své vyprávění se svými třemi

loutkami. Tam už do kostela chodí snad jenom pět českých babiček a jedna z těch babiček, co tam dělá vrátnou, mi řekla, že tady bývalo loutkové divadlo. Ptal jsem se, co se stalo s loutkami, a nakonec mě pustili na půdu, kde jsme je objevili ve staré zaprášené truhle, kde spaly. Moc se o nich nevědělo, jen že nějaký pan farář Písek tam nějaké přivedl a hodně podporoval loutkové divadlo. Písek byl i s legionáři v Rusku a tam také byla nějaká loutková aktivita.

Pak jsem našel trochu tištěných dokladů, že tam ty loutky hrály do 30. let a pak to nějak odumřelo. A pak loutky spaly v truhle padesát let a čekaly na mne. Tak jsem s Honzou Čágo Ungrem založil Česko-americké loutkové divadlo, udělali jsme Fausta jako tu nejznámější starou loutkovou hru. Reakce amerického publika byla úžasná, chodili za námi a říkali, že jako děti nikdy neviděli žádnou marionetovou hru. To je krásná! A já jsem spíš úhnul k takovému drakovskému pojetí, mišení živých lidí, živáček, jak se říká, s loutkami. Trošku se to zpozdílo tím, že jak jsem viděl ten zájem o klasiku, tak jsem u ní ještě zůstal. A dokonce jsem sám v sobě objevil, že se dá dělat klasika s troškou úprav. Trošku jsme vždycky zažertovali s tím klasickým loutkovým divadlem, kdy tam jenom chodí dřevění panáci, a tím se to ještě zvýraznilo. V současné době ale děláme hodně moderní tanec dohromady s loutkami. Udělali jsme třeba Golema, Kuba Krejčí nám udělal výpravu ke dvěma hrám. K Jenové, ta byla trošku klasičtější, pak jsme ji dělali v Národní budově, v té zdevastované newyorské Národní budově.

Tenkrát jsem se poprvé dostal do toho posledního patra. Tam bývalo divadlo s obrovským portálem, který byl zakrytý nějakou zdi, kterou si tam postavil fotograf. A já jsem vyboural pár oken v té zdi a

zjistil jsem, že nahore je oprýskaný nápis Narod sobě. Tak jako speciální žert pouze pro Čechy jsem to tam vyboural a nasvítit jsem ten strašně zdevastovaný nápis. Pak jsem našel toho Golema, taky s Kubovými loutkami, metr dvacet velikými, které jezdily většinou na kolečkách, protože byly tak těžké. Byly v takových klecích, které představovaly vězení Pražského gheta.”

■ Jak se to Američanům líbilo a chodí na Vaše představení taky Češi žijící v Americe?

Češi jsou tak patnáct, dvacet procent našich diváků. Nikdy jsem se na Čechy nezaměřoval. Občas jsem oslovil českou komunitu, občas tam bylo takové to nedorozumění mezi různými generacemi, ale chodili na nás a byli rádi, že konečně je tu něco, co není juchání lidových písní, ale kvalitní divadlo. A taky se jim líbilo, že to je integro-

vané do místní kultury. Hráli jsme poprvé v kostele Jana Husa, což bylo krásné, přímo před oltářem. Američané se čerta bojí jako čert kříže, nemají tu tradici komického čerta jako my. A já jsem si najednou uvědomil, že tady v kostele před oltářem máme čerta. Zeptal jsem se faráře, jestli mu to nevadí, a on řekl: ne, my mu tady čelíme každou neděli.

■ Jezdíte se svými představeními i mimo New York?

Jezdíme na zájezdy, mám takové to nejstarší představení. Oslovyly mne školy, indiánské rezervace a pár vězení pro mladistvé, byl to obrovský zájezd, tři a půl měsíce. Chtěli ale, abych do toho dal ještě víc loutek, tak to mě taky navedlo na loutky. Já jsem si je vypůjčil z kostela Jana Husa, který je náš našťásti nechává používat. Naučil jsem se hrát pro děti, protože to

jsem moc neuměl, já jsem se jich bal. Krásné jsem se podíval po Americe. Jeli jsme také pár zájezdů s celým velkým představením, ale je to drahé. Takže to většinou vždycky skončí s tím, že sólové představení žijí toho draheho koníčka: velká představení, která se moc nevyplácí. Byli jsme na tanečním festivalu v Bytomu, kde jsme dělali první verzi, několik scén z Golema s polskými tanečníky. Pak jsme hráli Rusalku, nejdřív na Skupově Plzni a pak v Praze U hasičů. Byla to jen špatná doba, konec června, což je na publikum to nejhorší. Byli jsme také na festivalech v Turecku a v Pákistánu.”

Se svými loutkami vystoupil Vít Hořejš například i v newyorském Metropolitním muzeu. Světovém obchodním centru nebo na festivalu Antonína Dvořáka ve Spillville.

ČESKÝ ROZHLAS 7, RADIO PRAHA

OZNÁMENÍ

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

Svým rozhodnutím č. 207/2009 Sb. prezident České republiky vyhlásil volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a stanovil jejich konání na dny 9. a 10. října 2009.

V souladu se současnou platnou právní úpravou bude probíhat hlasování na zastupitelských úřadech České republiky v USA ve dnech 8. a 9. října 2009 (čtvrtek a pátek) v době od 14.00 do 21.00 hodin místního času.

Voleb se mohou zúčastnit všichni čeští občané trvale nebo dlouhodobě pobývající v zahraničí, jsou-li zapsáni do zvláštního seznamu voličů vedeného příslušným zastupitelským úřadem podle místa pobytu. Občané, kteří nejsou zapsáni ve zvláštním seznamu voličů a mají zájem volit, mohou požádat o zápis na příslušném zastupitelském úřadu. Žádost o zápis do zvláštního seznamu voličů je možné doručit osobně nebo poštou nejpозději do 30. srpna 2009 včetně (rozhodující je termín doručení).

Občané pobývající krátkodobě v zahraničí se mohou zúčastnit hlasování u libovolného oprávněného zastupitelského úřadu České republiky, pokud si nechají vystavit voličský průkaz obecním úřadem v České republice, nebo českým zastupitelským úřadem, u kterého jsou zapsáni v seznamu voličů.

Podmínkou hlasování ve volbách je kromě registrace voliče ve zvláštním seznamu voličů, nebo předložení voličského průkazu, rovněž dosažení věku 18 let ve dnech voleb. Před hlasováním je nutné, aby volič předložil volební komisi platný cestovní doklad České republiky, nebo platný občanský průkaz České republiky.

Volebními místy na území USA budou:

Velvyslanectví České republiky ve Washingtonu, 3900 Spring of Freedom St., N.W., Washington, DC 20008, tel. (202) 274-9100, fax (202) 469-8161, e-mail: con_washington@embassy.mzv.cz, web: www.mzv.cz/washington

pro státy Alabama, Arkansas, Florida, Georgia, Kentucky, Louisiana, Maryland, Mississippi, North Carolina, Ohio, Oklahoma, Puerto Rico, South Carolina, Tennessee, Texas, Washington D.C., West Virginia a Virginia

Generální konzulát v Los Angeles, 10990 Wilshire Blvd., Suite 1100, Los Angeles, CA 90024, tel. (310) 473-0889, fax (310) 473-9813, e-mail: losangeles@embassy.mzv.cz, web: www.mzv.cz/losangeles

pro státy Alaska, Arizona, California, Colorado, Hawaii, Idaho, Montana, Nevada, New Mexico, Oregon, Utah, Washington a Wyoming

Generální konzulát v Chicagu, Michigan Plaza Bldg, 205 N Michigan Avenue, Suite 1680, IL 60601, tel. (312) 861-1037, fax (312) 861-1944, e-mail: consulate_chicago@mzv.cz, web: www.mzv.cz/chicago

pro státy Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Michigan, Minnesota, Missouri, Nebraska, North Dakota, South Dakota a Wisconsin

Generální konzulát v New Yorku, 321 East 73rd Street, New York, NY 10021, tel. (646) 422-3309 nebo (917) 251 5649, fax (646) 422-3363, e-mail: cs.ny@mzv.cz, web: www.mzv.cz/newyork

pro státy Connecticut, Delaware, Maine, Massachusetts, New Hampshire, New Jersey, New York, Pennsylvania, Rhode Island a Vermont

Generální konzulát České republiky
New York

Československo-americké loutkové divadlo pod vedením Víta Hořejše baví české i americké obecnstvo po celé Americe.

ČEŠI V ZAHRAŇICÍCH

Centrum pro uchování české kultury v Texasu
buduje skanzen v La Grange

MILENA ŠTRÁFELDOVÁ

V repitce rubriky Češi v zahraničí se vydáme do Texasu. K českým kofenům se tu hlásí nejméně půl milionu lidí. Češi, a hlavně Moravané, do Texasu přicházeli už od poloviny 19. století a založili zde řadu českých obcí. Mezi nimi i Prahu. V některých se dodnes mluví česky. Zachování českého kulturního dědictví a tradic v Texasu se věnuje i Texas Czech Heritage and Cultural Center. Jeho zástupci v předloňském roce navštívili Prahu, ministr zahraničních věcí jim totiž předal prestižní cenu Gratias agit za šíření dobrého jména České republiky v zahraničí.

„Já ti rozumím, ale neumím mluvit anglicky a já jsem vit, you know? Je to dost těžké,“ řekl mi Ladislav Poláček, viceprezident Centra českého dědictví a kultury v Texasu. Podobná slova jsem od českých krajanů v Texasu slyšela mnohokrát. Podobně jako on totiž ještě v dětství mluvili česky:

„Když jsme začali chodit do školy, otec trval na tom, že musíme mluvit anglicky. A kvůli tomu jsem češtinu hodně zapomněl. Když ale slyším lidi kolem mluvit, rozumím většinou všechno, co říkají.“

Z Česka pocházejí všichni předkové pana Poláčka, i to je typické pro naše krajany v Texasu:

„Mí prarodiče přišli z Moravy, z Frenštátska, druzi z Horního Lídče, tak jsme si tam udělali výlet a snažím se poznat vaši zemi.“

Podobně tomu je u Retty Slavík Chandler, prezidentky Texas Czech Heritage and Cultural Center. Její otec přijel do Spojených států v roce 1904, tehdy mu bylo devět let. Jeho rodiče se do Texasu vydali se čtyřmi dětmi. Narodil od většiny tehdejších českých imigrantů nepocházeli z Valašska, ale z moravské Kroměvižky.

„Ale z mamčině strany přijeli druzi. Byli z Valašské Polanky a přijeli asi (v roce) 1873.“

Texas Czech Heritage and Cultural Center. Retta Slavíková připomíná, že Češi, kteří na přelomu 19. a 20. století přijížděli do Texasu, bývali většinou velmi chudí.

„Vždycky ale chtěli, aby se děti učily a aby (z nich) byli dobří lidé. A to je také naše kultura. Školy a kostely byly pro Čechy důležité.“

Kostely, které si Češi v Texasu postavili před sto lety, stojí často dodnes:

„Ty kostely tam máme. Mnoho jich je okolo La Grange, je tam Hostýn, Dubina a je tam i Praha. Tam je velký kostel a my v něm máme každý rok slavnost.“

Narodil od Ladislava Poláčka si paní Slavík Chandler češtinu uchovala:

„Můj tatínek chtěl, abych se naučila česky, a moje stařenka nemluví byla hodně (pohromadě). Mně se líbí česká řeč a taky jsem na univerzitě studovala jeden kurz. Sem jsem přijela asi před třemi, čtyřmi lety a učila jsem se tu. Ale nemám šanci mluvit. My chceme mluvit, některým se to ale už ztratilo.“

Podle paní Slavík Chandler žije v Texasu i podle těch nejskromnějších odhadů půl milionů lidí s českými kořeny:

„To je jisté, není ale tak těžké to spočítat, protože v censech my říká-

me, že jsme Američani, a ne že máme český původ. Já jsem českého původu, ale moje děti jsou Chandlerové, protože můj manžel je Chandler. Oni se proto nepočítají, ale přitom jsou českého původu.“

Podle jiných odhadů proto v Texasu žije až milion lidí, kteří jsou potomky českých přistěhovalců. A až tisíc lidí je členy Centra českého dědictví a kultury v Texasu. Jeho činnost byla oficiálně zahájena v roce 1997, už několik let předtím se ale naši krajané snažili o založení muzea české komunity. To se jim povedlo v La Grange, kde vzniká skanzen českých přistěhovalců.

„Teď se právě snažíme vybudovat kompletní českou farmu, protože většina Čechů, kteří přicházeli do Texasu, byli farmáři.“

„My chráníme naše dědictví. Sbíráme knihy a věci, co Češi, když přijeli do Ameriky, měli s sebou, aby se na ně druzí lidé mohli podívat. A také máme budovy, jaké měli, když sem přijeli.“

V La Grange dokonce stojí i typická valašská zvonička, kterou do Spojených států poslali tesáři z Valašska. Prohlašuje tu také řada krajanů setkání:

„Máme několik českých hudebních skupin, které tam uvádějí tradiční českou muziku.“

„Máme koláčový festival v Caldwellu, máme koláčový festival v Eunice, máme polka festival ve Westu.“

Jak připomíná Ladislav Poláček, české kulturní centrum v Texasu také podporuje uchování a výuku češtiny mezi českými krajanů. Do Texasu v posledních letech přijelo i několik českých studentů, kteří učí češtinu:

„To je jedna z věcí, o kterou se snažíme. Pokusili jsme se o to, aby se na univerzitě učila čeština jako druhý jazyk. Teď, když přichází víc imigrantů, se česky mluví víc.“

„Univerzity v Texasu mají kurzy pro Čechy a také jiné školy, College Station.“

Texas Czech Heritage and Cultural Center má také knihovnu, v níž schraňuje knihy, noviny, časopisy, ale i rodinnou dokumentaci a fotografie, které dokládají historii Čechů v Texasu. V prostorách Centra se schází česká komunita, probíhají tu koncerty, přednášky i propagační akce, které představují českou kulturu ve Spojených státech.

Český Rozhlas 7. Radio Praha

Autobus so Slovákmi mal
v Rumunsku nehodu

V Rumunsku havaroval slovenský zájazdový autobus, ktorý mal s dovolenkármí z Prešova namierené do Bulharska. Pri nehode utrpelo zranenia 12 cestujúcich, z toho dve osoby sú zranené veľmi ťažko.

Do autobusu, v ktorom cestovalo 33 ľudí, vrazil rumunský kamión a nebyť duchapritomnosti slovenského šófera, ktorý strhol autobus z cesty do poľa, by nehoda mala pravdepodobne tragické následky. Šófer autobusu utrpel viaceré zranenia a spolu s jednou zranenou turistkou sa vrátil na Slovensko. Ostatní cestujúci, po ktorých poslala cestovná kancelária náhradný autobus, pokračovali v ceste a chcú ukončiť dovolenku.

Povede Fejk Českou národní budovu v NY?

PRAHA. 8. července – Ředitel pražské zoologické zahrady Petr Fejk jedná s ministerstvem zahraničí o místu ředitele České národní budovy v New Yorku. Dnes o tom informovaly Česká televize (ČT) a server iDnes.cz. O tom, zda do funkce nastoupí, se rozhodne příští týden.

„Není to práce diplomatická, je to práce manažerská. Měla by být o něčem podobném jako v zoo, o kulturní a společenské reprezentaci České republiky,“ řekl ČT Fejk, který je nyní na kongresu Světové asociace zoologických zahrad a akvárií v New Yorku. Dále, že je dobré odejít na vrchol, když je všechno v zoo v pořádku. Informace je však podle něj medializovaná předčasně. „Věc je otevřená, neví o ni ani v zoo, ani pražský magistrát a nemusí se stát,“ napsal v SMS serveru iDnes.cz.

Česká národní budova spadá pod Česká centra a sídlí tam například generální konzulát a České centrum New York. Podle ČT je post jejího ředitele zcela novou pozicí. Secesní budova na Man-

hattanu prošla v uplynulých letech kompletní rekonstrukcí, znovu byla otevřena loni v říjnu.

Fejk o práci v diplomacii uvažoval už dříve. Před dvěma lety dostal nabídku stát se ředitelem Českých center v zahraničí, ale odmítl ji. V rozhovoru pro Víkend Hospodářských novin tehdy své rozhodnutí vysvětlil tím, že tato práce obnáší moc „úřednickýnu“.

Mostecký rodák Petr Fejk stojí v čele trojské zoo už 12 let. Předtím učil češtinu na gymnáziu a několik let byl manažerem pražského rockového klubu Belmondo. Vedl také vlastní soubor jednoho herce a na jevišti se objevil třeba po boku „sklepačka“ Davida Vávry a v baletní jednotce Křeč.

Věřejně známým se ale Fejk stal především jako ředitel pražské zoo, která pod jeho vedením přestavěla většinu areálu. Přibyla řada nových pavilonů, lidé v zoo mohou vidět pravidelně atrakce. Proměna zoo pokračovala i po ničivé povodni v roce 2002. K popularitě zahrady i jejího ředitele přispěla i úspěšná propagace zoo.

ČTK, kniceno

„Gottův dopis“ Husákovi napsal
zaměstnanec Supraphonu

PRAHA. 6. července – Skutečným autorem dopisu, který v roce 1971 údajně napsal zpěvák Karel Gott Gustávu Husákovi z emigrace v Německu, je tehdejší pracovník vydavatelství Supraphon Oldřich Bukovský. Píše to dnešní Právo, které o tom informoval Bukovského syn s tím, že Gott dopis nepodepsal ani nečetl.

O dopisu, v němž zpěvák údajně žádá generálního tajemníka ÚV KSČ Gustáva Husáka o shovívavost při návratu z krátké emigrace do Československa, minulý týden informoval server Aktuálně.cz.

Gott se v roce 1971 společně se svými spolupracovníky, bratry Jiřím a Ladislavem Štáidlovými, odmítl vrátit z turné po tehdejší západní Německu a Bukovský, který byl v Supraphonu odpovědný za povolení udělování umělcům k vycestování do zahraničí, měl prý kvůli tomu v zaměstnání problémy.

„Protože měl k dispozici

prázdný papír se zpěvákovým podpisem, přišel s nápadem napsat onen dopis a také to udělat, i když měl patrně i spolupracovníka,“ řekl Právu Oldřich Bukovský mladší.

List byl doručen Husákovi, který pak opakovaně vzkazal Gottovi do Německa, aby se vrátil, a slíbil, že prohrěšek s emigrací bude smazán.

Bukovský mladší uvedl, že po zveřejnění dopisu několik dní váhal, ale pak se rozhodl zpěvákovi vše vysvětlit a Gott ho požádal, aby promluvil i pro tisk. „Karel Gott je slušný člověk, těžko se však může bránit, když neví některé důležité věci, a já jsem chtěl, aby měl v duši klid,“ prohlásil Bukovský mladší.

„Pravda konečně vyšla najevo a už je jasné, že s tím nešťastným lejtrem nemám nic společného,“ řekl Právu Gott. Upozornil, že při rozhodování o návratu z emigrace ho nejvíce ovlivnil nátlak, jaký československé úřady vyvíjely na jeho rodiče. ČTK

Muchova Slovanská epeje zůstává v Krumlově

Slavný cyklus obrazů Slovanská epeje malíře Alfonse Muchy zůstane na zámku v Moravském Krumlově minimálně do konce září. Původně se měly obrazy stěhovat do Prahy, které cyklus patří, na začátku prázdnin. Praha se ale stále nedohodla na vhodném výstavním prostoru s Muchovým vnukem Johnem, a tak zápujčku Krumlovu prodloužila o tři měsíce. Epeje, kterou tvoří 20 obřích pláten ze slovanské historie, je v krumlovském zámku umístěna přes 45 let.

Od Muchovy smrti uplynulo 14. července 70 let a s tím skončila i ochranná lhůta na autorská práva k jeho dílům. Kalendář, pohlednici, hrneček či tričko s některým z motivů prací malíře Alfonse Muchy si kupují nejen turisté, ale doma je ma-

jí pravděpodobně i mnozí Češi. Suvenýry s muchovskými motivy patří v tuzemsku k nejčastějším, dekorativní kvalita děl i popularita autora zaručují prodejnost těchto předmětů.

Historička umění Marta Sylvestrová připomíná, že Muchovo dílo přes svou velkou popularitu zůstává i v centru pozornosti expertů. Má pevné místo v českých i světových dějinách umění proto, že patří k průkopníkům secese pro řadu výjimečných dekorativních děl, která vytvořil na přelomu 19. a 20. století jako veřejné zakázky pro významné klienty. K nim kromě slavné Sarah Bernhardtové patřily významné pařížské tiskárny, firmy či vystavovatelé na světové výstavě v Paříži v roce 1900.

Předplatte si Americké listy

Vhodný dárek pro každou příležitost

Objednávací kupon na páté straně vpravo dole

Centrum pro uchování české kultury v Texasu.

Vaříme pro Vás

CUKETOVÉ PLACÍČKY SE SÝREM

1 středně velká cuketa, 2 vejce, 1 šálek mléka, 4 lžíce polohrubé mouky, 5 dkg strouhaného tvrdého sýra, 1 lžička česnekové pasty nebo 3 stroužky česneku, 1 lžička italského koření, petrželka (pažitka nebo natová cibulka), sůl, olej.

Cuketu oloupeme, rozkrojíme, odstraníme semínka a nastrouháme ji nahrubo. V míse rozšleháme mléko s vejci a moukou, přidáme sýr, cuketu a vše důkladně promícháme. Směs ochutíme česnekem, kořením, nasekanou petrželkou a podle potřeby přisolíme. Na pánvičce rozehřejeme olej a lžící do něj klademe těsto, které rozetřeme do tvaru placičky a po obou stranách smažíme dočervena. Do cuketového těsta můžeme navíc přidat na nudličky nakrájenou jakoukoli uzeninu nebo kousek pokrájeného pečeného masa. Usmažené placičky necháme na ubrousku okapat a podáváme je

horké s tatarskou omáčkou, kečupem či jiným dresinkem a s hlávkovým salátem.

Odškodné za komunistické represe

BRNO, 7. července – Brněnský krajský soud dnes přiznal rodině Kořínkových odškodné půl milionu korun za represe z dob komunismu. Ministerstvo spravedlnosti se jim zároveň musí za způsobená příkoří omluvit, uvedl soudce Michal Ryška s tím, že postupem státních orgánů byla dotčena důstojnost Kořínkových.

Manželé Karel a Jindřiška Kořínkovi měli podle svých blízkých a některých antikomunistů potíže s někdejším režimem kvůli svému náboženskému vyznání a politickým názorům. Když si pak začali stěžovat na potíže s bydlením, dostali se do vleklých sporů.

Konflikty s komunistickými úřady vyvrcholily tím, že manželský pár skončil na psychiatrii. Později byl propuštěn, v roce 1973 byli ale Kořínkovi zbaveni právní způsobilosti. Podle Ryšky se tak stalo účelově. Mělo to za následek odebrání jejich čtyř dětí. Tři skončily v ústavu a čtvrté vychovávala příbuzná.

Manželé Kořínkovi už zemřeli. Náhrady za způsobenou újmu se už od roku 1992 domáhají jejich děti Hanuš, Aleš, Marek a Renata. Za příkoří žádali od státu 9,2 milionu korun.

Dnes soud přiznal každému z nich 125.000 korun. Určitým vodítkem při stanovení výše náhrady škody bylo podle soudce to, že podle nařízení vlády ministerstvo školství vyplácí odškodné 100.000 korun lidem, jímž komunisté odepřeli možnost studovat.

Soudce zduraznil, že prokázal nyní to, nakolik byli Kořínkovi perzekuováni dřívějším režimem kvůli svým politickým názorům.

je poměrně složité. V jejich případě je ale klíčové zbavení právní způsobilosti. Komunistický režim tímto způsobem řešil potíže s některými nepřizpůsobivými občany, připomněl soudce. Celou kauzu považuje za ostudnou, protože potomci manželů Kořínkových čekali kvůli nejruznějším průtahům na verdikt 17 let. Ryškovi byla kauza přidělena teprve před časy.

Evropský soud pro lidská práva přiznal Kořínkovým kvůli průtahům v řízení odškodné 12.000 eur (asi 315.000 korun), které pak musela zaplatit Česká republika.

Odškodnění za příkoří z dob komunismu se dočkali také například zmocněnec Jazzové sekce Artlora Karel Mašita či bývalý důstojník Bezpečnostní informační služby (BIS) Vladimír Hučín. Mašita za nucenou čtrnáctiletou psychiatrickou léčbu požadoval 835.000 korun. Pražský městský soud mu nakonec v roce 2007 přiznal 52.000 korun s tím, že jde o ušlý zisk za dobu, kdy byl v ústavu – tedy za deset měsíců. Nepřiznal mu však žádné peníze za morální újmu a ztížené společenské postavení. To, že byla Mašitova léčba protiprávní, konstatoval Nejvyšší soud v dubnu 2008.

Hučínovi přiznal zatím nepravomocně odškodnění 200.000 korun letos v únoru Obvodní soud pro Prahu 2 kvůli jeho několikaletému trestnímu sluhání. Za mřížemi strávil Hučín zhruba rok, asi tři měsíce byl internován na psychiatrii. Zkoumání psychiatry podle soudu souviselo s vazbou a soud to také zohlednil při určení výše finanční satisfakce. **ČTK**

ČNB v pololetí zadržela méně padělků než loni

V České republice bylo během prvního pololetí letošního roku zadrženo podle údajů České národní banky 1970 padělaných a pozmeněných bankovek a mincí. Ve stejném období loni bylo zadrženo o 116 padělků více. Nejvíce padělků mincí a bankovek bylo v českých korunách, celkem 1447. Celkem 319 padělků bylo v eurech a 91 v dolarech. Počet pozmeněných a padělaných peněz v korunách a eurech meziročně poklesl, v dolarech se mírně zvýšil. Zbytek připadá na padělané a pozmeněné mince a bankovky měn mimo eurozónu. Za celý loňský rok bylo zadrženo 4584 kusů padělaných a pozmeněných bankovek a mincí všech měn, což představovalo meziroční nárůst o 30%. Nejčastěji padělané byly loni tisícovky.

V ČR vzrostl počet okradených seniorů

V prvním pololetí letošního roku výrazně narostl oproti srovnatelnému období roku loňského počet seniorů, kteří se stali obětmi krádeží. Podle šéfa kriminální policie Jana Nogy se na tomto stavu podepisuje přesvědčení starších lidí, že „jim se to stát nemůže“. Noga proto dříve narozené varuje, aby se poučili z řady případů, při nichž se pachatelé pod nejrůznější záminkou vešli seniorům do bytů a vzali jim peníze či šperky.

Od ledna do července bylo okradeno celkem 2833 lidí starších 60 let. Loni to bylo o 379 méně.

Nejhorší turistická sezona

Většina hotelů letos zaznamenala meziroční pokles tržeb na jeden pokoj v rozmezí 20 až 35%. Důvodem je ubytování hostů v důsledku celoevropské hospodářské krize a s tím související snížení cen ubytování. Podle hoteliérů jde o nejhorší sezónu za deset let.

Českým hotelům ubyli především Němci, Angličané, Irové, Nizozemci, Japonci, Američané, Španělé a Brazilci. Nabídka převyšuje poptávku ve většině regionů už od loňského roku, nejvíce je to vidět v Praze, která má více hotelů než například větší Vídeň. Turistika a cestovní ruch vytváří v Praze podle vedení města zhruba 100.000 pracovních míst a tvoří 25% pražského hrubého domácího produktu. Praha je závislá především na zahraničních návštěvnicích, kterých letos ubylo. Například kempy hlásí až 40procentní meziroční propad.

Na HDP celé ČR se cestovní ruch podílí necelými čtyřmi procenty. „Ideální příležitost pro domácího a zahraničního turistu navštívit Českou republiku. Kapacity převyšují poptávku, hotely nabízejí výhodné ceny,“ našel pozitivu na současném stavu tajemník hotelové asociace Václav Stárek.

ČESKÝ PRÁVNÍK

Jakékoliv právní problémy v amerických státních a federálních úřadech a soudech kdekoliv, včetně občanství, imigrace a legalizování. Advokátní pomoc v ČR a SR.

V. PECHOTA, Jr. Esq.

225 West 34th Street
18th Floor, Suite 1800
New York, NY 10122

(212) 268-4969

Rozumíme česky i slovensky

Z policajného zápisníka

Drozd zastrelil horára

Generálny riaditeľ vojenských lesov, 55-ročný Štefan Drozd, ráno vo výcvikovom priestore Leší zastrelil svojho dlhoročného priateľa. Podľa hovorca ministerstva obrany Vladimíra Gemelu išlo o nešťastnú náhodu, čo predbežne potvrdila aj štátna polícia. Nešťastie sa stalo na strelnici na Kamennom vrchu pri rybníku počas zastreľovania pušky. Zastrelený 59-ročný muž bol Drozdovým podriadeným. So šéfom trávil spoločný čas na Leštianskej strelnici. Vojenské lesy a majetky sú štátnym podnikom, spravujú vojenské lesy na Záhorí, na Leši a na východe Slovenska. Štefana Drozda okamžite odvolali z funkcie, teraz ho čaká vyšetrovanie. *(sita)*

Ušiel z psychiatrie, skončil pod kolesami vlaku

Dvadsaťdvaročný Bratislavčan ušiel z nemocnice a krátko nato skončil pod kolesami vlaku. Lahol si na kolajnike a počkal na rýchlu smrť. Rušňovodič spozoroval muža vo vzdialenosti asi sto metrov od rušnice. Použil zvukové výstražné znamenie a rýchlobrzdu, no pre krátku vzdialenosť zrážke nedokázal zabrániť. Primár psychiatrického oddelenia Martin Halmo opisal, že mladíka priviezla do nemocnice sanitka lekárskej pohotovosti. Službukonajúci psychiater rozhodol, že ho prijme na oddelenie. Medzičasom však pacient svojvoľne opustil nemocnicu.

Na železničnej trati spáchalo od začiatku roka samovraždu 34 ľudí. Ďalším osmim sa pokus o samovraždu nepodaril. *(Pravda)*

Zranil ženu, skočil pod vlak

Tažké poranenie hlavy spôsobil sekeroou svojej partnerke útočník v Smizanoch. Muž následne skočil pod vlak a prišiel o obe nohy. Útočník údajne napadol partnerku.

Ze soudní síně

Tomí Tour zkrachovala

Česká policie se zabývá případem zkrachovalé CK Tomí Tour. Policisté případ prošetřují pro podezření ze spachání trestného činu podvodu. Tomí Tour skončila 17. července, v zahraničí nechala téměř 3400 klientů. Po pádu firmy se objevily informace, že kancelář inkasovala peníze od klientů a partnerů i ve chvíli, kdy již bylo jasné, že se zájedy neuskuteční. Pražští policisté dosud podle mluvčího obdrželi kolem deseti trestních oznámení. Obchodní ředitel Tomí Tour Václav Fischer již dříve odmítl možnost, že by on nebo někdo další z firmy spáchal trestný čin.

Slovenská policie zastřelila českého lupiče

Slovenská policie zastřelila hledaného Čecha, který v roce 2002 spáchal s komplici údajně vyloupil v Německu klenotnictví a letos koncem května utekl při převozu české policieji eskort. Policisté podle něj použili zbraně poté, co se po nich čtyřlístičetý muž z Karviné během zásahu snažil vyslílet.

Srb, který se vydával za Čecha

Vězeň, který uprchl z belgického vězení, je Srb, který se vydával za českého občana Vítězslava Mráčka. Deník Právo již předtím informoval, že uprchlík měl falešné doklady. Čtyřlístičetý Mráček totiž pobý-

nerku, keď spala. Štyridsaťdeväťročnú ženu hospitalizovali s piatimi sečnými ranami na hlave. Utrpela mozgovolebečné poranenie a zlomeniny kosti hlavy. Najprv ju ošetrili lekári v Spišskej Novej Vsi, neskôr ju v umelom spánku vrtulníkom previezli do nemocnice v Košiciach. Muž po útoku skočil pod prichádzajúci vlak. Kolíziu prežil, po amputácii oboch dolných končatín leží vo vážnom stave v nemocnici. *(Pravda)*

Cudzinci dostali za pokus o predaj uranu 20 mesiacov

Dvadsaťmesačný nepodmienený trest vymeral senát Krajského súdu v Banskej Bystrici 51-ročnému Istvánovi Szűcsovi z ukrajinského Beregova a jeho 52-ročnému komplicovi Lászlóvi Jánosovi Sziláginu z Ibrány v Maďarsku, ktorých uznal vinnými zo spachania trestného činu pokusu obchodovania s rádioaktívnym materiálom. Keďže však od ich vzatia do väzby uplynulo presne 20 mesiacov, krátko po vynesení rozsudku ich prepustili na slobodu.

Istvána a Lászlóa zadržali slovenskí policajti ešte v novembri 2007 pri hraničnom prechode Lacacské Pribenik v okrese Trebišov, keď sa slovenskému občanovi, z ktorého sa neskôr vykľul policajný agent, snažili predat 481 gramov práškového uranu. Kilogram prírodného uranu vraj na čiernom trhu stojí okolo 1,3 milióna amerických dolárov. Cudzinci trestnú činnosť popierali a tvrdili, že ich zatiahli do spinavej hry a o urane nevedeli. K obchodu ich mali vyprovokovať policajný agent i chránený svedok. Expertiza preukázala, že išlo o uran, ktorý sa používa na laboratorné účely. Dala by sa z neho vyrobiť maximálne takzvaná čierna bomba slúžiaca na zastrašenie. *(tasr)*

Humbuk, Facebook a Demokracie - ze strany 3

zaměřením každého jeho uživatele v prvé řadě na sebe (osobní historie, záliby, mí přátelé) z konceptu globální občanské společnosti vymyká, jakkoliv měl od počátku globální přesah. Jenže i jeho uživatelé postupně objevili, že lze virtuální sdružování s pomocí Facebooku tematizovat, takže dnes existuje na Facebooku řada společenství vedených zájmem o společné problémy. A objevili také, že je Facebook – mnohem více než „klasická“ internetová společenství – vhodný pro rychlou mobilizaci. Twitter tento efekt ještě umocnil.

Prodávám své Já

Facebook je jak produktem postmoderní fascinace „individualitou“, tak kolektivistickým prostředím, v němž si „přátelé“ vytvářejí společný prostor pro sdílení nejruznějších informací a pocitů. Může se taková kombinace vyvinout v účinný nástroj občanské společnosti? Na to se Facebook jeví být přece jen příliš osobní. A v tom se liší od dosavadní občanské společnosti, v níž jsou pojivem nikoliv sdílené emoce a přátelství s konkrétními lidmi, ale především společné cíle. Občanská společnost je založená na jistém vzdání se sebe sama ve prospěch společné věci; Facebook je naopak založen především na fascinaci sebou samými a rodinou přátel. Podobá se svým charakterem televizní „reality show“, založené na popření soukromí.

V pozadí číhá jakási extenze

konsumní společnosti: s pomocí Facebooku se jeho uživatelé prodávají jako skutečné individuality, o nichž se na prvním místě dozvíme, co mají rádi a co mají neradi. Naprostá většina informací, kterou si účastníci skupin „přátel“ vyměňují, se nese v tomto duchu vzájemného prodávání se. Individualní jedinečnost se tak paradoxně má potvrzovat sdílením (často triviálních) zážitků, emocí a zálib, v jejichž souhrnu je nakonec těžké určit, čím je který jedinec skutečně jedinečný. Snad i proto mnoho uživatelů Facebook opouští, když poněkud dospějí do strukturovanějších osobností.

A právě ona poněkud adolescentní fascinace uživatele Facebooku sebou samými je největší překážkou toho, aby se Facebook stal skutečně tím, o čem v souvislosti s vajíčkovou válkou psali někteří čeští komentátoři. Tedy nástrojem politické mobilizace a vyjadřování politických postojů.

Co je „cool“, nemusí být nutně demokratické. Ideje, které se bleskurychle šíří Facebookem, nejsou často testovány v racionálním diskursu, mají spíše jen jakousi estetickou hodnotu, která uživatele osloví. Já a rodina mých přátel ovšem nejsme celá společnost. Od házení vajíček nebo dokonce od emocionálních protestů proti zfalšovaným volbám v Íránu je ještě velmi dlouhá cesta k pochopení demokracie coby strukturované diskuse a úcty k pravidlům.

MF Dnes Kavárna

Po českých krajích

Častolovice

Na návštěvě u pani hraběnky

Vstoupíte na nádvoří a můžete si připadat jako v pohádce – z okna se line krásná hudba, lidé odpočívají v kavárně pod stromy, děti si hrají u kašny, všude jsou květiny. Zámek ve východočeských Častolovicích je už na nádvoří takový jiný...

Byl jednou jeden zámek

„Když jsem se sem vrátila, byl zámek strašně prázdný, studený. Platilo to i o nádvoří, a tak jsem tu ihned vysadila květiny a stromy. Nádvoří teď vypadá, jako byste byli v Itálii, protože tu máme hodně stolků, slunečníků a květin,“ vypráví u kávy pod jedním ze slunečníků s výhledem na všechna čtyři křídla zámku jeho majitelka Diana Phipps Sternbergová, která se sem vrátila před patnácti lety. Její rod, jeden z nejstarších českých šlechtických rodů, ovšem v Častolovicích sídlil už od roku 1694 a pani hraběnka má historii starobylého sídla v malíčku: „Protože pod zámek nejsou sklepy, celá stavba sedí už po staletí na dřevěných pilířích, které jsou ponořeny ve vodě. Už tak metr pod námi je voda,“ upozorňuje majitelka.

Však byl také původně častolovický zámek vodní tvrzí, o níž jsou první zprávy již z 12. století. O nějakých čtyři sta let později Oberstdorfové sídlo nechali přestavět do renesanční podoby. „Až můj pradědeček Jaroslav,“ vypráví hostitelka, „který měl, myslím, dost špatný vkus, z toho udělal zámek neogotický, jak tehdy bylo v módě. Ale můj dědeček měl zase lepší vkus a snažil se zámku opět vrátit renesanční vzhled.“ Díky němu hned na nádvoří obdivujeme nedávno restaurované fresky ze 16. století.

V minulém století byli Sternbergové ze zámku hned dvakrát vystěhováni – nejprve Němci v roce 1943 a pak komunisty po převratu v roce 1948.

Nez vstoupíte do zámku, prohlédnete si v jednom z průjezdů fotografie, které ukazují, jak to tu vypadalo po letech všelidové péče: zplundrovaný park, zanedbané křídlo, kde býval internát, jen místnosti současných expozic byly udržované.

Obtisknuté pacičky

Vstupujeme do Rytířského sálu s původním renesančním kazetovým stropem, na němž jsou vyobrazeny příběhy ze Starého zákona. „Traduje se tu, že to je třetí největší zámecký sál v Čechách, ale já už jsem našla tři další přibližně stejné velikosti. Má tři sta metrů čtverečních, a tak je to ideální místo na pořádání různých koncertů nebo rautů. Je vlastně využíván stejně jako před stoletími,“ usmívá se Diana Sternbergová. Na zdech jsou vyobrazení příslušníci jejího rodu. „Je to vlastně takový ohromný pokoj, který ale také může vypadat útulně, a to díky obrazům na zdech. Když se někdo z rodiny

dobře oženil nebo vdal, hned ho zde namalovali.“

Ze sálu se vstupuje do rodinné kaple, kterou zdobí nádherný rodinný oltář, datovaný lety Páně 1601. „Je z Tyrol a všimnete si, jak je krásně vyřezávaný,“ upozorňuje průvodkyně. Kapli zdobí původní renesanční fresky. „Tyto čtyři malované figury jsou údajně také renesanční, aspoň se to psalo před pár lety ve zdejším průvodci,“ ukazuje na postavy namalované v rozích kaple. „A já jsem byla hrdá na to, že jsou tak vzácné. Ale když jsem si je později podrobně prohlížela, našla jsem na nich jména mé babičky, dědy, tety a strýce. Tak jsou asi trochu pozdější,“ směje se Diana Sternbergová.

Originální v kapli je i podlaha. Tvoří ji velmi barevné zelenožluté kachličky. „Na nich je báječné, že psi dřívějších majitelů zámku Oberstdorfové tu nechali obtisknuté své pacičky. Tady, podívejte! No a taky je tu obtisknutý znak Oberstdorfové.“

O králích a prezidentech

Zastavujeme se v takzvané Toblášce: „Kdysi to bývala jídelna, a tak jsem ji tu obnovila. Je to jeden ze čtyř pokojů na zámku, které mají renesanční malované stropy, a které jsou asi tím nejzajímavějším, co v Častolovicích máme.“ A proč se místnost jmenuje Tobláška? „Na stropě je vymalovaný biblický příběh Žida Tobláše. Také je tu část cyklu portrétů českých panovníků, které jsou hodně zajímavé. Začínáme Jagellonci a pokračujeme Habsburky.“

Mimochodem, když se na zámku před lety sešli prezidenté visegrádské čtyřky, jednali právě tady – pod portréty českých králů. Mezi nimi i Jiříka z Poděbrad.

„Jeho první manželka byla Sternbergová,“ neopomene podotknout její mnohonásobná pranetěf a dodává: „Jiří z Poděbrad častolovický zámek nějaký čas i vlastnil, ale pokud vím, tak tu nikdy nebyl.“

Škréta a látky na pyžama

Na zámku si návštěvník může prohlédnout na dvacet pokojů s dobovým nábytkem a mnoha uměleckými dily. Z obrazů vyzdvihneme Mladého lovce od Karla Škréty, Arkádová chodba, kuřácký pokoj, knihovna, ložnice a tak dále – každý interiér je něčím výjimečný. Diana Phipps Sternbergová byla v emigraci uznávanou bytovou architektkou a její výtvarný názor je na zámku vidět všude. Spousta květin, nové potahy nábytku a stěn, závěsy, barev-

ná výmalba. Prostě zámek tak trochu jiný – zámek, na kterém se bydlí, který slouží svému účelu.

Když chválíme, jak je na Častolovicích krásné, je moje průvodkyně potěšená a usmívá se.

„Ale nemyslete si, všechno to nemusí slát majlant. Třeba záclony jsou vesměs ušity z proužkovaných látek určených pro šití košil a pyžam. Našla jsem je v jedné textiličce na východě Čech. Koupila jsem jich před pár lety velké množství a ušila jsem z nich závěsy ve stylu 18. století. Protože jsou ušité velice složitě, návštěvník vůbec netuší, že jsem zaplatila pětadvacet korun za metr látky.“

Procházíme arkádovou chodbou s neogotickými okny (památkou na prastrýčka). Je v ní báječné světlo, a je tu květin jako v zimní zahradě.

„Za ta léta strávená v Anglii se květiny staly mou obsesí. V mládí se nikdo o květiny nezajímal, ale jak starne, chce mít něco, co bude žít ještě příští rok a bude to ještě lepší. V Anglii jsem se o květinách něco málo naučila a snažím se to tady uplatnit. Máme tu fuchsie, oleandry, abutiliony. Chci, aby tady byly velké květiny, a právě tyto druhy rostou do velkých rozměrů.“

Jak se dozvídáme, obrazy, které visí na stěnách chodby, ukazují jedenáct generací Sternberků, které lady žily. „Mám portréty všech, i když myslím, že na některé napsali jméno, které právě chybělo,“ směje se následovně těch ctihodných mužů a žen. „Například tady vidíte portrét se Sternberským znakem, ale kdosi mi říkal, že je to Ludvík XIV., tak nevím.“

V dámském salonu je sbírka, kterou dala dohromady matka Diany Sternbergové. „Je to kolekce mišenských a starovědeňských porcelánových ptáčků. Když jsem se vrátila, našla jsem na půdě dřevěné stojánky, na kterých dnes ti ptáčci sedí. Ty stojánky moje matka kdysi vyřezávala sama. Hodně ptáčků bylo rozbitých, napančených ve starých krabicích. Tak jsem je posadila pěkně vysoko a obrátila tak, aby návštěvníci neviděli, že jsou poškození.“

Jak hodnotí pani majitelka „svou“ zámeckou expozici? „Protože jsem v Americe a v Anglii dělala řadu let bytovou architekturu, strašně jsem se těšila, že tu budu představovat interiéry, že tu budu moci hybat nábytkem, obrazy, vším, co je teď moje. Pak jsem se snažila vytvořit představu, jak se na zámku žilo. Jeden pokoj je renesanční, druhý ve stylu Ludvíka XVI., další biedermaierovy. Víme, že to není úplně správné, protože každá generace si koupila nějaké zařízení, moc nepřemýšlelo o tom, jak to vypadá, a nacpalo to všechno dohromady do jednoho pokoje.“

Vzpomínka na rodiče

Zastavujeme se u skleníku, v němž jsou vystaveny umělecké předměty, které matka dnešní majitelky Cecilia Sternbergová vytvářela v emigraci jejichž prodejem živila rodinu.

„Nejprve dělala keramické figurky, které ovšem při vypalování v peci často explodovaly. Bylo to buď proto, že jsme měli slabý proud, anebo uvnitř zbývalo trochu vzduchu. Lidé si myslí, že jsou z porcelánu, ale je to keramika. Pokrývá je glazura a jsou na nich, jak vidíte, namalované květiny, což je strašně těžké, protože na keramické glazure jdou všechny barvy dohoda. Také zde vystavuji šperky, které nas všechny živily. V Americe měla matka malou tovarničku, kde se tyto šperky vyrábely. Dost dobře se prodávaly – na Jamajce, kde jsme pak žili, se

Ze zápisníku

✓ POLETÍTE DO VESMÍRU?

V České republice a na Slovensku se prodaly zatím čtyři letenky do vesmíru, takzvané vesmírenky. Na dotaz to řekl Roman Jonáš, majitel společnosti Typ Agency, která na českém a slovenském trhu zastupuje provozovatele budoucích letů, americkou společnost Virgin Galactic. Vesmírenky se v ČR prodávají od loňského dubna. O čtyři letenky se podle Jonáše podělili Češi i Slováci, konkrétnější reditel být nechtěl. Jeden výlet do vesmíru s Virgin Galactic vyjde na 200.000 dolarů, což je v přepočtu více než 3,6 milionu korun. Ve vesmírné turistice tak drží Češi a Slováci krok se světem. Jonáš řekl, že loni se nejvíce vesmírenek – celkem sedm – prodalo v Japonsku. Na celém světě je prodáno zatím 300 listků. První čeští turisté by se mohli s Virgin Galactic podívat do vesmíru příští rok. Mateřská loď si nyní testuje v Mohavské poušti na jihozápadě USA.

✓ HOUPACÍ KŘESLO TROCHU JINAK

Pražské designérské studio Novague vytvořilo originální houpací křeslo se zabudovanou LED lampou, která je napájena energií získanou houpáním. To zaujalo i účastníky nedávne newyorské konference Green Gadgets, zaměřené na objevování nových technologií pro výrobu elektřiny a další objevy, a udělili mu ve své soutěži osmé místo mezi 50 semifinalisty. „Houpete se, čtete si a sami si při tom vyrábíte elektřinu potřebnou ke svícení. Energií můžete využít třeba i k nabíjení laptopu nebo mobilu,“ popsala princip křesla Martina Pařízková ze společnosti Bison & Rose.

✓ ČESKÉ ŘEKY SE KRÁTÍ

Tak jako jiní dobývají nejvyšší vrcholy hor, strojní inženýr Vít Ryšánek dobývá soutoky řek. Od roku 1986 jich navštívil 129 na území Česka a dalších 19 v deseti státech Evropy. Za svůj počín byl zapsán do České knihy rekordů. „Za posledních 220 let se podle Ryšánka v Česku zkrátil tok řek o 4700 kilometrů, což je mimochodem více než dvojnásobná vzdálenost od nás na francouzsko-španělské hranice a zpět,“ poznamenal prezident Agentury Dobry den a správce české databanky rekordů Miroslav Marek. Jeden z nejkrásnějších soutoků je podle Ryšánka v Hradci Králové. Soutoku Orlice a Labe v Jiráskových sadech říká urbanizovaný – k němu se lidé mohou vydat třeba ve smokingu.

✓ LHOTA DOMINUJE ČESKÉMU KRAJI

České místopisné názvosloví skýtá mnoho zajímavostí, které inspirují například k pořádání společenských akcí. Mezi nejčastější aktivity spojené s názvy obcí patří setkání občanů dle názvu jejich bydliště. Například letos 18. července se v obci Visky na Blanecku konalo první setkání obcí, které mají v názvu slovo „viska“. Podle Českého statistického úřadu (ČSÚ) je nejčastějším názvem pro obec nebo část obce Nová Ves, která se v současnosti vyskytuje dvaadesátkrát. Následují Lhota (31), Lhotka (28), Chlum a Petrovice (obě 25). Pokud se však započítají všechny výskyty, tedy i s příjmení, vede jednoznačně Lhota, kterých je v Česku 234. Název Lhota údajně pochází ze slova „lhůta“.

✓ MISTR V KOSENÍ

Mistr Slovenska v tradičním kosení Lubomír Košút s kosou v ruce vytvořil v Kralušině na Prachaticku nový šumavský rekord. Čtverec trávy desetimetrů zdoval na Mistrovství Šumavy v sečení za čtyři minuty a dvě vteřiny. Soutěže se zúčastnilo na 40 sekund a nechyběly mezi nimi ani ženy. „Přijelo nás sem šest chlapů a dvě ženy ze Slovenska. Naše mistrovství je trochu jiné, má sedm kol a sečeme pouze půl aru,“ řekl vítěz soutěže Košút. Podotkl ale, že na Slovensku stihne poloviční výměru zkosit za jednu minutu a 15 vteřin. Soutěž žen, které sekaly půl aru, vyhrála jednašedesátiletá Marie Svatošová z Prachatic. S časem dvě minuty a 35 sekund porazila i mnohem mladší závodnice.

✓ CESTA KOLEM SVĚTA NA PANTA RHEI

Po dlouhých šesti letech příprav a stavebních prací vyplula tento měsíc na moře největší česká plachetnice Panta Rhei. Z polského přístavu, Wloclawie, kde absolvovala povinné závěrečné zkoušky, míří okolo Německa, Francie či Španělska na Sardinii, kam chce její posádka dorazit letos na podzim. Dřevěná obložná loď bude v přístavech pozornost nejen českou vlajkou vyvěšenou na zádi, ale také důsledně zachovaným retro stylem. Plachetnice nadšenou, včetně současného kapitána plachetnice Jaroslava Vorla, zahájila stavbu lodi v létě 2003 na pražském Libeřském ostrově. Po vytvoření hrubé ocelové konstrukce jachtu převezla do Lázní Toušev a letos v dubnu ji ještě bez kýlu dopravila do polského Štětína, kde loď v červnu dokončila. Majitelé se zdráhají prozradit, kolik peněz je plachetnice stála: zdůrazňují, že si stavbou splnili dětský sen. Loď, která je zhruba dvadřacet metrů dlouhá a pět metrů široká, pojme 12 lidí. Ti mají k dispozici šest kajut nazvaných podle jednotlivých světadílů, dvě koupelny, kuchyňský kout i společenskou místnost s kruhovým otvorem v podlaze, jímž je možné pozorovat život pod mořskou hladinou. K charakteristickým prvkům Panta Rhei patří i paluba pokrytá pláňkami z tvrdého a voděodolného indonéského dřeva bangkera a dubový interier. Jméno Panta Rhei znamená ve staré řečtině „vše plyne“, autorem výroku je filozof Hérakleitos z Eiesu. Plachetnice zatím plní i další slavnou Hérakleitovu větu tím, že nevstupuje dvakrát do téže řeky a pluje bez návratů či delších přestavek trvale na západ. V současné době brazdí vody Baltského moře.

ostatně prodávají dodnes.“

Diana Phipps Sternbergová si podle vzorů ze zahraničí myslí, že takový památkový objekt, jako jsou Častolovice, by si na sebe měl vydělat sám. Na zámku je proto restaurace, vinárna, obchůdek, lidé sem chodí na koncerty, žení se tu a vdávají, měla tu i penzion. Její chloubou je anglický park kolem zámku a v něm obora s bílými daňky, malý zvířecí koutek a růžová zahrada

s jedinečnou sbírkou takzvaných starodávných růží. Prostě zámek jako z pohádky, anebo z televizního romantického příběhu. A vše je prodchnuto hlavní myšlenkou jeho majitelky. „Snažím se, aby celá expozice byla tak trochu vzpomínkou na me rodiče. Oba měli Častolovice mor rádi. A když se sem již nemohli vrátit, citím povinnost, ahyt to tady zase dala všechno dohromady ja.“

VACLAV ŽMOLIK

Častolovice, zámek jako z pohádky

Malý oznamovatel

Prodám blízko přehrady Svatá Mara v Liptově na Slovensku les a pole. Zn: 4130/13-15/09.

Prodám za výbornou cenu prosperující autodělnu na německá vozidla, 19 let v provozu v San Diegu, Californie. Zdravotní důvody, odchod do penze. E-mail: Sotka1@msn.com, nebo volejte: (760) 630-0420 day, (760) 731-7454. Zn: 4062/15/09.

Apartment for rent in College Point, Queens, 2 Bedrooms on a 2nd floor of a private home. Rent \$1500, utility included. Call 917 535-5200. Zn: 4106/5-15/09.

Jiřina Fuchsová: KRYL. Vychází k 15. výročí jeho smrti 3. 3. 1994 a k 20. výročí Sametové revoluce 17. 11. 1989. 100 výtisků, řada fotografií, 140 stran. Cena: \$50, nebo Kč 1000 na adrese J. Fuchs, P. O. Box 66453, Los Angeles, CA 90066. Zn: 4123/11-15/09.

Kind, warm hearted and gentle Czech speaking person needed to

care for elderly Czech lady - flexible times. Please reply to: Milan A. SeGall, DDS, 11 Fifth Ave., NY 10003, Tel: 212-979-0020, e-mail: MilanSeGall@msn.com. Zn: 4095/2-15/09.

Čechoameričanka, zdravotní sestra v důchodu, nabízí péči o starší osobu. Spolehlivá, čestná, má doporučení. Rozumné požadavky. NY nebo CT pouze. Volejte: 203 283-9838. Zn: 4131/14-15/09.

Vdova 66 - mám ráda turistiku, ale ne sama, hledám kamaráda nebo kamarádku. Ve dvou je to lepší. Orange County, South California. Zn: 4124/15/09.

Family Adult Home/Nursing Home for Czechs and Slovaks in Seattle-Kenmore, WA. Tiché lesní, parkové prostředí nad Lake Washington. Decentní péče, zdravá strava, piano, sauna, masáže, wireless internet, cable TV. Companion available. Czech and Slovak speaking. Grand opening September 2009. Contact (206) 227-1506. e-mail: xjob@aol.com. Zn: 4116/9-15/09.

Inzeráty v MALÉM OZNAMOVATELI stojí \$10 za prvních 20 slov, \$15 za dvojitě otištění. Každé další slovo stojí \$1. Chcete-li celý inzerát vytištěný tučně, připočítejte 50% celkové částky.

Odpovídáte-li na inzerát, zalepte Vaši odpověď do oznamované obálky označené jménem inzerátu a jeho značkou (vytištěnou tučně) a pošlete v další obálce do naší redakce. Například v prvním inzerátu v tomto čísle by to bylo: Prodám, Zn: 4130/13-15/09. O další informace volejte redakci (516) 674-9438.

CZECH CENTER

ČESKÉ CENTRUM

České centrum New York zve na

FILMY

Letní promítání na terase
Bohemian National Hall

Promítání českých filmů na střeše České národní budovy.

Každý čtvrtek od května do 1. října. Promítání začíná po setmění. V případě nepříznivého počasí je promítání v 20:30 hodin v kině v prvním patře. Filmy jsou v českém znění s anglickými titulky.

Filmy:

13. srpna - Mazaný Filip	10. září - Hezké chvíle bez záruky
20. srpna - A bude hůř	17. září - Knořlák
27. srpna - Návrat idioty	24. září - Skřítek
3. září - Ene bene	1. října - Indiánské léto

VÝSTAVU

Jaroslav Ježek: Život je jen náhoda

16. června - 30. srpna, České centrum New York

Výstavní projekt Národního muzea - Českého muzea hudby o Jaroslavu Ježkovi (1906-1942), proslulém českém skladateli hudební avantgardy ve 20. století.

České centrum je otevřeno:

Galerie: Pondělí-Pátek 10:00-17:00, Čtvrtek 10:00-19:00

Office: Úterý-Pátek 10:00-17:00, Čtvrtek 10:00-19:00

Join our Czech Center Club!!

České centrum nabízí svým příznivcům možnost stát se členy Klubu Českého centra.

Pro členy nabízíme mnoho zajímavých nabídek, výhod a slev. Každý člen obdrží tričko (doh-bree dehn), slevy na akce pořádané Českým centrem a další výhody.

Více informací o Klubu na www.czechcenter.com

Pro více informací kontaktujte:

České centrum New York, 321 East 73rd Street, New York, NY 10028

Kontakt: tel. 646 422-3399 • info@czechcenter.com • www.czechcenter.com

Experienced Czech Chef-Sous Chef

and line cooks needed for busy Czech restaurant. Minimum 5 years NYC experience. Hard working, experienced in working in fast paced, high volume restaurant. We are looking for someone, who is passionate about both quality and cost control, with solid experience in consistency. We are looking for a great attitude. Solid reference a must.

Please send resume to alykes07@yahoo.com.

Česká škola v Astorii, Queens hledá

učitele/učitelky češtiny.

Nabízíme mimoškolní výuku českého jazyka dětem od 5-14 let. Uspěšní kandidáti budou mluvit plynule česky, budou mít zkušenosti se vzděláváním dětí, schopnost pracovat v silné kolaborativní prostředí, a zájem o podporu českého kulturního vzdělání.

Nástup možný od září 2009.

Požadované vysokoškolské vzdělání a americké pracovní povolení. Pedagogický směr a česká a/nebo americká aprobace jsou upřednostňovány, ale nejsou podmínkou.

Zájemci zašlete životopis na adresu blankas@aol.com, k rukám pi Blanka Sylvester, ředitelka.

Friends of Czech
Greenways, NY

NATURATHLON 2009 - příroda bez hranic se bude konat od 19. do 30. srpna 2009. Šest sousedících zemí (Německo, Rakousko, Slovenská republika, Slovinsko, Česká republika, Maďarsko) podél středoevropského Zeleného pásu dodá po čtyřech sportovcích, kteří pojedou na kolech. Akce začne v maďarském městě Sopronu 19. srpna, v den 20. výročí prvního prolomení železných opon na rakousko-maďarské hranici. Zde v Sopronu se odehrály první hromadné úniky občanů NDR na Západ.

Jízda potrvá dvanáct dnů, povede 1600 kilometrů různými krajinami a oblastmi, které patří k největším přírodním krásám Evropy, a skončí v Evropského parlamentu ve Štrasburku.

Kontakt: Daniel Mourek, e-mail: daniel.mourek@nap.cz

2009 Nebraska
Czech Festivals

September 27 - Czech Heritage Day, Lodgepole, Legion Hall. Noon. Covered Dish Dinner. Music by Bruha Trio of Elyna 1-5 pm. Supper 5 pm.

September 27 - Prague Czech Heritage Day, Nebraska Czechs of Prague. Pork Roast or Duck Dinners 11 am to 2 pm. Dinners served at Kolac Korner Cafe. Czech Entertainment 1 to 4 pm at National Hall. Polka Dance 4-8 pm.

oprávněný distributor českých filmů a TV seriálů nabízí celou řadu nových filmů a programů:

V HLAVNÍ ROLI

Je to příběh z filmářského prostředí, který je obléčen do atraktivního kabátu detektivky, ale má i další ambice. Povoláním herce je prožít cizí životy. Mohlo by se zdát, že starého zkušeného herce, který hrál stokrát roli vyšetřovatele a stokrát byl u identifikace mrtvol, nemůže nic překvapit. A přece překvapí. V roli herce, kterého překvapí to, co už tolikrát hrál, uvidíte Milana Kňažka. Jeho protínáčem je zkušený Petr Narožný.

Vyžádejte si bližší informace. Podporujte legální obchod!

VIDEO-EL CANADA, LTD
583 Wilm St, London, ONT, Canada N6B 3E8
Tel: (519) 434-9939, fax: (519) 434-8182
E-mail: video.el@videocanada.com
www.videocanada.com

Brianna Tichy, NJ, Czech-Slovak Beauty Queen

The 23rd annual Miss Czech-Slovak Us Pageant is now history. As with each pageant there are many highlights stemming from all the contestants. Speech eloquence, poise and appearance and personality were outstanding among all 14 contestants.

The pageant was held at the Wilber Outdoor Theater in the heart of beautiful Wilber, NE. Fourteen contestants competed for the title of Miss Czech Slovak US. The contestants were evaluated on four categories: Private interview, Onstage interview, Kroj (costume) modeling and Talent presentation. It was a warm weekend filled with many memories and excellent competition. The level of professionalism was outstanding.

Brianna Tichy, New Jersey, of Wodwich, New Jersey was crowned 2009-10 Miss Czech Slovak United States, along with winning Talent Runner Up, Brianna attends the University of Nebraska - Lincoln. She is working on her Bachelor's degree in International Studies, with a focus on Eastern Europe and Post-communist countries. She is the daughter of Fred Tichy and Bridget DeFiccio.

With the title Brianna will receive \$1500 cash, \$2500 towards a trip to the Czech or Slovak Republic and a special \$250 special

scholarship in memory of John Rokusek and much more.

Teresa Mahoney, Oregon, of Portland, Oregon was 1st Runner Up, Authentic Kroj Winner and the Alicia "Fiala" Rokusek Oratory Award. Carrie Brown, Nebraska, of Omaha, Nebraska won 2nd Runner Up. Christine Dowling, Kansas, of Hays, Kansas won Americanized Kroj and Grand Talent Winner. Leilani Kurtak, Arizona of Tucson, Arizona received the Lois Fiala Spirit of Czech/Slovak Heritage Award. Tanya Jech, Illinois of Westchester, Illinois won the Heritage Involvement Award. Olivia Cada, Minnesota, of Shorewood, Minnesota received the Sokol Talent Routine Award and Miss Congeniality.

I would like to thank my pageant committee, Board of Directors, and all that helped to make this pageant a success.

If you are interested in competing in the Miss Czech Slovak United States pageant, please contact myself or see our website <http://www.missczechslovakus.com> for complete rules and regulations. Contestants must be single, unmarried, females, age 16-26 of Czech or Slovak decent. Contestants compete in kroj throughout the entire pageant.

MARYELIZABETH LACKEY,
Pageant Director

Brianna Tichy, 2009-10 Miss Czech Slovak United States, with Teresa Mahoney, 1st Runner Up (right), and Carrie Brown, 2nd Runner Up.

European Meat Market

of Glen Rock

Fresh Prime Meats

Beef, pork, lamb, veal & natural poultry
Home style smoked sausages, salamis and cold cuts

www.europeanmeatmarket.com

U.P.S. Delivery

Jozsef & Annamaria Hirs
Phone 201-251-2800
Fax 201-251-2806

235 Rock Road
Glen Rock, NJ 07452

Romantičtí hrdinové

VÁBIVÉ
VOLÁNÍ
PENĚŽ

Pohadkově bohatý podnikatel a filmový producent Howard Hughes si mohl dovolit takřka všechno – a přesto prožil poslední čtvrtinu života v naproste osamělosti.

Při vyslovení jména Howard Hughes si většina lidí vybaví prostředí filmu, letadla a neustálé střídání partnerek. Na počátku roku 2005 se nenašel snad nikdo, kdo by o tomto excentrickém americkém miliardáři dosud neslyšel. Zasloužil se o to výpravný hollywoodský film Marína Scorseseho *Letec* s Leonardem diCapriem v hlavní roli. Pozornost mu věnovala snad veškerá světová média. Snímek získal i významná ocenění v podobě tří zlatých Globů a pěti Oscarů.

Tvůrci filmu si za téma zvolili především období největší slávy Howarda Hughesa. Jenže široké publikum na tomto člověku nefasinovalo pouze jeho mimořádné schopnosti a činy. Minimálně stejnou měrou na ně zapůsobil i fakt, že Hughes prožil posledních osmnáct let svého života v ústraní a o jeho osobě kolovala řada různých lám. Zdá se, že obyčejné smrtelníky přitahuje a uspokojuje, že i geniálně nadaný, a v daném případě navíc nesmírně bohatý člověk, často balancuje na samém pokraji šílenství.

Peníze otevírají dveře

V roce 1966, deset let před smrtí, se Howard Hughes odstěhoval do Las Vegas, kde se ubytoval ve nejvyšších podlažích hotelu Flamingo. Uplynulo sotva deset dní a majitelé hotelu ho žádali, aby se opět vystěhoval, protože jim blokuje apartmá. Chlěbi je totiž raději pronajmát hráčům, kteří utrácí peníze v hotelovém kasinu. To se ovšem spletli. Takhle se s Hughesem nejedná. Dlouho se nerozmýšlel a hotel za 13,25 milionu dolarů koupil, přestože tato cena představovala přibližně dvojnásobek aktuální tržní hodnoty.

Už v raném mládí se Hughes, narozený 24. prosince 1905, naučil, že s penězi lze dokázat prakticky všechno. Přestože neměl ukončenou střední školu, byl přijat ke studiu na Kalifornském technologickém institutu v Pasadeně, protože jeho otec věnoval tomuto ústavu značný finanční obnos. Později přešel na Riceův institut v Houstonu.

Když mu bylo osmnáct let, zemřel mu otec – matku ztratil už o dva roky dříve – a Hughes i tuto univerzitu opustil, aniž by ji dokončil. Po otci zdědil mladý muž vysoce ziskovou společnost *Hughes Tool Com-*

pany, specializovanou na výrobu zařízení pro naftářský průmysl. Firmu by byl legálně směl převzít teprve v jedenadvaceti letech, ale Hughes využil svých konexi a vymohl si předčasné uznání plnoletosti. Jako finančního šéfa společnosti pak zaměstnal bývalého závodního jezdce Noaha Dietricha. Ukázalo se, že to byl opravdu šťastný tah. Právě jemu Hughes se vši pravděpodobnosti vděčil za to, že se jeho bohatství postupně dál rozrůstalo.

Filmy a ženy

Peníze vkládal Hughes zpočátku především do filmů. V roce 1925 se původně spíš ostýchavý Hughes odstěhoval do Los Angeles, protože měl velikou slabost pro Hollywood. Svou dráhu spojenou se stříbrným plátnem začal tím, že se ujal produkce tří filmů. Posléze zkoušel sám štěstí jako režisér a pustil se do obrovského projektu – filmového eposu *Pekelní andělé* (*Hell's Angels*). S největší soukromou letkou bojových letadel na světě v tomto filmu realisticky rekonstruoval letecké bitvy z I. světové války. Snímek *Pekelní andělé* (1930) byl do té doby nejdražším filmem historie. Přestože měl u diváků obrovský úspěch, výrobní náklady ve výši 3,8 milionu dolarů se nikdy nevrátily.

Hughes se propracoval mezi hollywoodské velkány a věnoval se výrobě dalších filmů. Podílel se finančně asi na třiceti snímcích, k nimž patřil také *Psanec* (*The Outlaw*) s Jane Russellovou, uvedený do kin až po několika letech, protože tehdejší cenzura vadilo přílišné „odhalování vnuď“ hlavní představitelky.

Pověstně byly také Hughesovy milostné aféry. V roce 1925 se sice oženil s Ellou Riceovou z Houstonu, ale nedokázal odolat hollywoodským kráskám a od roku 1928 se trvale pohyboval ve společnosti slavných hereček Jean Harlowové, Katheryny Hepburnové, Avy Gardnerové, Terry Mooreové, Lany Turnerové, Rity Hayworthové a Janet Leighové. Nakonec se dal roku 1929 rozvést. Kolovalo o něm, že udržuje romantické vztahy také s herci. V roce 1957 si vzal herečku Jean Petersovou, ale i toto manželství skončilo roku 1970 rozvodem.

V rekordním čase kolem země

Koncem dvacátých let 20. století se Hughes pustil do obchodování s letadly, a proto skoupil letku bojových letounů. Jelikož se chtěl své zálibě v létání také sám aktivně věnovat, udělal si během natáčení *Pekelných andělů* pilotní zkoušky. Od té doby prožíval v pilotní kabině své nejšťastnější chvíle. Jenom tam mu zřejmě nevadilo trvalé hučení v uších, kterým od mládí trpěl.

Letání ho natolik uchvátilo, že jim byl doslova posedlý a svou dovednost chtěl i veřejně předvádět. Létal většinou ve vlastnoručně zkonstruovaných strojích, v nichž vytvořil několik rekordů. V roce 1935 dosáhl v letadle nazvaném *H-1* rychlostního rekordu 567 kilometrů za hodinu. Roku 1938 obletěl za tři dny, devatenáct hodin a sedmáct minut celý svět, a zůstal tak velkým lepým výkonem Charlese Lindbergha.

HOWARD HUGHES

Při letání však Hughes nebezpečné stránky této záliby. Několikrát se s letounem zřítil a přezil vždy jen o vlásek. Při svém nejhorším pádu v roce 1946 s letadlem XF-11 si Hughes způsobil velmi těžká zranění. Bolesti byl tehdy schopen snášet jen s pomocí morfia, a to mělo velmi negativní následky, protože si jeho organismus vytvořil návyk na pravidelné dávky drogy.

Největší letadlo na světě

Také Hughes vynálezce toužil jen po superlativech. V roce 1942 se rozhodl, že bude vyrábět obří hydroplány, které měly dopravovat vojenské jednotky a válečný materiál do Evropy. V tomto smyslu dostal také zakázku od americké vlády. Hughes byl však extrémní perfekcionista. Podařilo se mu dokončit pouze jedno jediné letadlo a navíc až dávno po válce. Jelikož Hughes nesplnil podmínky smlouvy, zahájil s ním Senát vyšetřování. To však

bylo během velmi krátké doby potichoučkou opět zastaveno.

Roku 1947 Hughes v přístavu v Long Beach předvedl, že jeho letadlo existuje, je opravdu největší na světě a dokáže se vznést do vzduchu. Byl to však jediný let obřadního monstra, jemuž dala veřejnost právem přezdívku *Spruce Goose*. Nebylo však ze smrkového dřeva ani nemělo peří, jak napovídá název „smrková husa“, ale z laminované brýzy.

Beznadějná osamělost

V polovině padesátých let 20. století se Hughesovo letecké impérium začalo pozvolna rozpadat a jeho samotného se stále více zmocňoval paranoidní strach z bakterií. Všechno, čeho se měl dotknout, si předem pečlivě otíral papírovými kapesníky. Celé dny prý trávil čas um, že seděl nahý v bílém koženém křesle, jemuž říkal „sterilizovaná zóna“. Od roku 1958 se už vůbec neukazoval na veřejnosti a komunikoval s vnějším světem pouze telefonicky a poštou. Přesto nadále významně ovlivňoval dění ve Spojených státech.

V roce 1957 se finančním šéfem jeho podniků stal Robert Maheu, někdejší agent FBI. Jeho prostřednictvím podplácel politiky. Bratřovi Richarda Nixona poskytl půjčku ve výši 205.000 dolarů, nikdy nesplacenou, samotnému Richardovi Nixonovi daroval v roce 1971 100.000 do-

larů. Protislužbou byla zřejmě pomoc vládních míst při jeho potížích s antimonopolním úřadem, který si na něj posílil v době, kdy v Las Vegas skoupil celou řadu hotelů a kasin.

Smutný konec

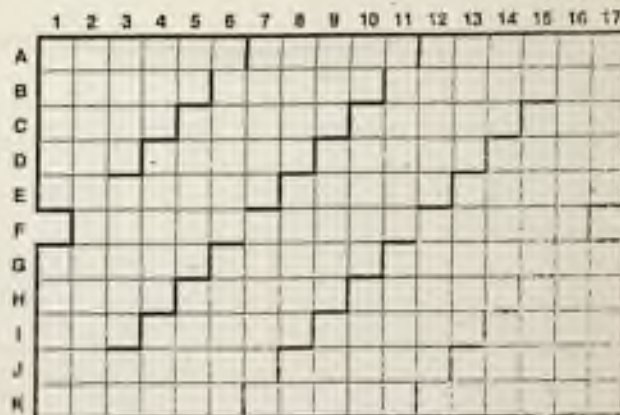
Od konce roku 1970 žil Hughes na nejrůznějších místech, ale nadále zcela v ústraní a ve stále ubožejším stavu. Zemřel 5. dubna 1976 při leteckém transportu z Mexika do nemocnice v americkém Houstonu. Oficiální verze zprávy uvádí, že jeho smrt způsobilo selhání ledvin. Hughes však byl podvyživený a vyhublý a lékaři v jeho pažích objevili spoustu zlomených jehel. Z toho se dalo usuzovat, že příčinou smrti bylo nejspíš něco jiného. Jelikož se Hughesův vzhled tak dramaticky změnil a z dřívějších blízkých osob jej už dlouhou dobu nikdo na vlastní oči neviděl, snáli mu pro jistotu otisky prstů, aby jeho totožnost potvrdila FBI.

Hughes po sobě nezanechal žádnou závět, a tak se pohřbové vynořilo na čtyři sta osob, připravených po něm dědit. Nakonec byl Hughesův majetek odhadován na dvě miliardy dolarů, rozdělen mezi dvacet dva bratranců. Jeho samotného však ani tolik peněz nedokázalo ochránit před utkvělými představami, které mu zřejmě ze života udělaly peklo.

READER'S DIGEST VÝBĚR

Pro volnou chvíli

Tomáš Sláma (1940-2004) – rozhlasový i televizní dramaturg a modelář. Svou kariéru začal v ostravském Divadle pod Okapem, kde působil v letech 1962-1967. V roce 1969 spoluzaložil divadlo Waterloo. Byl moderátorem několika jeho pořadů. V 90. letech vytvořil *Tobogan ... (tajenka)*, do kterého si zval k rozhovoru populární osobnosti.

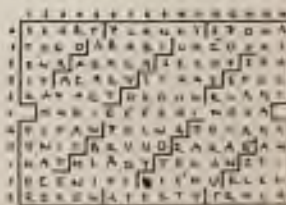
VODOROVNĚ: A. Planý oves; obecná představa; učinit tupým. - B. Prudký; oslavné zvolání; Staroger-mán. - C. Hlavní osoba; zástupce biskupa; nepohoda; jubilejní. - D. Barvívo na vejce; zrození; látky na podšívky; puška (zastarale). - E. Posypat soli; skutečný; lehle přístřeší. - F. Tajenka. - G. Polynské ostrovy; usměvavý; postražit. - H. Forma; skládací přístřeší; dravá ryba; spodky nádob. - I. Stěkající děšová voda; akátový porost; jméno zpěváka Ledeckého; rámová píla. - J. Mající podobu písmene S; potápěčský zvon; travnatý pozemek. - K. Boky; radiolokátor; jižní ovoce.

SVISLE: 1. Výkon fotbalisty; nadměrná zátěž organismu. - 2. Vrtkost. - 3. První československý počítač; bojová látka; anglicky „nebo“. - 4. Mince v Macau; vojenský povel; druh pepře. - 5. Híje; ruský veletok; holohlavec. - 6. Dětský zásep; země. - 7. Obruba kraje; neprofesionál. - 8.

Velká moucha; dopis; značka kilo-ampéru. - 9. Obilí seté na jaře; střech-ní konstrukce; toxikum. - 10. La-tinská spojka; světle žlutý; kontra-bas. - 11. Hromadný; ponoření. - 12. Polské plátidlo; velké kusy dřeva. - 13. Příbuzné; cenina; SPZ Loun. - 14. Dovednost (zastarale); podzemní část rostliny; moucha z kurkumy. - 15. Dětský pozdrav; výztužné prkno; povel pro psa. - 16. Divadelní ředitelka. - 17. Papežská trojlístá koru-na; operná zeď.

Pomůcka: avo, keson, soman.

Vylouštění tajenky z č. 14:

Největší letadlo na světě – Hughesův hydroplán „Spruce Goose“.

Trojnásobný olympijský vítěz v hodu oštěpem Jan Železný.

Železný, který je zlatý

Český oštěpař Jan Železný vyhrál třikrát po sobě olympijské hry. Je to hvězda, která chodí po zemi. A miluje střední Čechy.

Trojnásobný olympijský vítěz vstoupil do atletické historie, a kdyby byli sportovci svatořečeni jako svatí, vstoupil by bezpochyby i mezi ně.

Že bude sportovcem, bylo jasné od dětství. Vyrůstal ve městě automobilů Mladé Boleslavi, ne pouze ve sportovní, ale přímo v oštěpařské rodině. Oštěpem házel otec Jaroslav i maminka Jana. „Oštěpařské geny v rodině byly, tak jsem to měl jasné směřované. Když jsme jako kluci házeli kamenem, všem to lítalo do vzdálenosti kolem padesáti metrů. Já hodil mnohem víc – sto padesát! A to něco naznačovalo,“ vzpomíná sympatický Středoch. S otcem trénoval až do vojny. Vyráběl závody talentů a v roce 1988 se v Soulu poprvé dotkl bronzové olympijské medaile. Bylo to, jakoby si sáhl na poklad Inků. Potom olympijské hry vyhrál ještě třikrát. Sám Železný tvrdí, že nejtěžší bylo získat zlato v Atlantě 1996. Přestože v té době soupeře porážel a v sezoně táhl atletickými ovály vítězně jako římské legie historii.

Boj s časem
Oštěpem házel dlouho, jakoby se chtěl postavít kalendáři. Všichni se bojí času, jenom čas se bojí pyramid, říká přísloví a Železný času dlouho kroužil krkem.

„Proti sportovnímu stáří jsem nebojoval, ale ve zlato z olympiády v Sydney jsem hodně věřil a vyšlo to. Bylo mi třicet čtyři a nepřipadalo mi, že bych patřil do starého železa. Jestli na mistrovství Evropy v Göteborgu jsem ve čtyřiceti letech získal bronzovou medaili? Do toho, kdy člověk má odejít nemá nikdo co mluvit. To je každého svobodná volba.“

„Myslím si, že je lepší dělat něco, co člověka baví. Lepší je bavit se a dělat třeba i za míň peněz,“ doplňuje s dovětkem, že se domnívá, že i teď by se ještě dokázal udržet ve světové špičce a vydělávat peníze. Ale život už vede jiným směrem.“

Sport mu ale mnohé přinesl. Na olympijských hrách potkal spoustu zajímavých lidí. Obdivuje tyčkaře Sergeje Bubku. „Je to rovný chlap. Stejně jako dálkař Mike Powell. To nikdy nebyli namyšlení prázdní blbci. Jsou to hvězdy. Ale hvězdy, co chodí po zemi.“

Jak se zrodil závod amatérů

Má také spoustu přátel mezi sportovci, jejichž jméno se nikdy neobjevilo ve sportovních zprávách. Například když Železný hodil světový rekord, povstali chlapi v hospodě ve Starém Plzenci a furianty prohlásili: Když Honza hodil devadesát osm metrů, tak my hodíme padesát. A šli to na louku vyzkoušet.

„Nejenže hodil dvacet,“ směje se té vzpomínce česká oštěpařská legenda. Hod oštěpem není hod kamenem. Má svoje zákonitosti. Takhle zkouška dala vzniknout nové tradici. Od onoho pamatného zdolávání padesátimetrové hranice se v Plzenci každý rok koná oštěpařský závod amatérů. „Schází se

tam až osmdesát lidí a někteří už dovedou i těch padesát. Rád se tam jezdim podívat.“

Nohejbal U Rozvědky s Otou Pavlem

„Já jsem opravdu Středoch na slovo vzaty. I když znám spíš severní obast tohoto kraje. Pocházím z Mladé Boleslavi, z města, které je tradičním centrem výroby automobilů. Málo se ale ví, že v prvním výrobním artiklu, který zde začali v roce 1895 pánové Laurin a Klement vyrábět, byla jízdní kola značky Slavia. Teprve o deset let později zde spatřil světlo světa první automobil Voiturette,“ líčí a doplňuje, že fandové aut vůbec by si neměli nechat ujít příležitost navštívit v Boleslavi Škoda Auto Muzeum.

„Mladá Boleslav ale nejsou jen auta a průmysl. Dominantou městské památkové zóny je hrad a velmi příjemná je procházka v sadech na Štěpánce,“ zve Jan. „Nedaleko jsou Benátky nad Jizerou, úchvatné město, v němž navíc sídlí Muzeum Mladoboleslavska. A neže se samozřejmě nezmiňt i o proslavených lázních Poděbradech, kde se báječně odpočívá. Dlužno ale dodat, že Mladá Boleslav je také jakousi nástupní stanicí do nádherné přírody. Nedaleko odsud je Český ráj, za chvíli jste v Jičíně a tím pádem i ve vyhlášených Prachovských skalách. Já vždycky strašně rád jezdil do Orábských světniček, nejznámějšího českého skalního hradu s desítkami místnostmi v pískovci, odkud je z okraje skal vynikající výhled.“

Poslední dva roky Železný trochu přesídlil, i když ve Středocheském kraji zůstává. „Teď bydlíme v Hřebci u Kladna. Máme tam malou přehradu a také oblíbenou hospůdku Na Čamrdě, kde mnohdy bývá dost rušno. Odsud to zas není daleko na Berounku, kam strašně rád jezdím. Řeka má svoje kouzlo a Ota Pavel o ní krásně psal. Je to hodně příjemné čtení. Vzpomínám i na nohejbalové turnaje na břehu Berounky u hospody U Rozvědky. Spali jsme ve stanech, večer si dali pivo a bylo nám krásně. S dcerou Aničkou jsem jezdil také do Lán, na prezidentský zámek i do obory.“

„Jsem tady rád, protože je to tady hezké,“ říká muž, který s oštěpem sjezdil celý svět.

REVIEW ČSA

Dva rekordy na silnici R7

O dva zápisy do českých rekordních tabulek se postarali rychlobruslařka Martina Sáblíková a automobilový jezdec Radek Bareš. Zatímco Bareš uspěl ve „svě“ kategorii, Sáblíková si zpestřila přípravu cyklistikou. Obě si vyzkoušely maximální rychlost na letním kilometru na nové rychlostní silnici R7 mezi Louny a Zátce. Bareš dokázal se svým vozem Lamborghini Gallardo absolvovat stanovenou trasu průměrnou rychlostí 309,01 kilometrů v hodině. Sáblíková je „ušlápla“ rychlostí 46,28 km/hod.

Slovenský fotbal

V 3. predkole fotbalovej Ligy majstrov prehral slovenský majster na domácej pôde po zhabranom úvode s Olympiakosom Pireus 0:2. V odvete porazil Olympiakos Pireus Slovan Bratislava aj doma rovnako 2:0 (1:0), čo znamená vypadnutie Slovana. Ten však na európskej scéne nekonec, čaká ho nová podoba bývalého Pohára UEFA. Na útok radikálnych gréckych chuligánov doplatila jedna slovenská turistka, ktorú zasiahol kameň do hlavy a musela ostať v nemocnici v Aténach.

Slovenský futbalový vicemajster Žilina na domácom ihrisku v 3. predkole remizoval s chorvátskym Hajduk Split 1:1. Zápas však lámal rekordy inde – fanúšikovia Hajduku majú pre výtržníctva od Európskej futbalovej únie zákaz vstupu na štadión súpera. Napriek tomu však do Žiliny pricestovali a keď ich slovenskí policajti nepustili na zápas, zaútočili na nich a ničili, čo im prišlo do cesty. Potícia predviedla 230, zranených bolo viac ako 50 výtržníkov a policajtov. Zápasová odveta skončila lepšie pre Žilincanov – v 76. minúte strelil útočník Ivan Lietava gól, ktorý znamenal víťazstvom 0:1 postup do ďalšieho kola. Šiesti fanúšikovia Žiliny prežili noc na policajnej stanici v Spliti – polícia u nich našla pyrotechniku a alkohol. Bude o nich rozhodovať chorvátsky súd.

Jedine futbalisti Košíc hrali na superovom ihrisku a výhrou 2:0 v Sarajeve si vytvorili dobrú pozíciu pred odvetou doma. V odvete 3. predkola zdolali Slaviju Sarajevo aj v domácom kotli v Čermeli 3:1 a postúpili do 4. predkola Európskej ligy 2009/2010.

Futbalová Corgoň Superliga

4. kolo: Nitra – Ružomberok 2:0, Senica – Dubnica 2:1, Banská Bystrica – Petržalka 3:0, Dunajská Streda – Prešov 3:0, Slovan – Košice 3:0, Žilina – Trnava 2:1.
5. kolo: Trnava – Senica 3:0, Dubnica – Dunajská Streda 1:3, Prešov – Banská Bystrica 0:1, Petržalka – Nitra 0:0, Slovan – Košice 3:0, Žilina – Trnava 2:1.

Tabuľka Corgoň Superligy

	Z	V	R	P	Skóre	Bod
1. Nitra	5	3	2	0	5:1	11
2. Slovan	3	3	0	0	8:0	9
3. B. Bystrica	5	2	3	0	5:1	9
4. Žilina	3	2	1	0	6:2	7
5. D. Streda	5	2	2	1	7:5	7
6. Senica	5	2	0	3	5:12	6
7. Petržalka	5	1	2	2	1:4	5
8. Trnava	5	1	1	3	4:5	4
9. Košice	4	1	1	2	2:4	4
10. Prešov	5	1	1	3	3:7	4
11. Ružomberok	4	0	3	1	3:5	3
12. Dubnica	5	0	3	2	3:6	3

Český fotbal

Gambrinus fotbalová liga

Mizerně do české fotbalové ligy vstoupil úřadující mistr, Slavia Praha po domácí remíze 1:1 prohrála v Brně 0:2. Ani Sparta nezazářila, ve dvou kolech nedokázala vstřelit jediný gól. Do ligy se vrátila rozhodčí Dagmar Damková.

Výsledky 2. kola: Jablonec – Slovácko 3:2, Bohemians Praha – Budějovice 0:2, Kladno – Příbram 0:2, Boleslav – Liberec 4:1, Olomouc – Ostrava 0:0, Brno – Slavia 2:0, Plzeň – Teplice 2:2, Sparta – Bohemians 1905 0:0.

Zápasy 3. kola byly hrány po uzavěre AL.

Tabuľka Corgoň Superligy

	Z	V	R	P	Skóre	Bod
1. Ostrava	4	2	2	0	3:1	8
2. Plzeň	4	1	2	1	5:5	5
3. Boleslav	2	1	1	0	5:2	4
4. Budějovice	2	1	1	0	3:1	4
5. Olomouc	2	1	0	0	2:0	4
6. Brno	2	1	0	1	2:0	4
7. Jablonec	2	1	1	0	4:3	4
8. Příbram	3	1	0	1	4:3	4
9. Sparta	3	0	1	0	1:1	3
10. Teplice	2	0	1	0	2:2	2
11. Bohemians 1905	2	0	0	0	0:0	2
12. Slavia	2	0	1	1	1:3	1
13. Kladno	2	0	1	1	1:1	1
14. Liberec	2	0	1	1	2:5	1
15. Slovácko	2	0	2	0	4:6	0
16. Bohemians	2	0	2	0	0:4	0

Telegraficky

Golfový turnaj v Celadné vyhrál Švéd Oskar Henningson a odvezl si domů prémii 8,5 milionu korun, celkové peníze činily 51 milionů Kč. Tahák pro diváky, Němec českého původu Alex Čejka, vypadl po prvním hracím dnu.

Fotbalové kluby z Česka nebudou hrát Ligu mistrů: Slavia Praha v předkole trestuhodně nepřešla přes moldavský Tiraspol po remízách 0:0 a 1:1. Sparta Praha vyřadil Panathinaikos Atény po výsledcích 3:1 a 0:3. V kvalifikaci o Evropskou ligu Slavii čeká CZ Bělehrad a Sparta Maribor.

Cyklista Roman Kreuziger, na Tour de France devátý, postoupil v žebříčku Mezinárodní cyklistické unie na 3. místo, 118. je František Raboň. Vede vítěz TdF Contador. Kreuziger, který po Tour obsadil druhé místo na San Sebastian Classic, letos pojedí i Vuelto.

Fotbalista David Rozehnal opustil za 8 milionů eur Lazio Řím a stal se hráčem Hamburku.

Nový předseda Českomoravského fotbalového svazu Ivan Hašek dostal nabídku stát se členem technické komise FIFA.

Pavel Nedvěd, který v dresu Juventus Turín ohlásil konec své kariéry, získal Zlatý míč pro nejlepšího fotbalistu Česka sezony 2008-2009.

V boji o postup do Evropské ligy české fotbalové kluby bodovaly: Liberec vyřadil Vadúz po výhrách 1:0 a 2:0, Olomouc skotský Aberdeen po výhrách 5:1 a 3:0. Liberec nyní čeká Dinamo Bukurešť, Olomouc anglický Everton.

Jachtařka Lenka Šmídová, stříbrná medailistka z olympiády v Aténách, porodila dceru Viktorii. Šmídová chce k jachtině vrátit a surotovat na olympiádě v Londýně.

Fotbalista Milan Baroš se v Turecku oženil s dlouholetou přítelkyní Terezou Frankovou. Kanonýr Galatasaray Istanbul bude brzy otcem.

Čeští jezdcí Jan Charouz a Tomáš Enge s vozem Aston Martin obsadili druhé místo v závodech série Le Mans a upevnili si stejnou pozici v seriálovém pořadí.

Automobilový jezdec Martin Prokop se za volantem Citroenu stal v předstihu po výhře na Finské rallye juniorským mistrem světa v rallye.

Hokejový brankář Dominik Hašek (44) se po letech vrátil do dresu Pardubic. V přípravném zápase s Vrchlabím vychytal nulu, jeho tým vyhrál 3:0.

Čeští basketbalisté si v baráži o účast v elitní skupině mistrovství Evropy připsali první výhru, když zdolali v Praze Maďarsko 71:65. Odměnili tak nedávnou prohru z Estonska a ve čtyřlenné skupině se s ostatními soupeři bodově srovnali.

Slovenská plavkyně Katarína Milfy časem 1:03,57 min vytvořila v Římě nový rekord SR na 100 m znak, keď překonala doterajší rekord Martyiny Moravcovy ještě z roku 1995 o 74 stotín. Napriek tomu na MS v plávaní stálo len na celkové 47. miesto zo 114 prihlásených.

Slovenská hokejová legenda Žigmund Pálffy (37) nevyhlásil svoju účasť na olympiáde vo Vancouveri, záležiti to od jeho zdravotného stavu a kondície.

Na mitingu IAAF Super Grand Prix v Monte Carle skončila slovenská troj-

skokanka Dana Veldáková 14,23 m a obsadila tak štvrté miesto. V hodnotení seriálu World Athletics Tour tak získala ďalších 12 bodov a celkovo je vcnako na štvrté pozícii.

Na ľahkoatletickom mítingu v Cannes v hode kladivom Libor Charfreitag skončil vďaka najlepšiemu slovenskému výkonu roka 78,81 m druhý za Čechom Melichom, Martina Hrašnová hodom 71,28 m zvíťazila.

Tenista Karol Beck, v roku 2005 na 36. mieste svetového rebríčka, si do roku 2007 odpýkával trest za doping. Od novembra 2007 sa mu podarilo vrátiť do vrcholového tenisu – za necelé dva roky sa znovu dostal do prvej stovky, a tým je znovu aj slovenskou mužskou tenisovou jednotkou.

Novou posilou slovenského futbalového majstra ŠK Slovan Bratislava sa stal dvadsaťročný stredopoliar Portugalec Bruno Martins Simao, ktorý pôsobil v prestížnom rumunskom tíme Dinamo Bukurešť.

Slovenskému hokejovému reprezentantovi a tohtoročnému víťazovi Stanley Cupu Miroslavovi Šatanovi a jeho manželke Ingrid sa k trojročnému Mirkovi narodila dcérka Victoria.

Hokejový útočník Žigmund Pálffy odmietol ponuku Dinama Minsk na milión USD. Jeho hokejový „žiak“ zo Skalice mladý Juraj Mikúš podpísal dvojročnú zmluvu s tímom NHL Los Angeles King, kde v rokoch 1999-2004 dominoval práve Pálffy.

Dvojicu slovenských hokejistov Mariána Hossu a Tomáša Kopeckého veľmi potešilo privítanie, ktorého sa im dostalo na štadióne United Center – pôsobisku v Chicagu, kde Hossa podpísal s miestnymi Blackhawks kontrakt na dvanásť rokov za 62,8 miliónov USD. Obaja hokejisti sa s rešpektom zvalili aj s prvým slovenským nositeľom Stanleyho pohára Stanom Mikitom. O niekoľko dní však musel najdrahší chicagský „prírastok“ Hossa podstúpiť operáciu klasického hokejového ramena.

Slovenský ženský tenis má v prvej stovke rebríčka WTA tri zástupkyne – na dvanástom mieste je Dominika Cibulková, na 27. pričke Daniela Hantuchová a na 46. pozícii stále sa zlepšujúca Magdaléna Rybáňková.

Mužský slovenský tenis nemá v dvojhre už druhý rok svojho zástupcu v prvej stovke rebríčka ATP, vo štvorhre má troch, pričom dvaja z nich získali ďalšie turnajové víťazstvá – obaja s partnermi z Českej republiky. Michal Mertinák (25. pozícia) vybojoval v Stuttgarte so skúseným Čerňákom (má už 18 turnajových víťazstiev zo štvorhry) svoj osmy titul v debli a na turnaji vo švédskom Baastade 29. tenista deblového rebríčka Filip Polášek porazil s Jaroslavom Levinským domácich Roberta Lindstedta a Robina Söderlinga 1:6, 6:3, 10:7.

Slovenskí športovci na 8. Svetových hrách v neolympijských športoch v taiwanskom meste Kao-Hsiung získali štyri medaily v silových športoch. Kulturista Jana Purdjaková vybojovala prvé zlato v kategórii žien do 55 kg, stiebro v kategórii do 75 kg kulturista Igor Koňák a zopakoval tým umiestnenie spred štyroch rokov z nemeckého Duisburgu. Bronzové medaily získali kulturista Peter Tatarik v kategórii nad 85 kg a fitnesska Anna Urbanková-Mozolani v súťaži bez rozdielu výšky.